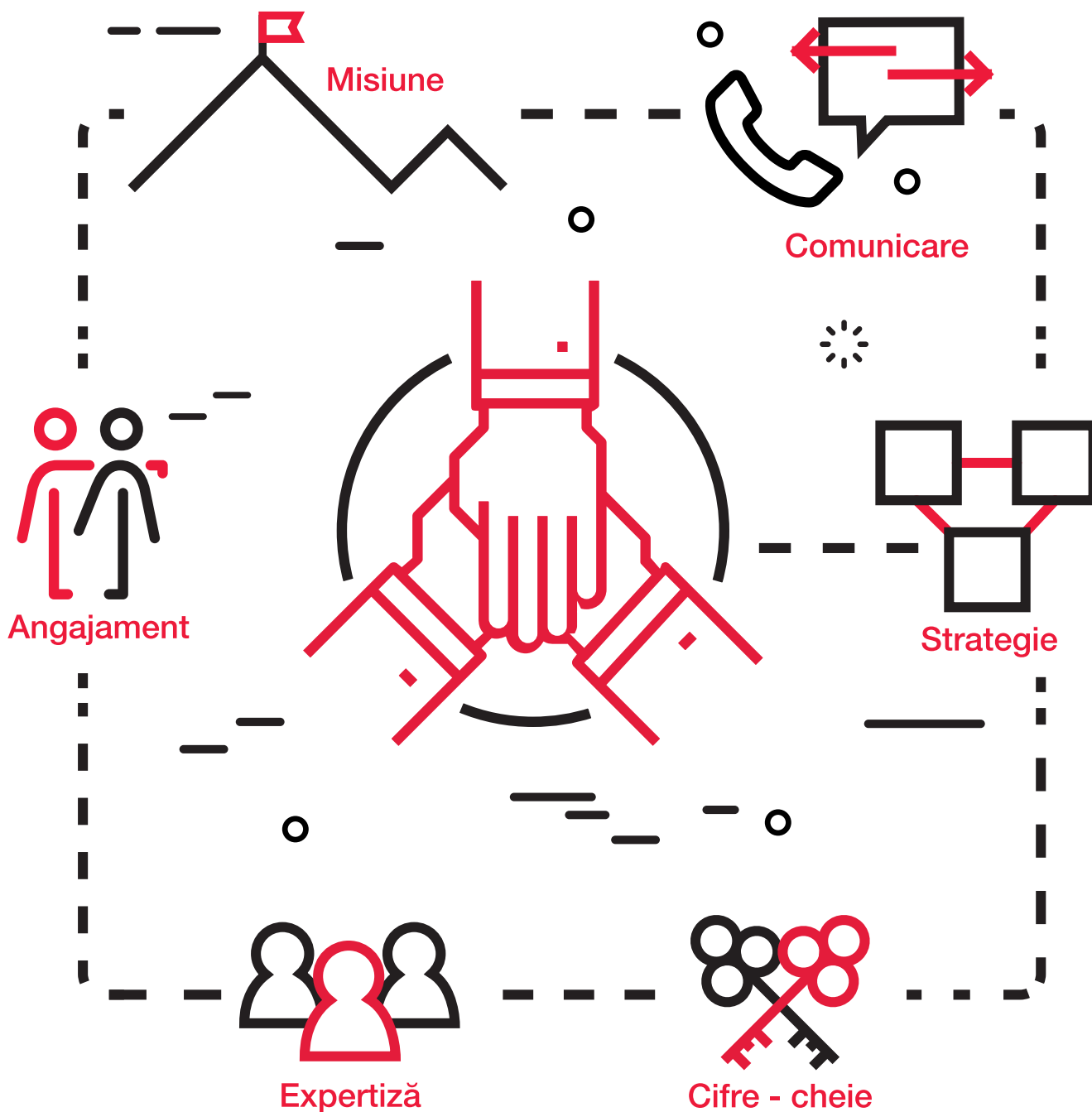

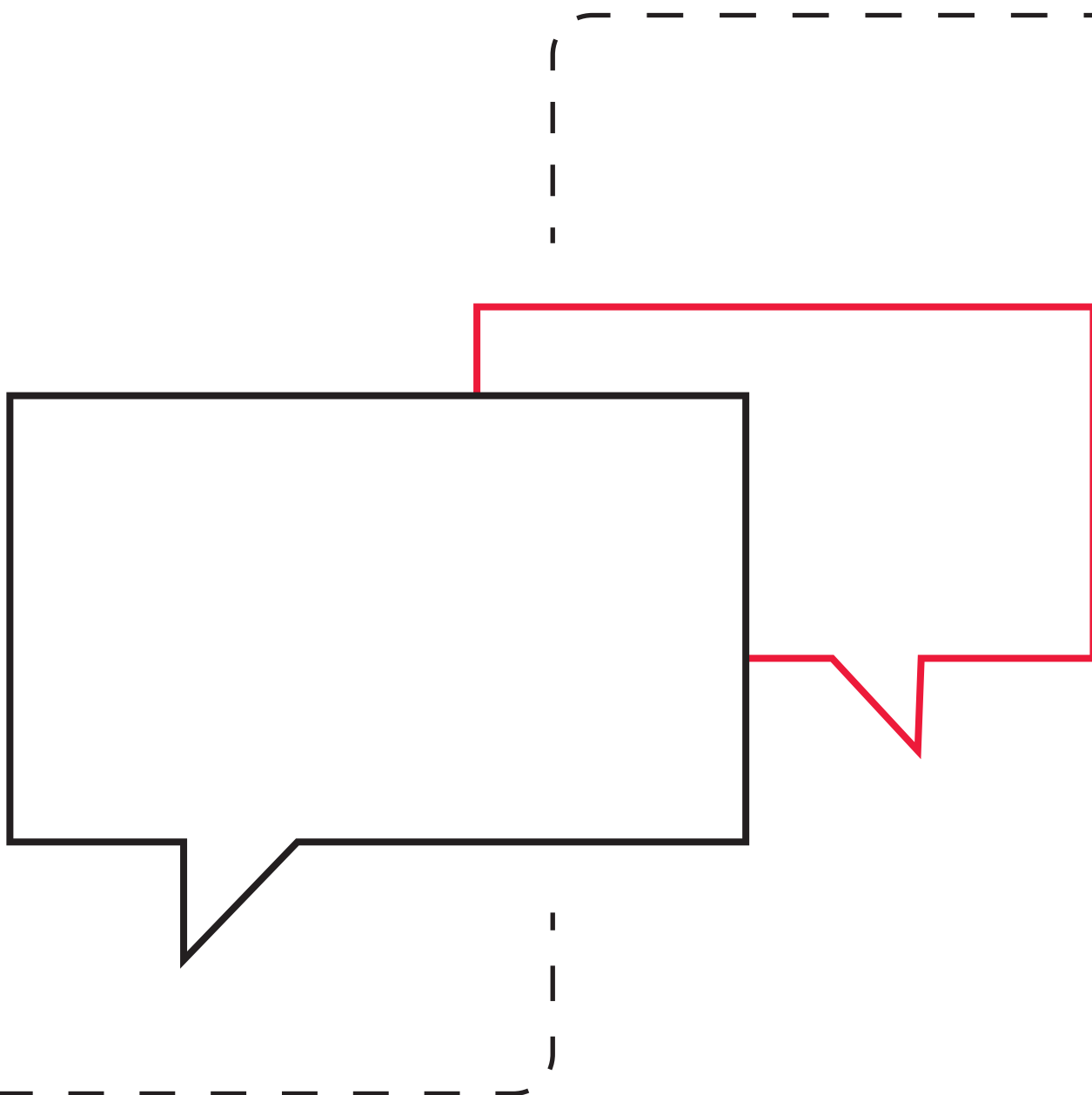
RAPORT ANUAL 2017

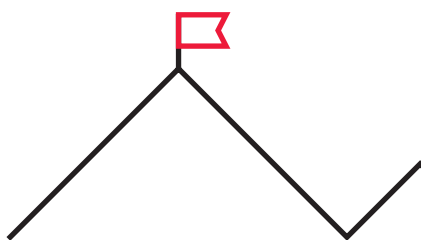

CUPRINS

- Mesajul Președintelui
- Profil: Mobiasbancă - o bancă de referință în R. Moldova
- O bancă solidă: cifre-cheie
- Guvernanța corporativă
- Activitatea comercială
- Resurse umane
- Managementul riscului și conformitate
- Angajament pentru calitate
- Responsabilitatea socială corporativă
- Rapoarte financiare

Mesajul PREȘEDINTELUI

Antoine
GABIZON

*Președintele Comitetului
de Direcție – CEO*

Anul 2017 a fost unul relativ stabil pentru economia țării și sectorul bancar, fără șocuri și turbulențe imprevizibile. Totuși, climatul de afaceri rămâne a fi unul dificil, cu semne foarte timide de recuperare.

Analizând rezultatele anuale, vreau să subliniez că performanța noastră comercială și financiară este una solidă.

Profitul net este de 278 mil. MDL sau echivalentul a 13 mil. EUR, rezultând într-o rentabilitate a capitalului de 19%, cea mai mare dintre toate băncile care operează în Moldova.

Acest rezultat a fost susținut de activitatea noastră dinamică comercială reflectată de o creștere semnificativă de 19,5% a creditelor, într-un moment în care piața a scăzut cu aproximativ 4%. Astfel, cota noastră de piață în credite a crescut de la 11,7% la 14,5% în doar un an.

Echipa noastră dedicată și puternică de profesioniști, care deservește 160 de mii de clienți,

prin rețeaua sa de 54 de filiale, pe parcursul procesului continuu de automatizare, are scopul de a îmbunătăți calitatea serviciilor.

Aderarea fermă la cele mai bune practici de conformitate și guvernare, câștigarea încrederii clienților noștri și a părților interesate, parteneriatele cu Instituțiile Financiare Internaționale și apartenența la Grupul Société Générale au contribuit la această performanță.

Aș dori să mulțumesc, în primul rând, clienților noștri, al căror număr crește anual, și care au încredere în noi în fiecare zi, căutând sprijinul nostru financiar. De asemenea, aș dori să mulțumesc membrilor Consiliului Băncii și Comitetului de Direcție pentru contribuția lor la realizările din 2017.

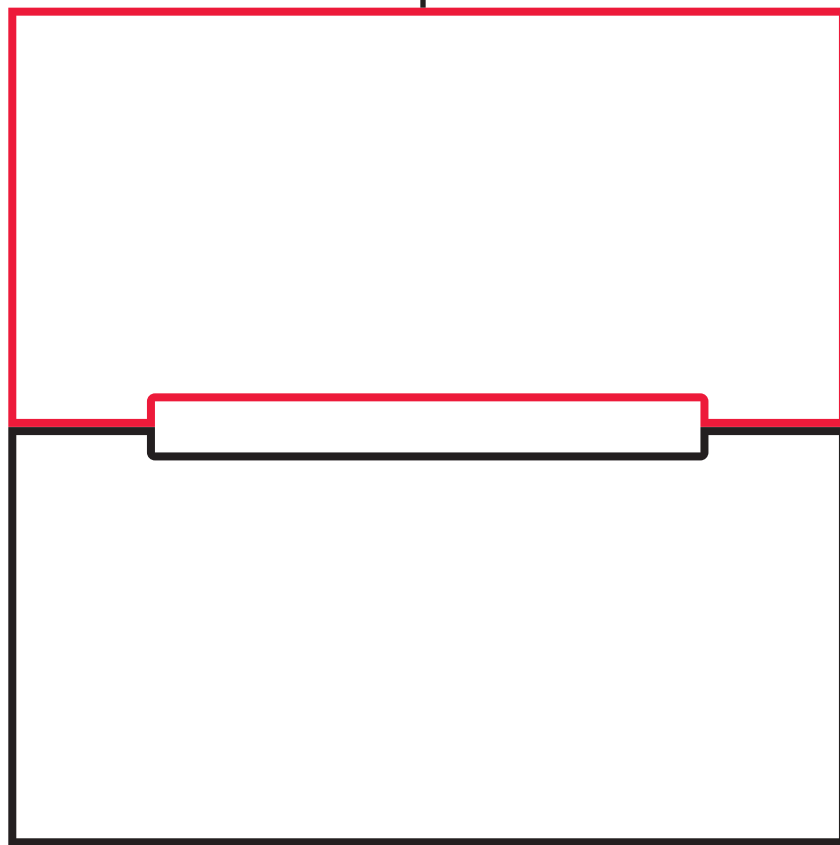
Folosesc această ocazie pentru a felicita președintele Consiliului Băncii, dl Didier Colin, pentru câștigarea premiului "Bancherul anului" în România.

De asemenea, aș dori să le mulțumesc acționarilor pentru încrederea și sprijinul acordat în implementarea strategiei de dezvoltare a Mobiasbancă și partenerilor noștri financiari, care au jucat, de asemenea, un rol important în a ajuta banca să creeze un avantaj competitiv pe piață.

Am încredere în fundamentul solid al Mobiasbancă, și am încredere în viziunea pe termen lung bazată pe dezvoltarea culturii noastre de responsabilitate, transformării noastre digitale și consolidării sistemelor de control.

În același timp, angajamentul de a servi clienții noștri la cel mai înalt nivel de calitate, de a finanța proiecte majore ale economiei naționale, de a continua să promovăm stabilitatea și să dezvoltăm sectorul bancar, rămâne neschimbat.

PROFIL: MOBIASBANCA – O BANCA DE REFERINȚĂ ÎN R. MOLDOVA

PROFIL: MOBIASBANCĂ – O BANCĂ DE REFERINȚĂ ÎN R. MOLDOVA

Cu o prezență de peste 27 de ani pe piața bancară, Mobiasbancă este una dintre cele mai inovative și de încredere bănci, cu procese operaționale și produse care corespund standardelor internaționale și un partener de încredere pe termen lung, ținând excelența în serviciile financiare.

Conform ratingului realizat la sfârșitul anului 2017 de Centrul Analitic Independent "Expert – Grup", Mobiasbancă deține poziția nr. 2 în termeni de performanță bancară, este banca cu cele mai calitative active, cu cea mai mare rentabilitate a capitalului și una dintre băncile cu cea mai mare cotă de piață după portofoliul de credite.

În anul 2007 Mobiasbancă devine parte a Grupului francez Société Générale, preluând modelul de bancă universală dedicată în prezent celor 3 axe de activitate:

- **Bancă de retail**, oferind produse de creditare, carduri, conturi de economii, operațiuni curente și produse la distanță pentru persoanele fizice și antreprenori.
- **Corporate & Investment Banking**, cu o gamă vastă de servicii, produse și consultanță bancară companiilor multinaționale cu sediul în R. Moldova, companiilor locale private și de stat, autorităților

locale și instituțiilor financiare. Grație rețelei extinse de filiale, banca poate deservi clienții corporativi din toată țara, iar consilierii de clientelă corporative oferă expertize în domeniul bancare cheie.

- **Servicii specializate** – cu o gamă completă de servicii financiare specializate și de trezorerie, inclusiv leasing financiar, leasing operațional, credite de consum, titluri, asigurări, pensii și altele.

Istoricul Mobiasbancă a început la 4 iulie, în anul 1990, la inițiativa unor întreprinzători cu experiență profesională în domeniul financiar-bancar, care au întemeiat o bancă independentă cu statut legal de societate cu răspundere limitată. Pe data de 11 ianuarie 2007, Société Générale a devenit acționar majoritar al Mobiasbancă, cu o cotă parte de 70,57% din capitalul social al băncii. În mai 2007, Société Générale și-a majorat cota în bancă prin achiziționarea suplimentară a unei părți de 24,78%.

Din anul 2008 strategia de dezvoltare a băncii este susținută de acționari puternici, precum „BRD – Groupe Société Générale” S.A., care deține 20% din capitalul social și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), cu o cotă de 8,84% din

capitalul acționar al băncii. Astfel, în rezultatul acestei tranzacții cota parte a Société Générale, la sfârșitul anului 2008, a constituit 67,85%, iar acționarii minoritari dețineau 3,25% din capitalul acționar al băncii.

În 2008 denumirea băncii a fost modificată în BC „Mobiasbancă – Groupe Société Générale” S.A., devenind o bancă comercială universală care a început să extindă achizițiile și în domeniul retail, extinzând treptat gama de produse și servicii, astfel încât să vină în întâmpinarea pieței și să anticipeze necesitățile acesteia.

După preluarea de către Grupul Société Générale a pachetului majoritar, Mobiasbancă a continuat parteneriatele strategice cu Instituțiile Financiare Internaționale, ceea ce i-a permis să susțină sectorul antreprenorial, la momentul actual fiind singura bancă pe piața creditară din Moldova care beneficiază de încrederea acestora și de prelungirea contractelor de finanțare.

Integrarea băncii în Grupul Société Générale a reprezentat una dintre cele mai semnificative etape din istoria Mobiasbancă - garanția pentru o poziție importantă pe piața bancară și pentru o dezvoltare strategică pe termen lung.

Mobiasbancă își îmbunătățește constant gama de produse și servicii în vederea dezvoltării activității, atragerii de noi clienți, dar și fidelizării celor existenți prin campanii de promovare și produse competitive.

În vederea creșterii bazei de clienți, banca a implementat un program de dezvoltare a rețelei, astfel, în prezent operează cu o rețea formată din 54 de unități teritoriale și 137 de bancomate, oferind servicii de calitate și o expertiză profesională valoroasă clienților săi prin intermediul a peste șapte sute de angajați.

Politica băncii este de a-și dezvolta canalele de distribuție a serviciilor și produselor prin mijloace moderne de deservire la distanță, de a-și îmbunătăți permanent activitatea, menținând, în același timp, o abordare prudentă din punctul de vedere al riscului.

SOCIÉTÉ GÉNÉRALE

Société Générale este unul dintre cele mai importante grupuri internaționale de servicii financiare, bazat pe un model diversificat de bancă universală.

DEDICATĂ SERVIRII CLIENȚILOR NOȘTRI ȘI ECONOMIEI

Société Générale este aproape de clienții săi cu soluții inovatoare, produse de calitate și prin angajamentul echipei sale.

Echipele Société Générale acordă consiliere și servicii clienților - persoane fizice, companiilor și comunităților - pe trei linii principale de activitate:

146
MII ANGAJAȚI

67 ȚĂRI

31 MILIOANE
CLIENȚI

- **Bancă de retail în Franța**, sub mărcile Société Générale, Credit du Nord și Boursorama.
- **Bancă internațională de retail**, prezentă în Europa Centrală și de Est, Rusia, bazinul Mării Mediterane, în Africa Subsahariană, în Asia și în teritoriile franceze de peste mări.
- **Investment banking**, cu experiență la nivel global în finanțarea investițiilor și activități pe piețele de capital.

Société Générale este, de asemenea, un actor important pe piața serviciilor financiare specializate:

- asigurări
- servicii bancare private
- administrare de active
- servicii pentru investitori

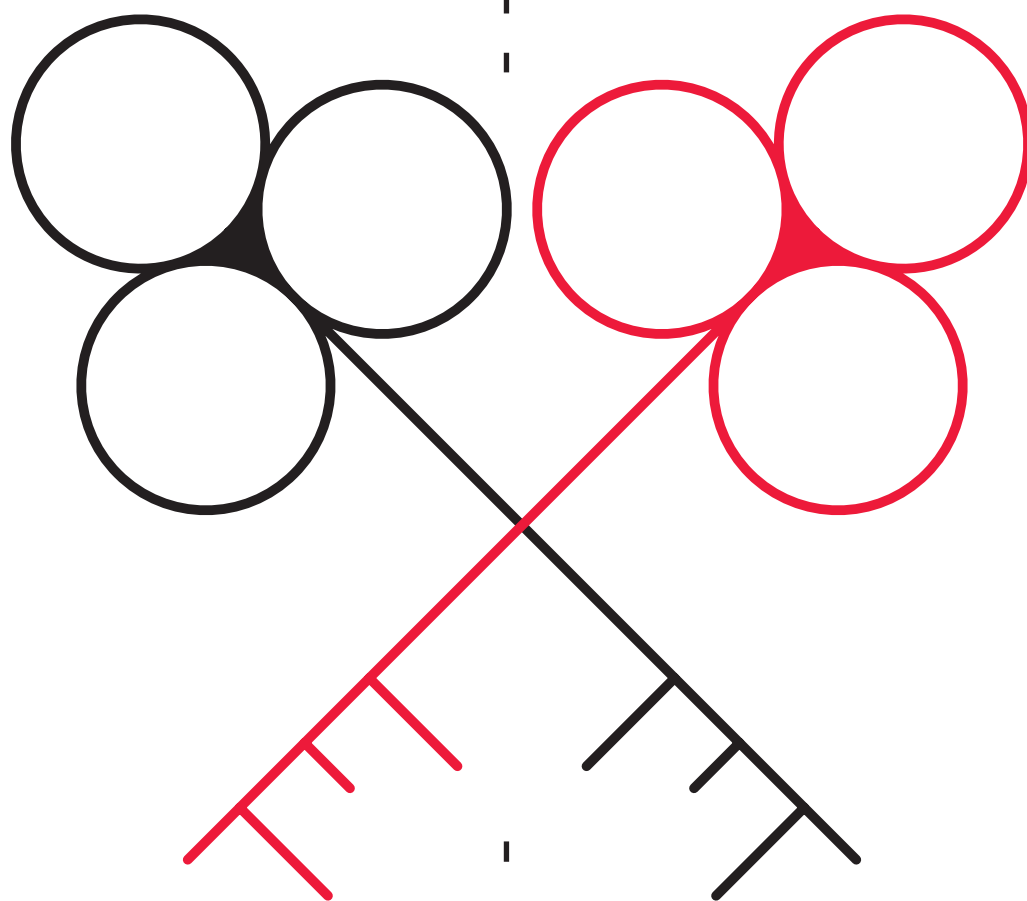
Rating-ul pe termen lung al Société Générale*:

- A – Dominion Bond Rating Service
- A – FitchRatings
- A2 - Moody's
- A – Rating & Investment Information
- A – Standard & Poor's

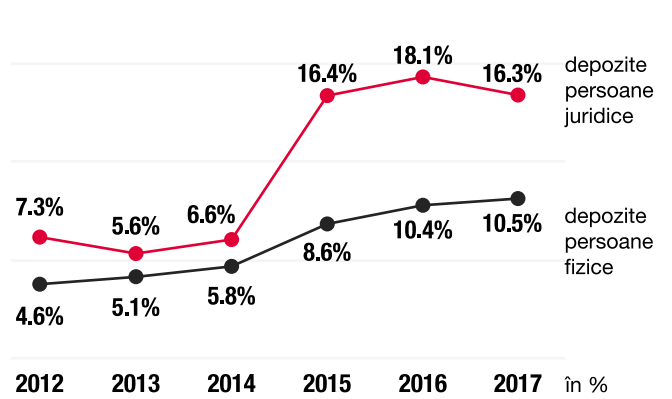
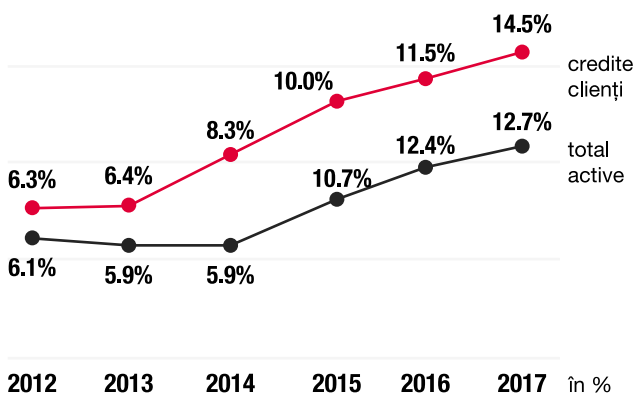
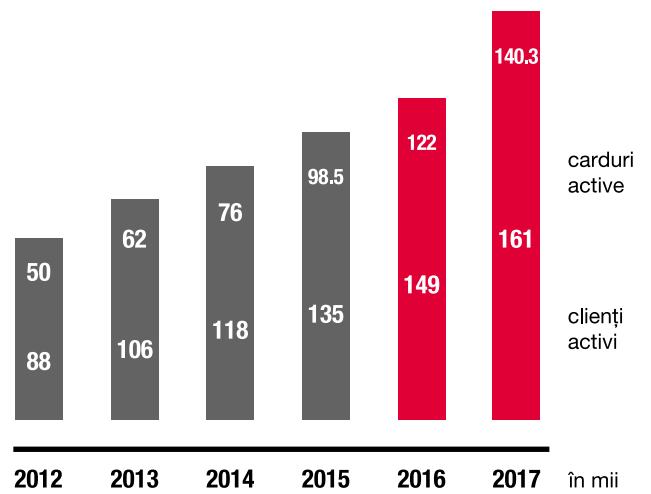
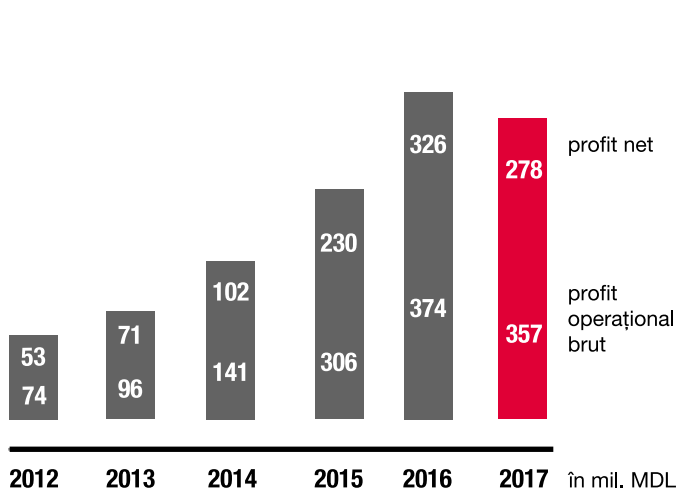
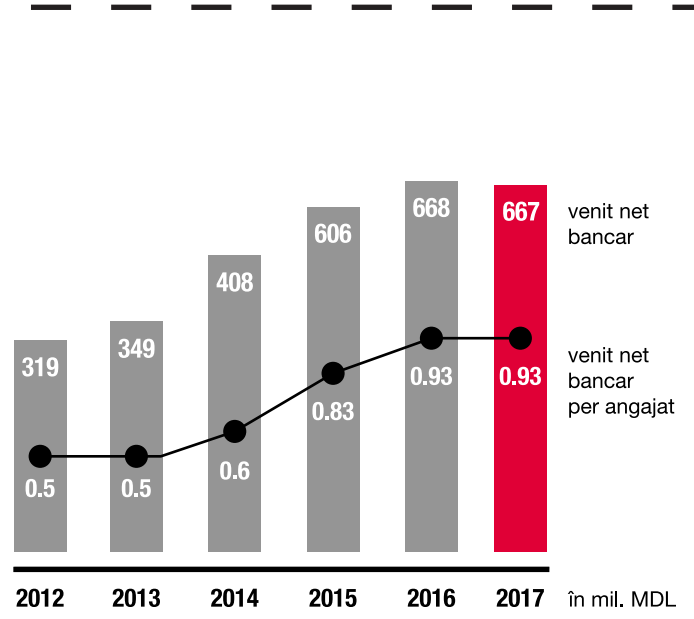
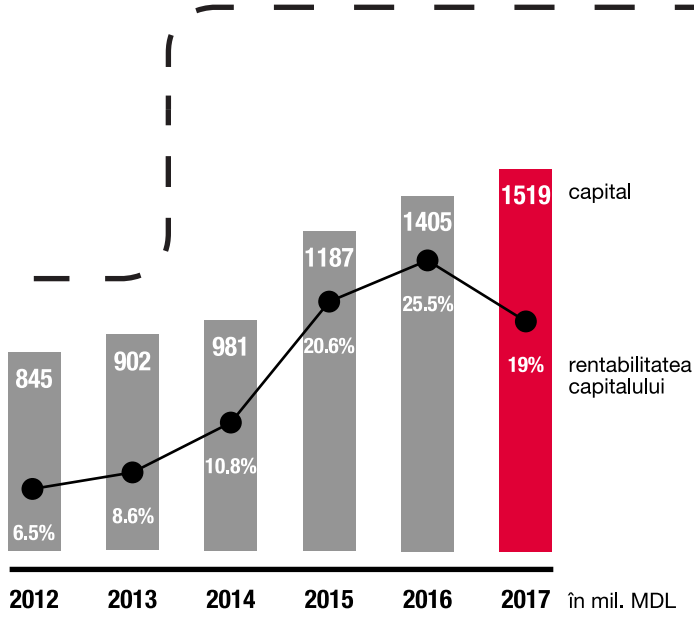
Société Générale este evaluată conform celor mai importanți indicatori, care măsoară investițiile social-responsabile:

- FSTE4Good (Global și Europa)
- Euronext Vigeo (Global, Europa, Zona Euro și Franța)
- ESI Excellence (Europa) de la Ethibel
- Patru din STOXX ESG indicatori de înțâietate
- Dow Jones Sustainability Index în lume și Europa

O BANCĂ SOLIDĂ: CIFRE-CHEIE

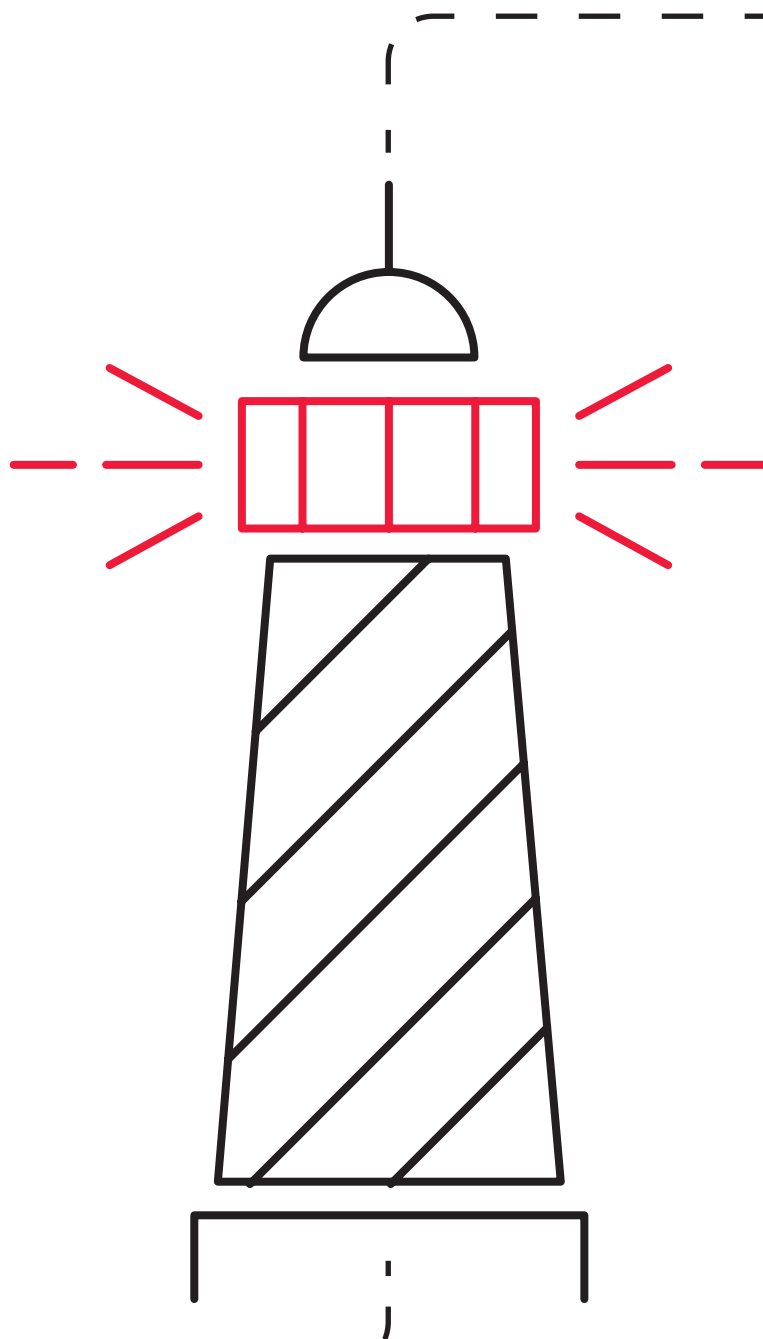

	2013		2014		2015		2016		2017	
	Cota de piață	Locul	Cota de piață	Locul	Cota de piață	Locul	Cota de piață	Locul	Cota de piață	Locul
TOTAL ACTIVE	5,90%	7	5,90%	6	10,70%	4	12,40%	4	12,72%	4
CREDITE CLIENȚI	6,40%	7	8,30%	4	10,00%	4	11,70%	4	14,49%	3
DEPOZITE PERSOANE FIZICE	5,10%	6	5,80%	5	8,60%	4	10,40%	4	10,54%	4
DEPOZITE PERSOANE JURIDICE	5,60%	6	6,60%	6	16,40%	4	18,10%	4	16,30%	3

mil. MDL	2013	2014	2015	2016	2017
VENIT NET BANCAR	349	408	606	668	667
PROFIT OPERAȚIONAL BRUT	96	141	306	374	357
PROFIT NET	71	102	230	326	278
CAPITAL	902	981	1187	1405	1519
RENTABILITATEA CAPITALULUI	8,60%	10,80%	20,60%	25,50%	19%
NUMĂR ANGAJAȚI	713	736	729	718	714
VENIT NET BANCAR PER ANGAJAT	0,5	0,6	0,83	0,93	0,93
PUNCTE DE VÂNZARE	56	58	56	54	54
BANCOMATE	104	115	122	130	137
NUMĂR CLIENȚI ACTIVI, mii	106	118	135	149	161
PERSOANE FIZICE, mii	97	108	123	136	148
PERSOANE JURIDICE, mii	9	10	12	13	13
NUMĂR CARDURI ACTIVE, mii	62	76	98,5	121,5	140,3

GUVERNANȚA , CORPORATIVĂ

GUVERNANȚA CORPORATIVĂ

Ambiția BC „Mobiasbancă - Groupe Société Générale” S.A. este de a-și consolida poziția pe piață ca bancă de încredere și de referință, aleasă de clienții săi pentru serviciile de calitate. Mobiasbancă menține cele mai înalte standarde de etică și transparență în sistemul de guvernare corporativă și prezintă un angajament înalt de dezvoltare durabilă.

Guvernarea corporativă a Mobiasbancă integrează toate normele practice, organizarea, gestionarea și controlul resurselor băncii, cu scopul de a garanta afaceri sigure și transparente, precum și relații echilibrate între organele sale de administrație, autoritățile de control, acționarii săi și alte părți interesate. Guvernarea corporativă determină drepturile și responsabilitățile părților implicate în bancă, cum ar fi: acționari, administratori, directori, conducători ai diverselor structuri ale societății, angajați și organizațiile care le reprezintă interesele, clienți și parteneri de afaceri, autorități centrale și locale etc. Totodată, aceasta stabilește regulile și procedeele de luare a deciziilor privind activitatea băncii. Patru valori inspiră activitatea cotidiană a Băncii:

- **Spiritul de echipă**, caracterizat prin angajamentul de a transforma Banca în lider în relaționare, cu capacitatea de a asculta, de a promova comunicarea constructivă, precum și solidaritatea, cooperarea (distribuirea resurselor și a celor mai bune practici), consolidarea internă a priorităților.
- **Inovație**, crearea valorii adăugate în orice produs și serviciu oferit clienților, totodată ținând cont de riscul reputațional.
- **Responsabilitate**, constând în luarea deciziilor prompte, care să răspundă atât necesităților clienților, cât și ale băncii fără a afecta obiectivele acestora pe termen lung; de a avea curajul individual și colectiv de a fi responsabil pentru propriile acțiuni și decizii, precum și acordarea importanței rezultatelor și metodelor prin care au fost obținute, luând în considerare consecințele finale pentru toți cei implicați.
- **Angajament**, care face diferența în abordarea clienților băncii și conduce la o calitate înaltă a deservirii și a performanțelor.

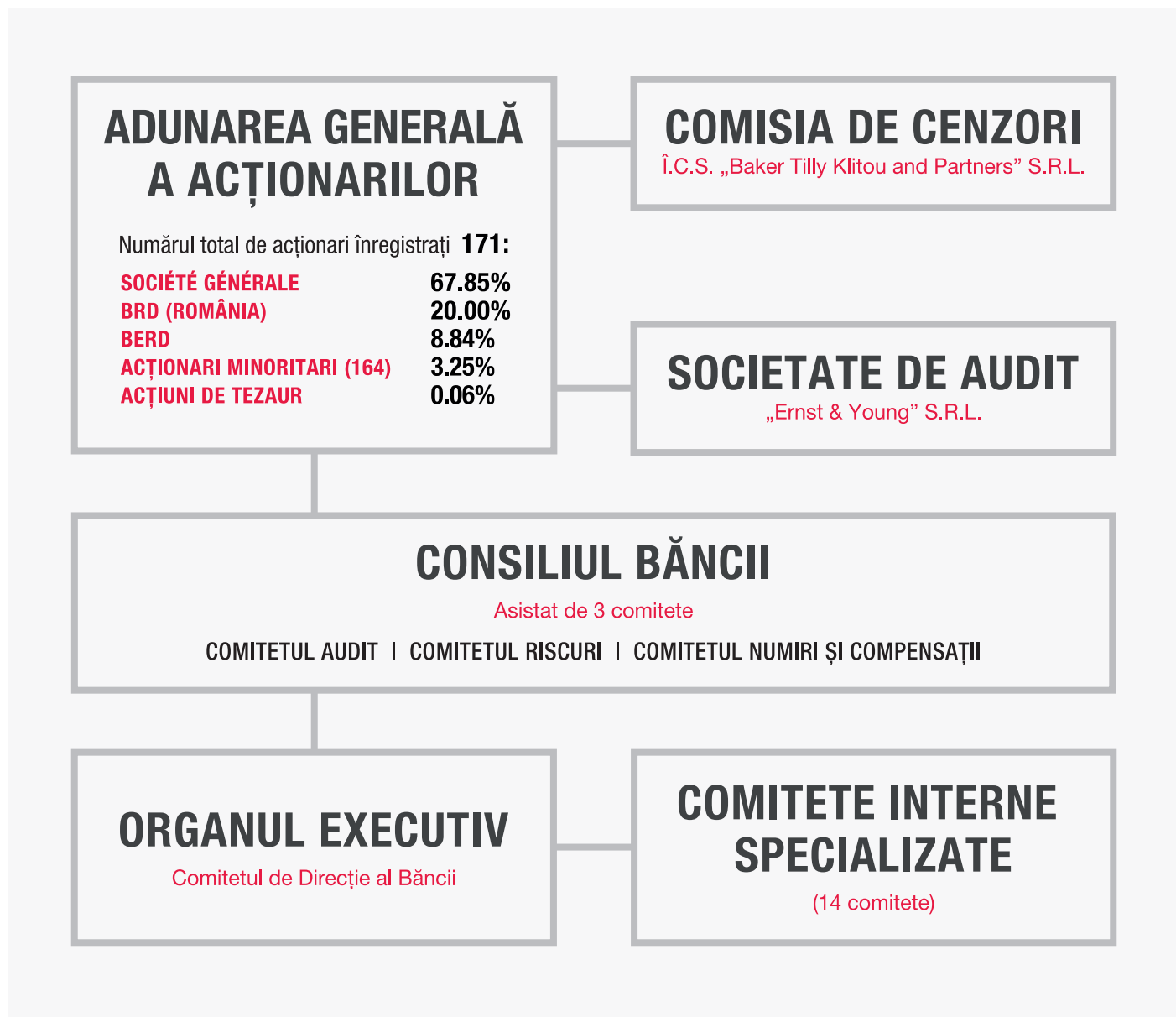
Cele mai importante documente interne, care reglementează guvernarea corporativă a băncii, sunt:

- Statutul băncii
- Codul de Guvernare Corporativă
- Directiva nr. 1: Regulile de organizare și funcționare internă a băncii

Adunarea Generală anuală a Acționarilor din 27 aprilie 2017 a aprobat modificările și completările la Statutul băncii, pentru a se alinia la prevederile legislației în vigoare în aspecte ce țin de perfecționarea cadrului de administrare.

Totodată, Mobiasbancă a continuat revizuirea unui număr impunător de documente normative interne pentru sporirea eficienței Băncii și conformarea la cerințele legislației în vigoare, inclusiv la cele mai bune practici internaționale. Astfel, pe parcursul anului 2017 au fost actualizate 99 de documente normative interne, ceea ce constituie 22% din totalul actelor emise.

Codul de Guvernare Corporativă este publicat pe pagina web a băncii [aici](#).

STRUCTURA ACȚIONARILOR BĂNCII

Conducerea băncii este constituită din:

- **Adunarea Generală a Acționarilor** (organul superior de conducere).
- **Consiliul Băncii** (organ de conducere și supraveghere).
- **Comitetul de Direcție** (organul executiv colegial).
- **Comisia de Cenzori** (organ de control).

ADUNAREA GENERALĂ A ACȚIONARILOR

La data de 1 ianuarie 2018 BC „Mobiasbancă – Groupe Société Générale” S.A. avea 171 de acționari. Schimbările au intervenit în componența acționarilor minoritari. Lista acționarilor majoritari și a acțiunilor lor (care dețin mai mult de 1%): Société Générale - 67,85%; BRD – Groupe Société Générale - 20%; Banca Europeană pentru Reconstrucție

și Dezvoltare – 8,84% nu s-a modificat pe parcursul anului 2017.

La 27 aprilie 2017 a avut loc Adunarea Generală anuală a Acționarilor, la care au fost aprobate dările de seamă anuale ale Consiliului Băncii și ale Organului Executiv, propunerea pentru distribuția profitului, au fost aprobate modificările în Statutul Băncii, precum și alte chestiuni ce țin de competența sa exclusivă.

Din 2012, Mobiasbancă anual distribuie o parte din profit pentru achitarea dividendelor, restul fiind direcționat spre dezvoltare. Ținând cont de rezultatele înregistrate de Mobiasbancă în 2016, acționarii au decis, plata dividendelor în sumă de 16.33 MDL per acțiune, ceea ce a constituit în total 163 mil. MDL sau 50% din profitul net. Valoarea dividendelor a crescut cu 50% în comparație cu anul precedent (107,5 mil. MDL).

CONSILIUL BĂNCII

Consiliul reprezintă interesele acționarilor în perioada dintre Adunările Generale și, în limita funcțiilor sale, asigură conducerea și controlul general al activității Băncii. În acest scop, Consiliul supraveghează activitatea Organului Executiv, aprobă politicile băncii în diferite domenii de activitate, business plan, planurile anuale, bugetul Băncii și direcțiile prioritare de dezvoltare durabilă, precum și monitorizează îndeplinirea lor.

Consiliul Băncii este responsabil atât de asigurarea unor bune practici și a bunului management al instituției, cât și de raportarea financiară regulată către Banca Națională a Moldovei (BNM). Sub supravegherea și responsabilitatea directă a Consiliului Băncii sunt funcțiile de Risk, Conformitate și Audit.

Consiliul Băncii este constituit din 7 membri, numiți și suspendați din funcție de către Adunarea Generală a Acționarilor. Membrii Consiliului Băncii au mandate de patru ani. În 2017 în componența Consiliului nu au survenit careva modificări.

Activitatea Consiliului Băncii în 2017, la fel ca și în anii precedenți, a fost orientată spre asigurarea

realizării obiectivelor strategice stabilite de Bancă, precum și a direcțiilor principale de activitate. În 2017 Consiliul s-a întrunit în 14 ședințe, dintre care 2 - plenary și 12 prin corespondență, la care au fost discutate 112 chestiuni.

COMITETUL DE DIRECȚIE

Comitetul de Direcție este organul executiv colegial al Băncii și gestionează activitatea curentă a Băncii pentru a realiza obiectivele strategice și planul său de afaceri. La exercitarea funcțiilor sale, Comitetul de Direcție acționează în interesele Băncii și acționarilor săi, inclusiv este responsabil în fața Consiliului Băncii de performanța financiară.

În acest scop, Comitetul de Direcție asigură implementarea corectă a cadrului de administrare al Băncii, elaborarea și validarea documentelor normative interne subordonate reglementărilor aprobate de Consiliul Băncii.

Comitetul de Direcție raportează trimestrial Consiliului Băncii privind activitatea sa, focusându-se asupra următoarelor subiecte: schimbări majore de reglementare și schimbări în sistemul bancar, performanța Băncii, tendințe majore și de mediu, evoluțiile bilanțului Băncii, portofoliul de credite, resurse, venituri și cheltuieli etc.

Componența numerică și nominală a Comitetului de Direcție este aprobată de Consiliul Băncii cu confirmarea finală a Băncii Naționale a Moldovei (BNM). Mandatele membrilor Comitetului de Direcție sunt de 3 ani și pot fi reînnoite pentru un număr nelimitat de ori până la 3 ani. Conducerea activității Comitetului de Direcție al Băncii este exercitată de către

Președintele Comitetului de Direcție – CEO.

Pe parcursul anului 2017 în componența Comitetului de Direcție s-au produs următoarele modificări:

- În data de 01 aprilie 2017 a încetat mandatul Președintelui Comitetului de Direcție – CEO al Băncii Comerciale „MOBIASBANCĂ – Groupe Société Générale” S.A., **dl Ridha Tekia** și pe data de 02.05.2017 a fost aprobat de Banca Națională a Moldovei noul Președinte al Comitetului de Direcție – CEO, **dl Antoine Gabizon**.
- În decembrie 2017 dl Damien Granier a demisionat din funcția de membru al Comitetului de Direcție al Băncii în legătură cu transferarea sa în altă funcție în cadrul Grupului Société Générale.

Consiliul Băncii a modificat componența nominală a Comitetului de Direcție, precum și numărul său, care este de cinci membri.

Comitetul de Direcție s-a întrunit în 49 de ședințe, la care au fost discutate 221 de chestiuni.

COMISIA DE CENZORI

Comisia de Cenzori este organul de control al Băncii, subordonat Adunării Generale a Acționarilor, care exercită controlul asupra activității economico-financiare a Băncii.

Conform Hotărârii Adunării Generale a Acționarilor din 17 aprilie 2014, funcțiile Comisiei de Cenzori au fost delegate societății independente de audit ICS „Baker Tilly Klitou and Partners” SRL pentru un termen de 4 ani.

COMITETELE CARE FUNȚIONEAZĂ ÎN CADRUL BĂNCII

Comitete raportoare Consiliului Băncii

Sunt constituite trei Comitete de raportare, responsabile de acordarea suportului necesar Consiliului Băncii în vederea exercitării atribuțiilor sale:

- Comitetul Riscuri
- Comitetul Audit
- Comitetul Numiri și Compensații.

Comitetele raportoare sunt subordonate Consiliului Băncii, sunt independente față de Comitetul de Direcție și au o funcție consultativă, înaintând propuneri și recomandări Consiliului în aceste scopuri. Membrii și Președintele Comitetelor respective sunt desemnați de către Consiliul Băncii.

COMITETUL RISCURI

Misiunea Comitetului Riscuri (CR) este de a consilia Consiliul Băncii asupra strategiei de risc a Băncii și a tuturor tipurilor de riscuri semnificative identificate, de a informa cu privire la evoluția apetitului de risc, de a asista la examinarea sistemelor de supraveghere și monitorizare a riscurilor bancare și a riscurilor financiare, precum și de a efectua o evaluare globală a riscurilor semnificative în contextul situației entității (capital propriu, rezultate).

În 2017, Comitetul Riscuri s-a întrunit în 2 ședințe plenare, la care au fost discutate următoarele chestiuni:

1. Mediul economic, politic și bancar.
2. Analiza portofoliului de credit.
3. Recuperarea creditelor neperformante.
4. Evoluția CNR - Analiza costului riscului (CNR) pentru anul curent.
5. Riscul valutar.
6. Riscul de piață și de țară.
7. Proiecte cu participarea RISC.
8. Domenii prioritare etc.

Urmare a prezentărilor efectuate au fost analizate acțiunile curente și planificate, s-a aprobat un plan de acțiuni referitor la implementarea proiectelor IFRS 9, BASEL III, managementul creditelor neperformante etc.

COMITETUL AUDIT

Misiunea Comitetului Audit este de a monitoriza domeniile privind pregătirea și controlul informațiilor contabile și financiare, de a monitoriza independența auditorilor statutar, precum și de a monitoriza eficiența sistemelor de control intern, de măsurare, supraveghere și control al riscurilor la procesele contabile și financiare. În caz de necesitate, acesta oferă recomandări și avizul său Consiliului Băncii.

În 2017, Comitetul Audit s-a întrunit în 2 ședințe plenare. Prezentările au fost divizate în două compartimente: activitatea de control permanent și activitatea de control periodic.

În cadrul comitetului s-au prezentat și examinat chestiuni ce țin de: supravegherea managerială, riscurile

operaționale, securitatea sistemului de informație, mecanismul de securitate pentru personalul și echipamentul băncii, planul continuității activității, riscul neconformității, lupta împotriva Spălării Banilor și a Finanțării Terorismului, riscurile legale majore, riscurile structurale etc.

Totodată, au fost prezentate rapoarte privind monitorizarea misiunilor de audit intern și implementarea recomandărilor controlului periodic, cu prezentarea indicatorilor cheie.

COMITETUL NUMIRI ȘI COMPENSAȚII

Misiunea Comitetului Numiri și Compensații este să prezinte recomandări privind politica de remunerare a membrilor Comitetului de Direcție, altor categorii de personal, identificarea și recomandarea viitorilor membri ai Consiliului Băncii, Comitetului de Direcție.

În 2017, Comitetul Numiri și Compensații s-a întrunit în 2 ședințe plenare, la care s-au examinat obiectivele Departamentului Resurse Umane (RU) pentru anul 2017 și rezultatele obținute, obiectivele RU pentru anul următor, elaborarea și revizuirea soluțiilor noi menite să îmbunătățească rata de retenție a personalului, s-au prezentat rezultatele Barometrului Angajatului 2017, etc. Astfel, în 2018 va continua instruirea angajaților, încurajarea și consolidarea abordării inovatoare asupra produselor și serviciilor, lansarea campaniei "istorii de succes", promovarea direcțiilor strategice ale băncii etc.

II. COMITETE CONSULTATIVE PE LÂNGĂ COMITETUL DE DIRECȚIE

COMITETUL DE MANAGEMENT

În scopul asigurării executării adecvate a competențelor stabilite pentru Comitetul de Direcție al Băncii a fost creat Comitetul de Management al Băncii, prezidat de către Președintele Comitetului de Direcție – CEO și se întrunește săptămânal.

Membrii Comitetului de Management participă la ședințele săptămânale ale acestuia, având responsabilitatea să ajute, să consulte și să atragă atenția asupra tuturor chestiunilor sensibile pe care le cunosc sau care pot apărea în legătură cu deciziile care urmează a fi luate de către Comitetul de Direcție al Băncii.

În scopul organizării eficiente a guvernantei corporative și asigurării unui nivel bun de protecție împotriva riscurilor la care este expusă Banca, au fost instituite comitete de organizare, care se diferențiază în:

I. COMITETE INTERNE SPECIALIZATE

1. Controlul periodic
2. Riscul de Credit și de Piață
3. Riscuri operaționale și Control Permanent
4. Dirijare a Activelor și Pasivelor
5. Afaceri juridice
6. Securitatea sistemelor informaționale
7. Bugetar
8. Produse noi
9. Dirijare a Prețurilor

10. Proiecte (Steering Committee)
11. Imobil
12. Resurse Umane
13. Gestiunea situațiilor de criză
14. Recuperare a creditelor neperformante

II. COMITETE DE CREDIT

În dependență de competențele stabilite:

1. Comitetul de Credit al Băncii
2. Comitetul de Credit Corporate Banking
3. Comitetul de Credit Large Corporate
4. Comitetul de Credit Retail Banking
5. Comitetul de Credit Network
6. Comitetul de Credit CLA
7. Comitetul de credit Private Banking

Astfel, Banca dispune de un cadru de gestionare a riscului de credit adecvat, care ia în considerare apetitul de risc și profilul de risc al Băncii, precum și al pieței și a condițiilor macroeconomice. De asemenea, dispune de politica și procedurile de creditare pentru identificarea, evaluarea, monitorizarea și controlul riscului de credit, inclusiv riscul de credit al contrapartidei.

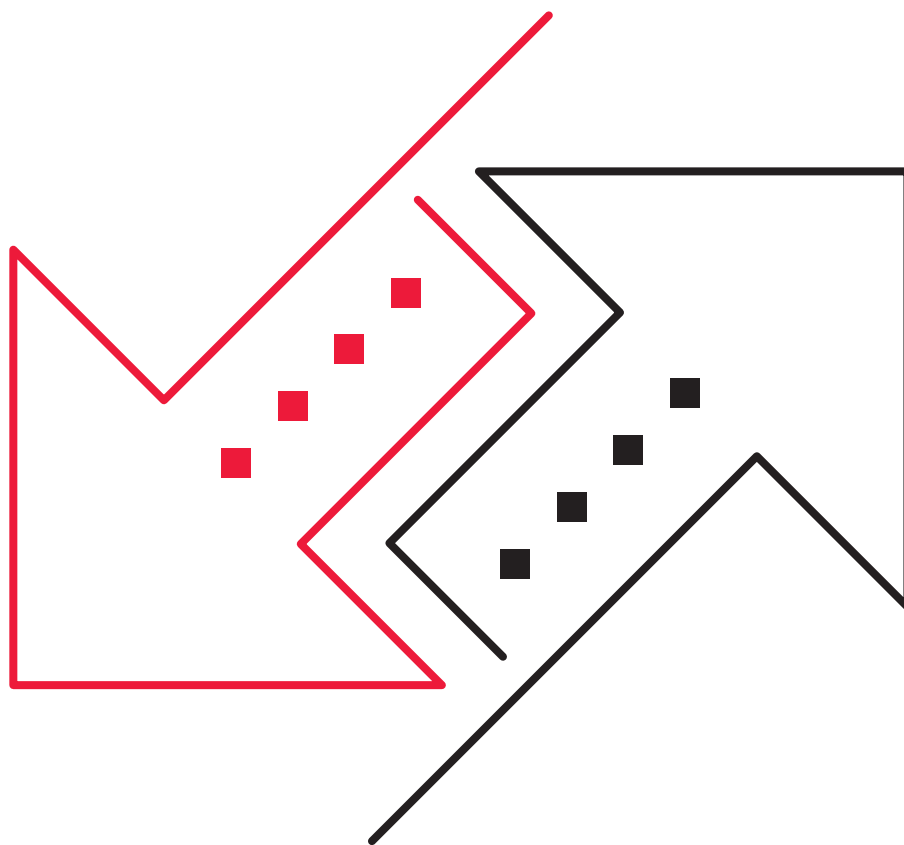
Pentru a asigura gestionarea eficientă a Băncii, conduita activităților financiare într-un mod sigur și prudent, respectarea prevederilor legislației în vigoare, precum și protejarea intereselor deponenților, Banca a adaptat mecanismul de control intern conform cadrului legal intrat în vigoare în 2017.

Sistemul de control intern a fost organizat în conformitate cu "cele trei linii de apărare", conform principiilor Comitetului Basel:

- **Prima linie de apărare** cuprinde toți angajații și managementul operațional al Băncii. Managementul operațional este responsabil pentru riscuri, prevenirea și gestionarea acestora - prin punerea în aplicare a unor măsuri de control permanent la primul nivel:
  - controale operaționale
  - supraveghere managerială
  - orice control interfuncțional efectuat de echipele dedicate
  - alte sisteme care ajută la gestionarea diferitelor categorii de risc, cum ar fi sistemele organizaționale (separarea sarcinilor), prelucrarea automată și controalele programate în aplicațiile IT etc.
- **A doua linie de apărare** este asigurată de funcțiile de conformitate, finanțe și de risc. În cadrul controlului intern, aceste funcții au sarcina de verificare continuă a securității și controlului riscurilor care afectează operațiunile, sub responsabilitatea conducerii operaționale, prin aplicarea efectivă a standardelor stabilite, prin proceduri, metode și controale definite conform instrucțiunilor.
- **A treia linie de apărare** este asigurată de Departamentul Audit Intern, care este independent de liniile de activitate și de funcția de control permanent.

ACTIVITATEA COMERCIALĂ

ACTIVITATEA COMERCIALĂ

CONSOLIDAREA REȚELEI DE SUCURSALE

În anul 2017 Mobiasbancă și-a consolidat rețeaua de unități, asigurând acoperirea teritorială cu servicii bancare, prin relocație sau renovarea filialelor, având drept scop oferirea unui nivel sporit de confort pentru clienți. Pe parcursul anului au fost relocate în spații mai mari și renovate filialele nr. 31 „Vasile Alecsandri” din Bălți și nr. 28 „Sarmizegetusa” din Chișinău; au fost renovate și îmbunătățite condițiile de funcționare în filialele nr. 44 „BUM”, nr. 3 „Ciocana”, nr. 12 „Edineț”.

La sfârșitul anului 2017 rețeaua Mobiasbancă număra 54 de puncte de vânzare, dintre care 53 de filiale și o agenție.

În același timp, banca a continuat să extindă rețeaua de bancomate prin instalarea a 7 noi ATM-uri în Chișinău și regiuni, numărul total atingând cifra de 137 unități la sfârșitul anului. Cota de piață a unităților de eliberare a numerarului reprezintă 12,5% din totalul bancomatelor din Moldova.

Datorită acestor acțiuni și a promovării ofertelor sale, numărul de clienți activi deserviți de bancă a crescut cu 8,7% pe parcursul anului, atingând valoarea de 160 312 clienți la sfârșitul anului.

EVENIMENTE DEDICATE

Mobiasbancă a participat la o serie de expoziții și târguri în vederea promovării ofertelor comerciale ale băncii, dedicate diferitor segmente de clienți: expozițiile specializate „ProCasa” și „AmbientInfo” organizate în Bălți, expozițiile „Moldagrotech” și „Imobil Moldova”.

De asemenea, reprezentanții filialelor Mobiasbancă au organizat mai multe evenimente orientate către clienți și comunitatea locală:

- „Ziua ușilor deschise” în filialele nr. 10 „Cahul”, și nr. 28 „Sarmizegetusa” - pentru a sărbători renovarea și relocarea într-o locație modernă și spațioasă;
- „Ziua de afaceri”, organizată în filialele din Chișinău - nr. 9 „Centru”, nr. 33 „Dokuceaev”, nr. 4 „Dacia”, nr. 29 „Ialoveni” și nr. 47 „Florești”;
- Evenimente dedicate Zilei internaționale a ocrotirii copilului, organizate în mai multe filiale din Chișinău, Bălți, Anenii Noi, Comrat, Cahul, Ialoveni, Ungheni.

Astfel de evenimente locale reprezintă o ocazie de întâlnire și socializare cu clienții existenți și prospecti într-o atmosferă informală,

consolidând interacțiunea filialei cu comunitatea în care aceasta activează, facilitând promovarea ofertelor și serviciilor băncii.

Un eveniment de importanță majoră a fost inaugurarea primului Centru Ipotecar în Republica Moldova, specializat în consultarea tranzacțiilor ipotecare, acordarea de credite ipotecare și prestarea serviciilor auxiliare, inclusiv evaluarea proprietății, suportul pentru perfectarea pachetului de documente, verificarea la notar, înregistrarea la oficiul cadastral și asigurare. Finanțarea ipotecară cuprinde achiziționarea, construcția sau modernizarea spațiilor rezidențiale.

În 2017, cu sprijinul Centrului, banca a acordat peste 500 de credite ipotecare clienților la nivel național.

Clienții acestuia beneficiază de consultanță profesionistă, de asistența unui specialist ipotecar și obțin servicii complete, de la identificarea spațiului locativ până la înregistrarea acestuia la oficiul cadastral.

Procesul de creditare ipotecară la Mobiasbancă este rapid și este certificat corespunzător standardelor ISO 9001: 2015.

Centrul Ipotecar are încheiate mai multe parteneriate cu companii de construcții și agenții imobiliare de încredere, oferind clienților care deja dețin un credit ipotecar refinanțare în condiții avantajoase.

OPTIMIZAREA PROCESELOR

Mobiasbancă a continuat să optimizeze procesele care vizează

produsele și serviciile cheie, prin implementarea unor programe destinate să sporească eficiența angajaților din rețea, să accelereze procesarea cererilor de credit, să faciliteze accesul și utilizarea serviciilor bancare destinate segmentului retail.

Deservirea diverselor instituții și companii private reprezintă un segment important pentru bancă și se realizează inclusiv prin proiectele de salarizare. Remodelarea procesului de transfer a salariilor pe conturile clienților salariați a reprezentat o soluție eficientă și centralizată, care a redus riscul de eroare, activitatea operațională în filiale și timpul necesar procesării salariilor.

O atenție aparte este acordată instruirii și pregătirii forței de vânzări – fiind ajustate programele de instruire și completate cu module de formare diferențiate pentru fiecare profil al angajaților din rețea.

Totodată, lansarea aplicației Customer Relation Management permite actualizarea datelor în timp real, consilierii înregistrând toate interacțiunile cu clienții existenți și prospecti, ceea ce permite forței de vânzări să se angajeze în relații durabile și să sporească relevanța ofertelor băncii cu nevoile clienților.

În continuare, arhivarea documentelor standard ale clienților va fi realizată în format digital, ridicând eficiența operațională și minimizând riscul operațional.

PROMOVAREA OFERTELOR COMERCIALE

Carduri pentru persoane fizice

În 2017, Mobiasbancă a lansat produse dedicate persoanelor cu

un statut social important, directori executivi, oameni de afaceri sau profesioniști de succes.

Cardurile Mastercard® Platinum și Mastercard® World Elite oferă o multitudine de beneficii adiționale, inclusiv acces la o gamă largă de privilegii exclusive, adaptate stilului de viață al clientului, precum: manager personal, asigurare medicală în călătoriile peste hotare, programul lounge key și concierge.

În luna octombrie, Mobiasbancă a lansat cardurile Mastercard® contactless, care oferă un plus de comoditate și siguranță. Aceste carduri dispun de funcționalități inovative, cum ar fi posibilitatea de a plăti contactless atât în țară, cât și în străinătate.

Brandul oficial al turismului în Republica Moldova - pomul vieții - decorează toate cardurile noi Mastercard® de la Mobiasbancă. Preocuparea pentru simplitate și satisfacția clientului a determinat Mobiasbancă să excludă un șir de comisioane pentru emiterea și mentenanța cardurilor.

Oferte creditare

Pentru promovarea creditelor de consum și a celor ipotecare, pe parcursul anului precedent au fost organizate patru campanii sezoniere și lansate câteva oferte speciale, dedicate diferitor segmente de clienți.

În 2017, Mobiasbancă a continuat să susțină angajații din sectorul medical, oferind beneficii suplimentare pentru diferite produse bancare. Reducerile promoționale și de loialitate au contribuit la menținerea și creșterea nivelului înalt de penetrare a împrumuturilor și a

altor produse în rândul angajaților din proiectele salariale.

Toate aceste acțiuni au permis Mobiasbancă să mențină o poziție de lider în creditare, clasându-se pe primul loc după numărul de credite de consum acordate în R. Moldova. Portofoliul de credite Mobiasbancă a crescut cu 32% la capitolul credite de consum și 15% la creditele ipotecare. Astfel, cota de piață a atins nivelul de 20,4% la creditele de consum și 23,3% la creditele ipotecare.

Facilități de finanțare pentru sectorul agricol

Fiind singura bancă din R. Moldova care beneficiază de participarea la toate programele financiare internaționale, oferă sectorului agricol finanțare în lei moldovenești și valută străină din liniile de credit ale Organizațiilor Financiare Internaționale (BERD, FIDA, RISP etc.) la prețuri atractive, cu un sprijin suplimentar de grant, garanții adiționale în cazul insuficienței de gaj, scutiri de TVA și de taxe vamale, retro finanțarea investițiilor și altele.

Oferte dedicate IMM-ilor

Tradițional, în septembrie 2017, Mobiasbancă a lansat oferta dedicată întreprinzătorilor cu genericul „Deschis pentru afacerea ta”. Scopul noii oferte comerciale a fost să sprijine competitivitatea întreprinderilor mici într-un mediu de afaceri dinamic. Oferta a inclus reduceri garantate pentru rata dobânzii la toate tipurile de produse creditare și condiții promoționale la produsele de deservire curentă (BusinessCard, MobiasSMS, deschiderea și deservirea contului curent nou, deservirea sistemului de plăți la distanță).

Avantaje financiare pentru sectorul de sănătate

Pe parcursul anului 2017 Mobiasbancă a continuat să dezvolte parteneriate cu sectorul de sănătate prin programul său special - MobiSanté. Programul acordă finanțare specializată atât instituțiilor publice, cât și companiilor private cu profil medical, precum și o gamă variată de produse speciale și diverse avantaje financiare angajaților acestora. În cadrul programului, clienții pot beneficia de reduceri speciale la credite, leasing financiar, garanții bancare și la servicii de deservire curentă.

TRANZACȚII BANCARE GLOBALE

Piața Monetară

Mobiasbancă a fost și rămâne un participant activ pe piața valorilor mobiliare din R. Moldova. Banca investește propriile resurse în valorile mobiliare de stat (VMS), Certificatele Băncii Naționale (CBN) și oferă servicii de intermediere pentru clienții săi, care pot obține o gamă largă de produse investiționale.

În anul 2017 investițiile Băncii în VMS și CBN în comparație cu anul 2016 s-au majorat în total cu cca 43% (în special pentru CBN majorarea a constituit 49%, iar pentru VMSs-a marcat o micșorare de 31%). Ca urmare a gestionării activelor lichide disponibile în cadrul operațiunilor menționate, dar luând în considerație factorii scăderii semnificative a ratelor dobânzilor la VMS și a ratei de bază stabilită de BNM pe parcursul anului, a fost obținut un venit ce a atins cifra de 53,3% din nivelul anului trecut. Volumul mediu al portofoliului VMS menținut pentru clienții Băncii s-a micșorat nesemnificativ și a rămas practic la nivelul anului 2016.

Departamentul Tranzacții Bancare Globale a efectuat diverse operațiuni în cadrul activității de plasare/atragere a mijloacelor bănești în scopul gestionării eficiente a lichidității Băncii în monedă națională și străină. Volumul anual de depozite overnight, plasate la BNM a avut o creștere de 33,3% față de nivelul anului 2016. Rulajul de operațiuni monetare cu valută străină (USD și EUR) în comparație cu anul 2016 a crescut cu 6,5% (în cadrul operațiunilor cu Grupul Société Générale).

Tranzacții Forex

Piața valutară a Republicii Moldova a marcat o stabilitate pe parcursul anului 2017, fără fluctuații majore, cu o tendință pronunțată de întărire a monedei naționale. În această conjunctură, în 2017, Mobiasbancă a reușit să genereze o creștere de 5,2% a volumului tranzacțiilor în raport cu anul precedent.

Parteneriate strategice

În anul 2017, relațiile cu Instituțiile Financiare Internaționale s-au consolidat, Mobiasbancă înregistrând o ofertă impresionantă de programe de finanțare din cadrul proiectelor internaționale. Datorită cererii sporite din partea companiilor locale pentru produsele din sursele internaționale, Banca a contractat noi acorduri de împrumut pentru facilitățile „EU4BUSINESS” și „InnovFin”.

Astfel, pentru ”EU4BUSINESS EBRD Credit Line” - facilitatea cu componentă de grant de până la 15%, Banca a semnat un nou acord de împrumut cu BERD în valoare de 20 mil. EUR. Mobiasbancă este unica instituție financiară care participă la acest proiect,

promovând activ avantajele și beneficiile programului în rândul beneficiarilor potențiali.

În scopul de a răspunde cererii sporite pentru facilitatea ”InnovFin”, un instrument de Garantare pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (IMM), creat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, în cadrul programului Horizon 2020 Instrumente Financiare, Mobiasbancă a semnat un nou acord de garantare cu Fondul European de Investiții, prin care a fost majorată limita de la 15 mil. EUR până la 45 mil. EUR. Programul este destinat companiilor locale, care pot accesa finanțare în condiții preferențiale și garanții suplimentare în cazul insuficienței de gaj, pentru a introduce un element de noutate în afacerea lor sau a îmbunătăți gama produselor, serviciilor existente.

În anul 2017, Mobiasbancă a colaborat activ cu Directoratul Liniei de Credit privind proiectul PAC II (dedicat exportatorilor), Unitatea de Implementare a proiectelor FIDA (dedicat tinerilor antreprenori și companiilor cu profil agro industrial), BEI (Livada Moldovei și Filiera Vinului) unde beneficiarii finali au utilizat activ finanțările din resursele internaționale, dispunând de diverse avantaje, cum ar fi componenta de grant (până la 40% din suma creditului, scutiri de taxe vamale și fiscale, asistență tehnică gratuită).

Servicii de Cash Management

În anul 2017, Mobiasbancă a continuat implementarea schimbărilor privind optimizarea și adaptarea, cu scopul alinării proceselor care țin de

managementul produselor și soluțiilor de cash management la politicile Grupului Société Générale. În acest sens, scopul final este să acționăm ca o Bancă unică în relația cu Clienții noștri Corporativi în cadrul Grupului.

De asemenea, în anul 2017, Mobiasbancă a continuat să investească în fortificarea și alinierea liniei de produse și soluții de cash management la cerințele și necesitățile companiilor mari și multinaționale.

Activitatea de leasing

Mobiasbancă a înregistrat în 2017 o performanță comercială notabilă în activitatea de leasing, atât în segmentul corporate, cât și în cel retail. În total, au fost acordate mijloace fixe în valoare de 4.5 mil. EUR (+109%) în leasing. Finanțarea echipamentelor a crescut la o cotă de 48% din portofoliul de leasing al băncii, finanțări importante fiind acordate pentru obiecte procurate de la producătorii internaționali.

Pe parcursul anului au fost abordate și găsite soluții pentru orice tip de client: oferte de finanțare avantajoase în valută străină și locală; finanțări importante în cadrul programului Filiera Vinului și lansarea programului Livada Moldovei, Leasing (BEI); acordarea asistenței necesare și cooperarea cu furnizorii externi pentru procurarea și importul obiectelor finanțate.

Tot în 2017, banca a întreprins mai multe acțiuni pentru dezvoltarea Leasing-ului cu impact asupra întregii activități bancare, fiind lansat un produs nou: Programe de Parteneriat (Leasing Partener și Credit Partener). Elementul inovator al acestor produse constituie acordarea finanțării în leasing și în credit la condiții similare pentru bunurile procurate de la partenerii băncii. În acest context, a fost semnat și lansat

primul parteneriat cu producătorul internațional de tehnică agricolă – CNH Capital (Case și New Holland), care oferă beneficii majore clienților băncii din segmentul agricol.

Bănci Corespondente

Mobiasbancă este un partener sigur și de încredere în susținerea comerțului internațional prin intermediul conturilor sale deschise în 12 bănci străine și printr-o vastă rețea de conexiuni corespondente prin RMA (chei SWIFT). Datorită experienței și rețelei largi de bănci corespondente a Grupului Société Générale, Mobiasbancă poate procesa plăți internaționale în peste 30 de valute, fapt ce permite clienților să tranzacționeze la nivel global.

Rețeaua de bănci corespondente este dezvoltată și gestionată în mod constant în conformitate cu politica Grupului Société Générale, fiind stabilite relații de corespondență cu bănci străine de primă clasă. În contextul unor reglementări stricte, fiecare bancă corespondentă existentă sau potențială este subiectul unei evaluări complexe, care se bazează pe un șir de criterii de analiză a riscurilor aplicate de Grupul Société Générale, inclusiv din punct de vedere al mecanismelor și procedurilor aplicate în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului, conform cerințelor naționale și internaționale, pentru a se asigura că banca corespondentă este una sigură și cu reputație impecabilă.

Trade Finance

Finanțarea comerțului de import-export rămâne în continuare cartea de vizită a Mobiasbancă, care deține poziția de lider, cu o cotă de 35% de piață după numărul de tranzacții internaționale realizate. Programul de Facilitare a Comerțului (TFP) al BERD (Londra) a desemnat Mobiasbancă „Cea

mai Activă Bancă Emitentă în Moldova în 2017”, pentru al doilea an consecutiv. Acest premiu este o mărturie a activității noastre inovatoare în domeniul trade finance și a capacității băncii de a oferi un pachet complet de produse atât pentru companii mici, cât și pentru corporații internaționale mari.

Atenția sporită acordată proceselor de simplificare a produselor trade finance, împreună cu expertiza demonstrată în deservirea clienților, a determinat dublarea numărului de garanții locale emise în 2017 și a reconfirmat poziția de leader a băncii în acest segment de piață.

ACTIVITATEA LARGE CORPORATE

Linia de business care vizează relația Băncii cu clienții Large Corporate și-a continuat dinamica ascendentă, confirmând o activitate performantă pe toate dimensiunile sale. Consolidarea și dezvoltarea relațiilor de parteneriat cu cele mai mari companii din țară, colaborarea cu întreprinderi de succes și facilitarea prezenței afacerilor internaționale au reprezentat și în anul 2017 direcțiile noastre prioritare de activitate. Principiile pe care se fundamentează dezvoltarea durabilă a acestui domeniu de business al băncii se referă la stabilirea unor relații de încredere cu clienții noștri, transparența în luarea deciziilor, adaptarea strategiei băncii la cerințele clienților, precum și promovarea permanentă a cooperării în beneficiul ambelor părți.

Banca are o prezență constantă și solidă pe segmentul Large Corporate, iar anul 2017 a favorizat extinderea platformei de interacțiune cu marile companii corporative din țară cu până la 10%.

Portofoliul de credite a înregistrat o evoluție dinamică și robustă, majorându-se cu 13 la sută față de anul precedent. Nivelul înalt al calității plasamentelor băncii a fost menținut, ceea ce confirmă prudența și corectitudinea deciziilor care vizează activitatea de creditare. Banca a participat la finanțarea și implementarea cu succes a multiplelor proiecte în sectoare-cheie ale economiei naționale: educație, industria agroalimentară, telecomunicații, transport, comerțul retail și dezvoltarea infrastructurii. Această abordare pro-activă reliefează angajamentul ferm al băncii de a susține inițiativele de afaceri care generează valoare adăugată și care se transpun în beneficii pe termen lung pentru societate, în ansamblu.

Apartenența noastră la Grupul Société Générale facilitează accesul clienților la platforme bancare moderne, care implică tehnologii inovatoare de finanțare și produse de cash-management racordate la cele mai noi tendințe în domeniul bancar internațional. Grație unei echipe de profesioniști, Mobiasbancă și-a menținut poziția de bancă de referință pentru marile companii locale și grupurile multinaționale prezente în R. Moldova.

CLIEȚI CORPORATIVI ȘI AUTORITĂȚI LOCALE

Gestionarea relațiilor cu segmentul Clienți Corporativi și Autorități Locale este realizată printr-o structură dedicată, în vederea dezvoltării și susținerii businessului mijlociu și autorităților publice locale printr-o abordare comercială individuală, axată pe stabilirea unor parteneriate pe termen lung.

În anul 2017 a continuat consolidarea echipei și dezvoltarea infrastructurii sale organizatorice - segmentarea pieței și determinarea grupurilor țintă de clienți. Totodată, au fost elaborate mai multe oferte și soluții avantajoase pentru susținerea businessului mediu în vederea finanțării și deservirii curente a acestor clienți.

Această abordare a permis consolidarea cotei de piață pe segmentul dat și extinderea perimetrului cu peste 8% față de anul precedent.

Datorită inițierii unor noi relații de afaceri, jumătate dintre acești clienți și-au pus în aplicare proiectele proprii, beneficiind de suport financiar complet din partea Mobiasbancă - Groupe Société Générale.

În condițiile unei evoluții ascendente a portofoliului de credite, calitatea lui a rămas principalul indicator care a confirmat prudența și corectitudinea finanțării întreprinderilor mijlocii din Moldova.

PRIVATE BANKING

2017 a fost un an de succes pentru serviciile private banking ale Mobiasbancă. Pentru prima dată pe piața bancară din R. Moldova, Mobiasbancă a creat o structură specializată de servicii pentru clienții afluenți cu acoperire transversală în toate regiunile țării și o echipă profesionistă de bancheri personali repartizați la filialele mari.

Banca a lansat pachete noi de produse, servicii și beneficii speciale concepute pentru acest segment de clienți premium, împreună cu o gamă largă de privilegii

exclusive, adaptate stilului de viață al clienților. Serviciile exclusive includ concierge, saloane business ("Lounge Key"), asigurare de călătorie, un ghișeu dedicat "serviciului prioritar", o linie telefonică dedicată, produse personalizate și oferte speciale pentru membrii familiei.

DEPARTAMENTUL MULTICANAL

MultiCanal reprezintă subdiviziunea Băncii cu care clienții interacționează la distanță, beneficiind de suportul informațional necesar privind produsele și serviciile bancare.

În anul 2017, Mobiasbancă a lansat un serviciu inovativ pentru clienți - procesarea la distanță a cererilor de aderare la serviciul **eFactura** printr-un simplu apel telefonic la serviciul **Contactell**.

Astfel, la distanță, clienții pot contracta carduri, serviciile **eMobias.md**, **MobiasSMS** și **eFactura**. În ultimii ani atestăm o creștere a numărului solicitărilor de produse și servicii prin intermediul posibilităților oferite de Departamentul MultiCanal, ceea ce ne permite să fim mai aproape de clienți, să răspundem și chiar să anticipăm așteptările acestora.

Întru susținerea strategiei Băncii privind optimizarea tranzacțiilor cu numerar efectuate de către clienți la sediile filialelor și redirectionarea către serviciile de deservire la distanță, Departamentul MultiCanal a implementat pe parcursul anului 2017 două campanii promoționale. Scopul primar al campaniilor a fost promovarea achitării facturilor pentru utilități prin serviciul **MobiasSMS** (serviciul de SMS-Banking) și subscrierea în acest sens a facturilor prin serviciul **Contactell**.

RESURSE UMANE

RESURSE UMANE

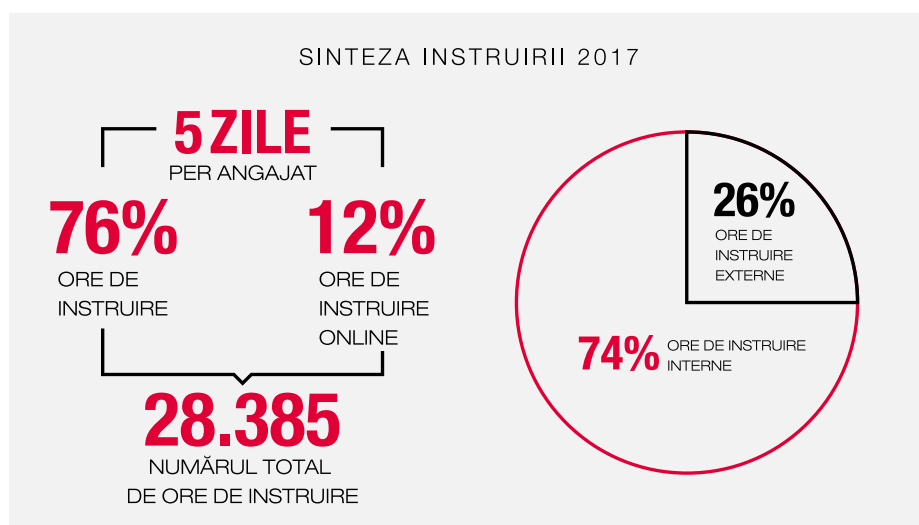
DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE

Departamentul Resurse Umane a continuat să dezvolte și să implementeze proiecte orientate spre dezvoltarea rețelei comerciale și a pozițiilor de suport prin recrutarea de personal, gestiunea carierei și instruire. Dezvoltarea profesională a angajaților reprezintă una dintre preocupările constante ale băncii.

Prin programele de dezvoltare în care este antrenat personalul, banca a contribuit direct la performanța individuală a fiecărui angajat, la performanța echipei și, implicit, la cea instituțională în ansamblu.

Pe parcursul anului 2017, banca a continuat să acorde o atenție sporită gestiunii de carieră și a organizat întâlniri cu angajații pentru a evalua potențialul fiecăruia și de a se asigura că fiecare dintre ei activează în poziția potrivită, în conformitate cu pregătirea, abilitățile, experiența sa profesională și ambițiile de dezvoltare a carierei. În 2017, 138 de angajați au fost promovați în alte funcții, ca rezultat al politicii de mobilitate internă.

Anul 2017 a însemnat continuarea programelor de instruire derivate din strategia Băncii și aliniate culturii organizaționale, care

au urmărit dezvoltarea atât a competențelor profesionale ale angajaților, cât și a celor de leadership, de creștere a angajamentului, inclusiv în:

- **Afaceri** – consolidarea orientării spre client
- **Conformitate** – consolidarea culturii de risc și conformitate în rândul angajaților băncii
- **Management** – dezvoltarea culturii manageriale prin integrarea Modelului de Leadership al Grupului în practicile bancare.

Gama largă a programelor de formare a cuprins angajații din toate segmentele de business și expertiză suport

prin diverse modalități de învățare și dezvoltare: cursuri tehnice, inițiative transversale de dezvoltare a competențelor, certificări, participări la conferințe sau workshop-uri.

Formarea profesională a angajaților băncii

În vederea menținerii competitivității și eficienței bancare, într-un mediu de afaceri și social în permanentă schimbare, Mobiasbancă investește continuu în pregătirea profesională a angajaților săi.

Rezultatele Centrului de Formare al băncii pot fi exprimate atât în cifre, cât și în proiecte realizate, printre cele mai importante fiind:

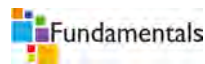
Grow Academy

Scopul acestui Program constă în **pregătirea viitorilor manageri de filiale**, capabili să gestioneze corect și eficient o unitate de vânzare a băncii.

În acest scop a fost elaborat un program complex de formare, care cuprinde subiecte din următoarele domenii: Managementul Resurselor Umane, Managementul Operațiunilor Bancare, Management, Conformitate & Managementul Riscurilor.

The Fundamentals for Branch Managers

Agenda acestui program de formare este orientată spre dezvoltarea competențelor și performanțelor manageriale ale directorilor de filiale.

Școala CLIPRI

Inițiativa prevede susținerea dezvoltării parcursului de carieră pentru angajații din Front Office prin lansarea unui nou program de training dedicat pregătirii formalizate a Operatorilor Ghișeu Universal (OGU) pentru preluarea poziției de Consilier CLIPRI (clienți privați).

Formare Formatori

Acest program are ca scop pregătirea angajaților băncii care sunt antrenați în calitate de formatori la nivel de subdiviziune sau de bancă, fiindu-le prezentate Tehnici de animare a unei sesiuni de formare.

Este de menționat, de asemenea, și creșterea numărului de ore de formare livrate la distanță prin intermediul a două aplicații puse la dispoziția angajaților băncii: MBSG e-Learning (aplicație locală) și MyLearning – o aplicație a Grupului prin intermediul căreia sunt livrate modulele de training obligatorii pe subiecte ce țin de managementul riscului și conformitate.

În 2017, mai multe proiecte dedicate angajaților au continuat să fie optimizate, urmărind scopul

de a îmbunătăți condițiile privind asigurarea și protecția sănătății angajaților.

Programul de asigurare a accidentelor

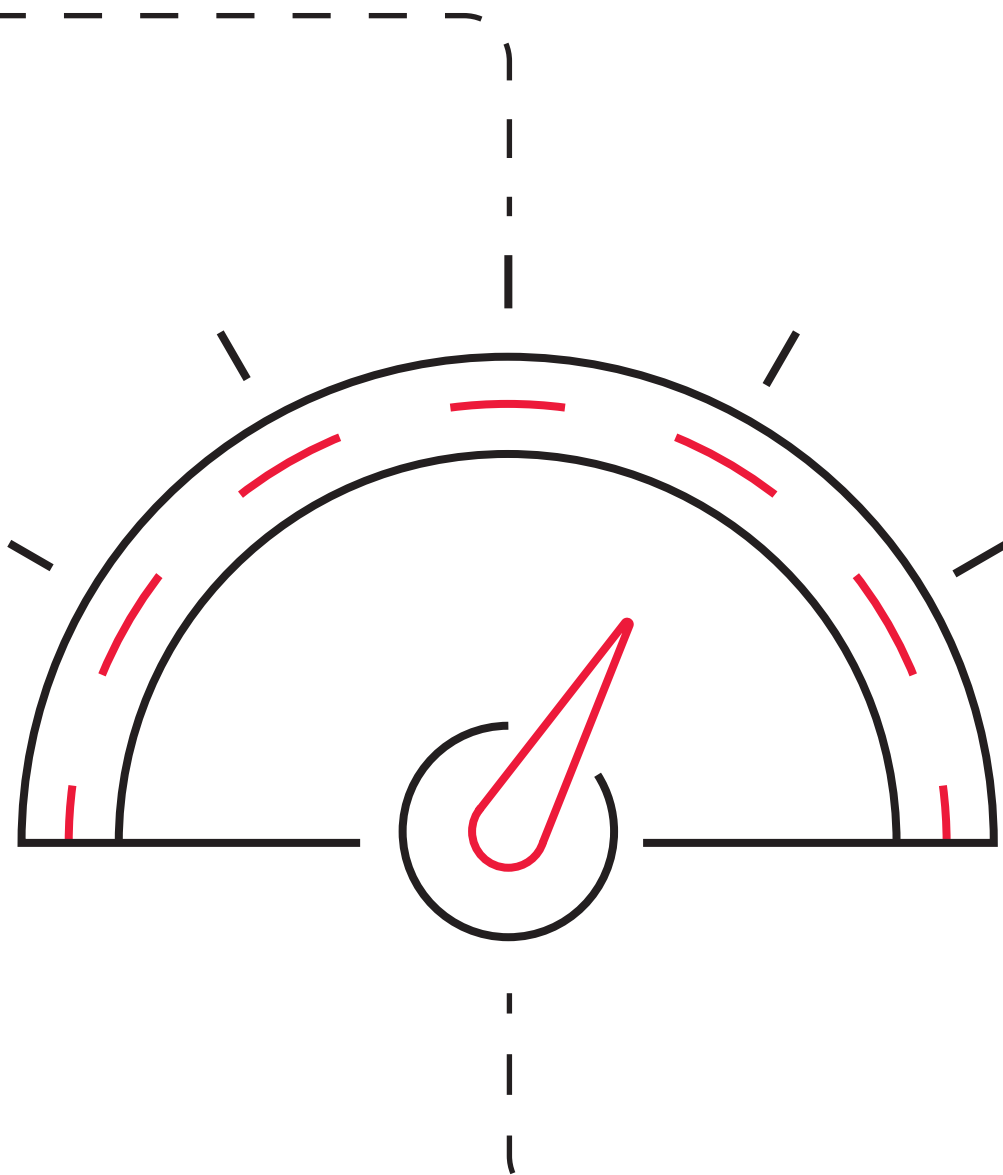
Mobiasbancă este una dintre puținele companii din Republica Moldova care continuă să aplice programul de asigurare de accidente. Susținerea angajaților în fiecare moment al vieții lor profesionale este o preocupare permanentă a Groupe Société Générale. Fie că este vorba despre

organizarea timpului de lucru sau de igienă și securitatea muncii, Banca își propune în continuare dezvoltarea unor proiecte de protecție socială, care fac parte din strategia sa pe termen lung.

Investigații medicale

Banca a lansat în 2017 programul social care a permis fiecărui angajat să efectueze examinări medicale în cadrul unui spital privat, costurile fiind suportate integral de angajator.

MANAGEMENTUL RISCULUI ȘI CONFORMITATE

MANAGEMENTUL RISULUI ȘI CONFORMITATE

Managementul riscurilor are un rol cheie în performanța Băncii, sporind capacitatea acesteia de a-și atinge obiectivele stabilite. Un sistem de control intern eficient este esențial și reprezintă un important avantaj competitiv.

În activitatea pe care o desfășoară, Banca își asumă o serie de riscuri, urmărind ca acestea să fie limitate, comensurabile și controlabile în orice moment.

Obiectivele activității de administrare a riscurilor sunt următoarele:

- Stabilirea unui set de standarde fundamentale pentru administrarea riscurilor în cadrul Băncii, protejând interesele deponenților și, în același timp, maximizând câștigurile potențiale;
- Susținerea strategiei de afaceri a Băncii permite atingerea obiectivelor comerciale într-o manieră prudentă, în vederea menținerii stabilității veniturilor și asigurării împotriva pierderilor neașteptate;
- Susținerea procesului decizional la nivelul Băncii, prin furnizarea unei perspective asupra riscurilor la care Banca este expusă;

- Asigurarea respectării celor mai bune practici în domeniul administrării riscurilor și conformarea cu cerințele legislației în vigoare;
- Promovarea unei culturi de cunoaștere și administrare efectivă a riscurilor, integrate la nivel de ansamblu, fiind bazate pe o deplină înțelegere a riscurilor cu care se confruntă Banca și a modului în care ele sunt gestionate, având în vedere politica de risc adoptată de Bancă;
- Asigurarea cu un capital suficient, conform prevederilor legale.

Pe parcursul anului 2017 Mobiasbancă și-a fortificat modelul de gestiune a riscului în mai multe aspecte cheie și anume:

- Îmbunătățirea cadrului normativ pentru pregătirea tranziției către cerințele Basel III;
- Dezvoltarea și perfecționarea modelelor de evaluare a pierderilor aferente activității de creditare, asigurând conformitatea acestora cu principiile IFRS 9.2;
- Revederea principalelor politici de creditare a segmentelor

cheie și participarea la îmbunătățirea proceselor, ceea ce permite instituirea unor reguli și recomandări clare în procesul de stabilire, menținere și dezvoltare a relațiilor cu clienții Băncii, precum și privind optimizarea activităților interne;

- Ajustarea modelului de scorare și digitalizarea procesului de validare a solicitărilor de credit;
- Revizuirea și îmbunătățirea procesului de recuperare;
- Dezvoltarea sistemului de gestiune a competențelor interne.

CONFORMITATE

Unul dintre obiectivele băncii, ca parte a Groupe Société Générale, este de a fi o bancă de încredere și sigură pentru clienți.

Prin urmare, subdiviziunea Conformitate este independentă de liniile de activitate, lucrează minuțios cu conducerea băncii pentru a oferi o analiză obiectivă, monitorizarea și supravegherea operațiunilor de afaceri, cu accent pe respectarea obligațiilor legale și de reglementare aplicabile

produselor și serviciilor oferite clienților Mobiasbancă.

Aceste riscuri de conformitate se referă la o varietate largă de obligații legale și de reglementare, inclusiv care vizează produse și servicii, activitatea angajaților, relațiile și interacțiunea cu clienții. De asemenea, riscurile de conformitate acoperă cele asociate cu combaterea spălării banilor, combaterea finanțării terorismului, embargoul și sancțiunile, riscul reputațional și altele.

Mobiasbancă aplică în mod continuu standardele internaționale privind riscurile AML-CFT (prevenirea spălării banilor și combaterea finanțării terorismului) și E&S (embargouri și sancțiuni) pentru a respecta reglementările locale, politicile grupului și standardele internaționale ridicate impuse de Uniunea Europeană, Organizația Națiunilor Unite, SUA și altele.

Departamentul Conformitate a implementat diverse practici menite să identifice și să atenueze riscul de conformare prin stabilirea politicilor, testarea, monitorizarea,

instruirea și furnizarea de îndrumări în diverse domenii.

În 2017, Mobiasbancă a obținut rezultate semnificative în multe domenii, unele dintre acestea fiind:

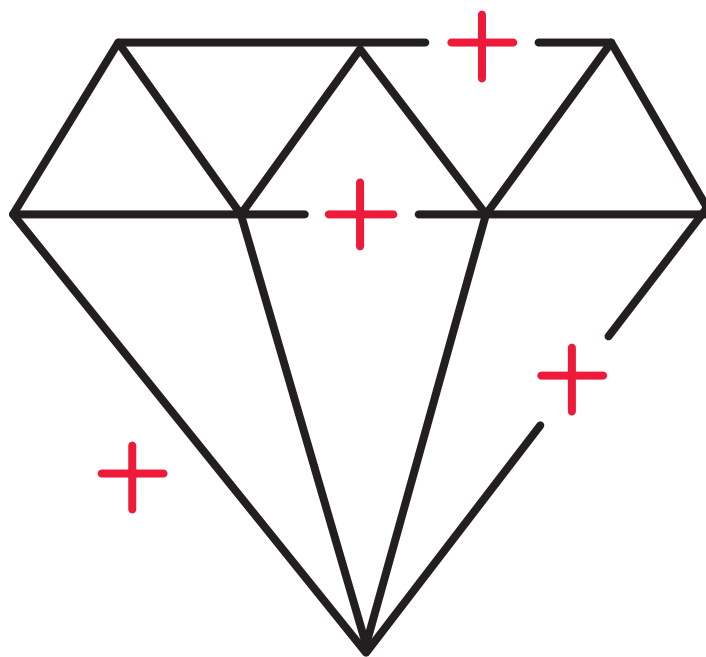
- Evaluarea riscurilor AML-CFT și consolidarea dispozitivelor AML;
- Proiect dedicat consolidării datelor Know Your Customer (Cunoaște-ți Clientul);
- Banca a trecut cu succes certificarea de audit extern pentru FATCA;
- Au fost efectuate numeroase instruiți pentru angajații Mobiasbancă pe subiecte privind AML-CFT, E & S, KYC și alte chestiuni de conformitate.

O atenție specială a fost acordată tranziției la noile cerințe ale BNM pentru implementarea Basel III în Republica Moldova. Strategia noastră în ceea ce privește conformitatea oferă următoarele îmbunătățiri:

1. Crearea funcției de conformitate independent de activitatea de afaceri
2. Noua politică de conformitate este bazată pe cele mai recente cerințe de reglementare și ale Grupului
3. Reglementările privind externalizarea au fost actualizate în ceea ce privește restricțiile, cerințele și drepturile autorității de reglementare
4. Noua politică privind conflictele de interese evidențiază varietatea situațiilor în care conflictele de interese sunt posibile și respectă codul de conduită.

Toate aceste măsuri vizează consolidarea protecției băncii și a clienților în ceea ce privește conformitatea, neimplicarea în schemele de spălare a banilor, evitarea încălcării politicilor de embargo și de sancționare, precum și a altor cerințe de reglementare.

ANGAJAMENT PENTRU CALITATE

ANGAJAMENT PENTRU CALITATE

Mobiasbancă – Groupe Société Générale este unica bancă și prima companie din Moldova certificată în conformitate cu noul standard ISO 9001:2015, standard care oferă mecanismele necesare pentru dezvoltarea și îmbunătățirea continuă a activității, contribuind la creșterea gradului de satisfacție a clientului în raport cu serviciile și produsele oferite.

Certificarea ISO 9001:2015 reprezintă o dovadă și o apreciere a calității actului managerial, a bunelor practici din organizație, a orientării companiei în direcția calității – îmbunătățirea performanței produselor și serviciilor oferite clienților. Perimetrul de certificare ISO cuprinde următoarele servicii financiare: transferuri internaționale prin ordine de plată, garanții bancare, acreditive documentare, incaso și credite imobiliare.

Într-un mediu economic dificil, această certificare

confirmă transparența băncii și respectarea rigorilor legislative, de conformitate și de reglementare în domeniu, oferă siguranță clienților și partenerilor băncii.

Pornind de la obiectivul principal al băncii de a spori satisfacția clienților prin îmbunătățirea continuă a produselor/serviciilor sale, pe parcursul anului 2017 au fost realizate un șir de acțiuni:

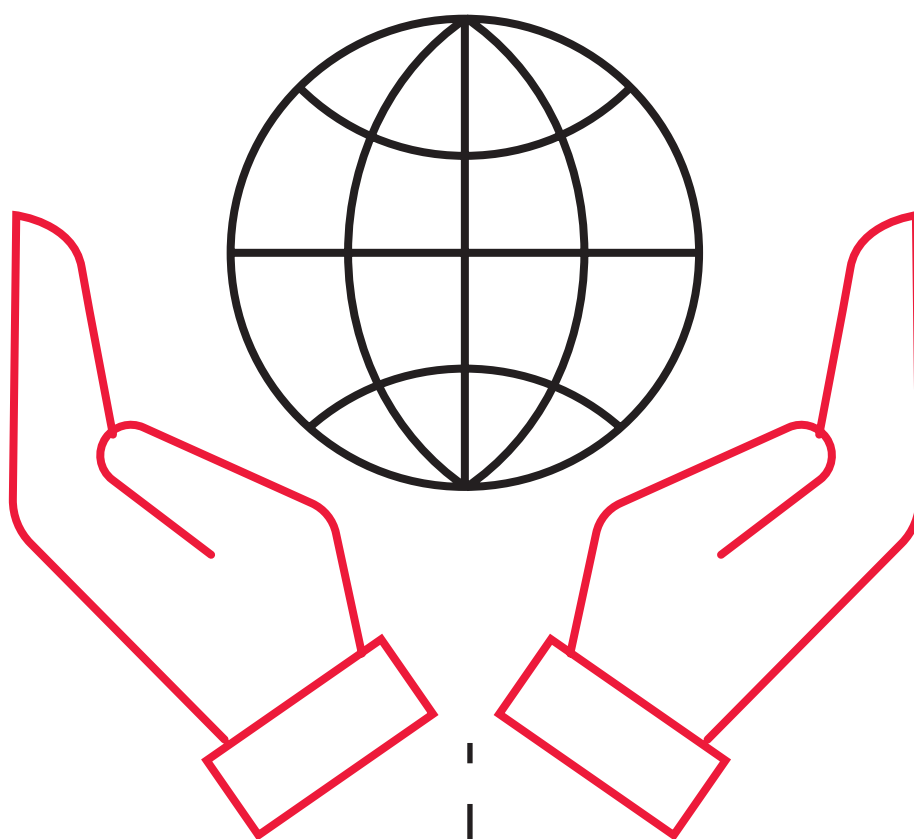
- Audit intern și extern în vederea supravegherii corespunderii cerințelor standardului ISO 9001:2015 Sistemul de Management al Calității (SMC);
- Revizuirea periodică a cadrului normativ intern pentru a sprijini funcționarea eficientă a proceselor;
- Campanii de monitorizare și evaluare a indicatorilor de performanță (KPI) pentru îmbunătățirea continuă a proceselor din perimetrul SMC;

- Evaluarea satisfacției clienților prin diverse instrumente și surse de informare;
- Campanii generice (Excellence Award, Saptămâna Calității ș.a.) cu scopul de a promova și implementa conceptul “calitate” la orice nivel de activitate bancară;
- Instruiri dedicate.

Valorile noastre - Spiritul de Echipă, Inovația, Responsabilitatea și Angajamentul - ne diferențiază și ne determină să avem o abordare unică în relația cu clienții noștri. Ele susțin acțiunile băncii în consolidarea culturii calității și se bazează pe un profund sentiment de implicare, atât personală, cât și colectivă.

Menținerea SMC va avea un rol important în atingerea obiectivelor strategice pe termen lung ale Grupului și implementarea planului strategic “Transform to Grow”.

RESPONSABILITATEA SOCIALĂ CORPORATIVĂ

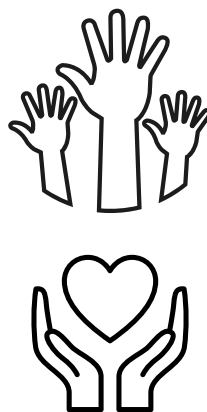

RESPONSABILITATEA SOCIALĂ CORPORATIVĂ

BC "Mobiasbancă - Groupe Société Générale" S.A. aplică principiile de responsabilitate corporativă atât în activitățile sale, cât și în relațiile de afaceri, prin practicarea responsabilă a profesiei de bancher. Suntem o bancă social responsabilă, activ implicată în dezvoltarea comunității în care ne desfășurăm activitatea, care sprijină multiple proiecte sociale dedicate culturii și artelor, educației și sportului, corelate cu valorile grupului. Împreună cu angajații băncii, principalii aliați în acțiunile de voluntariat și de caritate, susținem sănătatea, sprijinim persoanele aflate în dificultate, promovăm practicarea sportului, a modului sănătos de viață și dezvoltarea unei culturi alimentare bogate în legume și fructe, inclusiv prin implicarea în campania „Coolege vitamine”, inițiată de PNUD, care încurajează consumul de fructe în școli și grădinițe. La fel, angajații băncii formează o echipă consolidată de atleți care participă la diverse competiții sportive de alergări, ciclism sau fotbal, numărul angajaților implicați în activitățile sportive și de voluntariat fiind în continuă creștere.

EDUCAȚIE ȘI INOVAȚIE

Anual, circa 60 de studenți din instituțiile de învățământ din Republica Moldova și de peste hotare beneficiază de stagiul la

Mobiasbancă. Multiple vizite sunt organizate pentru elevi și studenți pe parcursul anului, cu scopul de a contribui la educația financiară a tinerei generații.

Inovațiile, tehnologiile informaționale, antreprenoriatul sunt ingredientele necesare unui viitor de succes. Mobiasbancă susține al doilea an consecutiv Acceleratorul de inovații și antreprenariat "Dreamups Innovation Campus" - o comunitate de tineri inovatori și viitori oameni de afaceri.

Potențialul tehnologiilor informaționale în domeniul sănătății a fost testat și în cadrul proiectului Breaking MED - care a adunat peste 100 de tineri antreprenori. La eveniment au fost explorate conceptele de aplicații WEB și mobile, realitate virtuală, imprimare 3D și Big Data, cu scopul de a revoluționa sistemul medical din țară.

100
NUMĂR DE ANGAJAȚI
VOLUNTARI

17
NUMĂR DE
PROIECTE SOCIALE

La fel, banca a sprijinit Academy+ Moldova să desfășoare primul hackaton cu genericul „Hack-Attack: Niciun sistem nu este perfect securizat!”, la care peste 30 de tineri pasionați de tot ce înseamnă coduri și sisteme IT, au luptat pentru titlul de cel mai bun „hacker” - expert în informatică.

ARTĂ ȘI CULTURĂ

Pentru Mobiasbancă a devenit deja o tradiție să redescopere și să promoveze arta, patrimoniul cultural și artiștii autohtoni. Prin vernisajul „Flori și muzică pentru femei” ne-am propus să aducem un omagiu Femeii și, în primul rând, angajatelor și clientelor băncii. Totodată, Mobiasbancă a invitat clienții și angajații băncii la un concert de muzică excelentă cu violonista Alexandra Conunova și tenorul italian Eduardo Guarnera, în cadrul Festivalului Internațional de Muzică "Mărțișor 2017".

Mobiasbancă a celebrat Ziua Internațională a Francofoniei valorificând talentele cu valență științifică și artistică în competiția cu genericul "Și în plus vorbesc franceza", sprijinind, de asemenea, desfășurarea festivalului „Chantons, amis”, dedicat francofoniei și limbii franceze. Evenimentele își propun să descopere tinere talente, să promoveze limba și cultura franceză.

Bienala Internațională de Pictură Chișinău, ajunsă la ediția a V-a, a reunit circa 180 de lucrări ale 165 de artiști plastici din 27 de țări. Mobiasbancă a sprijinit Muzeul Național de Artă al Moldovei în organizarea acestui eveniment important în viața culturală a țării, astfel exprimând, o dată în plus, recunoștința și aprecierea pentru talentul care nu are hotare.

SPORT

Parteneriatul Mobiasbancă cu Federația de Rugby din Moldova datează din anul 2008, iar inițiativa de a contribui la creșterea unei noi generații de rugbiști a prins contur în anul 2014, odată cu organizarea primului turneu republican de rugby pentru copii "Speranța Rugby Cup – Mobiasbancă", dedicat Zilei internaționale a copilului. La ediția 2017 a campionatului au participat peste 400 de copii, fete și băieți, cu vârsta cuprinsă între 10 și 14 ani, din diferite localități ale țării.

Mobiasbancă a asigurat continuitatea proiectului social în

beneficiul amatorilor de șah, de data aceasta în municipiul Bălți, prin amenajarea mobilierului urban destinat jocului de șah printre amatori în parcul central al orașului. Fiecare ansamblu mobilier constă dintr-o masă cu două scaune, iluminate pe timp de noapte grație unui panou fotovoltaic bazat pe energia solară. În același context, Mobiasbancă a premiat discipolii Școlii de șah din capitala de nord a țării și a oferit mai multe seturi de șah.

Incluziunea socială a tinerilor sportivi cu nevoi speciale este o preocupare a Mobiasbancă din anul 2010, fiind alături de mișcarea sportivă "Special Olympics", al cărei scop este integrarea în societate a copiilor cu necesități intelectuale speciale, sprijinind competițiile sportive de mini-fotbal, volei, tenis de masă a circa 60 de elevi de diverse vârste.

În august 2017 Mobiasbancă a găzduit și a facilitat vizita în Republica Moldova a reprezentanților asociației obștești "Courir pour Guerir" din Montbrison, Franța. Vizita acestora a avut scopul de a crea condiții persoanelor cu maladii sau/ și dizabilități de a-și revendica o imagine de sine pozitivă și de a se reintegra confortabil în societate, prin diverse activități. Un grup de 26 de persoane cu dizabilități și însoțitori s-au angajat într-o cursă prin mai multe localități din republică (Orhei, Nisporeni, Telenești, Ungheni), utilizând

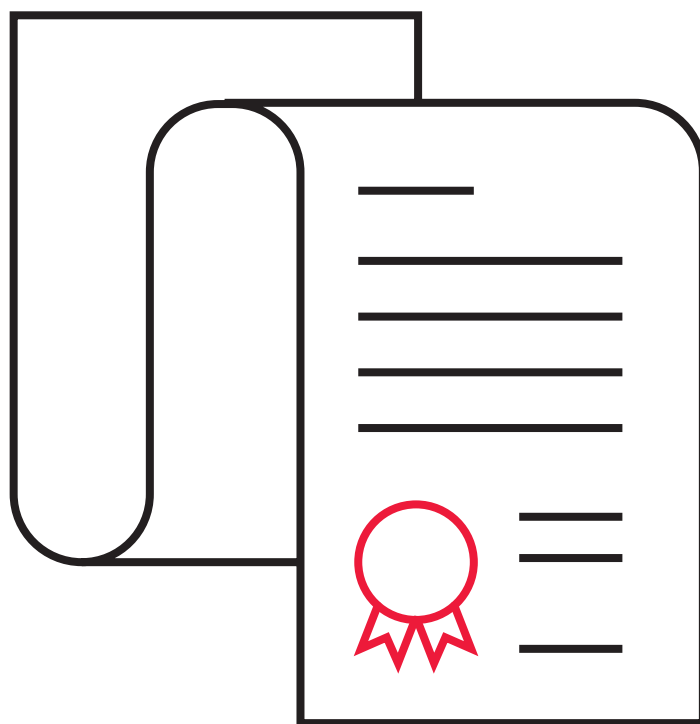
biciclete, triciclete adaptate pentru persoanele cu deficiențe locomotorii.

CARITATE

Angajații Mobiasbancă dau dovadă de un puternic simț al voluntariatului și spirit de echipă, angajându-se în diverse acțiuni sociale cu caracter caritabil. Astfel, în 2017 au continuat să susțină asociațiile "HOSPICE Angelus" și "Hospice of Hope Moldova" cu scopul de a contribui la conștientizarea importanței serviciilor de îngrijire paliativă și de a ameliora calitatea vieții persoanelor care suferă de cancer și alte boli incurabile. 20 de voluntari au participat la HOSPICE Bike Tour 2017 și la a șaptea ediție a celui mai mare turneu de mini-fotbal pentru amatori, organizat cu scopul colectării de fonduri.

Participarea alături de ambasadele și organizațiile internaționale acreditate în Republica Moldova la Târgul Caritabil de Crăciun a devenit o tradiție multasteptată în Mobiasbancă, an de an adunând tot mai mulți voluntari din rândul angajaților dornici să contribuie la strângerea de fonduri pentru cei aflați în impas. În cadrul unui master-class organizat în bancă angajații au confecționat mai multe obiecte, care ulterior au fost comercializate la târg, inclusiv pungii eco, promovând, o dată în plus, atitudinea prietenoasă față de mediul înconjurător.

RAPOARTE FINANCIARE

**BC "Mobiasbancă - Groupe Societe
Generale" S.A.**

**Situații Financiare
pentru anul încheiat la
31 decembrie 2017**

**Întocmite în conformitate cu
Standardele Internaționale de
Raportare Financiară**

Cuprins

Raportul Auditorului Independent

Situația Rezultatului Global pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2017 2

Situația Poziției Financiare la data de 31 decembrie 2017 3

Situația Modificărilor Capitalului Propriu pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2017 4

Situația Fluxurilor de Trezorerie pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2017 5

Note Explicative la Situațiile Financiare 6-86

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

Catre actionarii BC Mobiasbanca - Groupe Societe Generale S.A.

Raport asupra auditului situatiilor financiare

Opinia

Am auditat situatiile financiare ale BC Mobiasbanca - Groupe Societe Generale S.A. („Banca”) care cuprind situatia pozitiei financiare la data de 31 decembrie 2017, situatia rezultatului global, situatia modificarilor capitalului propriu si situatia fluxurilor de trezorerie pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data si un sumar al politicilor contabile semnificative si alte informatii explicative.

In opinia noastra, situatiile financiare anexate ofera o imagine fidela si justa a pozitiei financiare a Bancii la data de 31 decembrie 2017, ca si asupra performantei financiare si a fluxurilor de trezorerie pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data, in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara (IFRS).

Bazele opiniei

Noi am efectuat auditul conform Standardelor Internationale de Audit (ISA). Responsabilitatile noastre conform acestor standarde sunt descrise mai detaliat in sectiunea „Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare” din raportul nostru. Suntem independenti fata de Banca conform Codului etic al profesionistilor contabili emis de Consiliul pentru Standarde Internationale de Etica pentru Contabili (codul IESBA) si conform cerintelor etice care sunt relevante pentru auditul situatiilor financiare in Moldova si ne-am indeplinit responsabilitatile etice conform acestor cerinte si conform Codului IESBA. Consideram ca probele de audit pe care le-am obtinut sunt suficiente si adecvate pentru a constitui baza pentru opinia noastra.

Aspecte cheie de audit

Aspectele cheie de audit sunt acele aspecte care, in baza rationamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanta pentru auditul situatiilor financiare din perioada curenta. Aceste aspecte au fost abordate in contextul auditului desfasurat asupra situatiilor financiare in ansamblu, si in formarea opiniei noastre asupra acestora, si nu emitem o opinie separata cu privire la aceste aspecte cheie.

Pentru fiecare aspect de mai jos, am prezentat in acel context o descriere a modului in care auditul nostru a abordat respectivul aspect.

Am indeplinit responsabilitatile descrise in sectiunea „Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare” din raportul nostru, inclusiv in legatura cu aceste aspecte cheie. In consecinta, auditul nostru a inclus efectuarea procedurilor proiectate sa raspunda la evaluarea noastra cu privire la riscul de erori semnificative in cadrul situatiilor financiare. Rezultatele procedurilor noastre de audit, inclusiv ale procedurilor efectuate pentru a aborda aspectele de mai jos, constituie baza pentru opinia noastra de audit asupra situatiilor financiare anexate.

Aspect cheie de audit

Ajustari pentru deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientelei

Identificarea de catre conducere a indicatorilor de depreciere si determinarea ajustarilor pentru deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientelei este un proces complex ce implica estimari si utilizarea rationamentului profesional. O astfel de analiza este realizata in mod inerent in conditii de incertitudine, implicand evaluarea unei multitudini de factori si utilizarea de ipoteze, inclusiv cu privire la situatia financiara a contrapartidei, fluxurile asteptate de numerar ale debitorilor precum si intrarile nete de numerar asteptate din potentiala vanzare a garantiilor, si perioada de recuperare a garantiilor.

Utilizarea de tehnici de modelare si ipoteze diferite ar putea conduce la diferente semnificative in estimarea ajustarii pentru deprecierea creditelor. Nota 2.2 „Rationamente, estimari si ipoteze contabile semnificative” si Nota 13 - Credite si avansuri acordate clientilor la situatiile financiare prezinta mai multe informatii in legatura cu estimarea ajustarii pentru deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientelei.

Datorita ponderii semnificative a creditelor si avansurilor acordate clientelei (reprezentand 46% din totalul activelor Bancii) si a incertitudinii implicate de procesul de estimare, consideram ca aceasta este un aspect cheie de audit.

Modul in care a fost adresat aspectul cheie de audit

Procedurile noastre de audit au inclus, printre altele, analiza metodologiei Bancii cu privire la identificarea indicatorilor de depreciere, evaluarea ajustarilor specifice de depreciere si a ajustarilor colective pentru depreciere. Am evaluat eficacitatea proiectarii si a functionarii controalelor interne privitoare la monitorizarea creditelor si la determinarea ajustarilor de depreciere, inclusiv calitatea datelor si a sistemelor relevante.

In legatura cu ajustarea pentru deprecierea creditelor evaluate la nivel individual, analiza noastra s-a concentrat pe expunerile clientelei corporative cu cel mai mare potential de impact asupra situatiilor financiare si a luat in considerare ipotezele cheie ce stau la baza identificarii si cuantificarii deprecierei creditelor, cum sunt fluxurile de numerar asteptate ale debitorilor, valoarea realizabila a garantiilor, perioada de recuperare a garantiilor si estimarea recuperarii ulterioare evenimentului de pierdere.

In legatura cu ajustarea pentru deprecierea creditelor evaluate la nivel colectiv, am analizat metodologia Bancii, ipotezele si parametrii utilizati si documentatia de validare a modelelor, unde a fost cazul.

Am evaluat, de asemenea daca informatiile prezentate in situatiile financiare privind riscul de credit sunt adecvate.

Building a better
working world

Aspect cheie de audit

Tehnologia informatiei (IT) si sistemele relevante pentru raportarea financiara

O parte semnificativa a operatiunilor Bancii si a procesului de raportare financiara se bazeaza pe sistemele IT care implica procese automate si respectiv controale privitoare la colectarea, stocarea si procesarea informatiilor. O parte importanta a acestui sistem de control intern implica existenta unor procese si controale privind accesul utilizatorilor si managementul schimbarii, respectiv asigurarea conformarii cu acestea. Astfel de controale au o importanta deosebita, deoarece ele asigura ca accesul si modificarea datelor din sistemele IT se efectueaza doar de catre persoane autorizate, intr-o maniera adecvata.

Mediul IT al Bancii este complex, cu un numar semnificativ de sisteme interconectate si baze de date. Dat fiind nivelul ridicat de automatizare a proceselor relevante pentru raportarea financiara si a complexitatii mediului IT al Bancii, o mare parte a procedurilor de audit a fost concentrata in aceasta arie. Avand in vedere cele mentionate consideram ca aceasta arie reprezinta un aspect cheie de audit.

Modul in care a fost adresat aspectul cheie de audit

Ne-am concentrat procedurile de audit pe acele sisteme si controale IT care sunt semnificative pentru raportarea financiara. Avand in vedere faptul ca procedurile efectuate asupra sistemelor IT presupun expertiza specifica, am implicat in efectuarea procedurilor de audit specialistii nostri in IT.

Procedurile noastre de audit au inclus, printre altele, urmatoarele:

- Intelegerea si evaluarea mediului de control IT in ansamblu si a controalelor existente, inclusiv a celor care se refera la accesul la sisteme si date, precum si la modificarea de sisteme IT.
- Am particularizat abordarea de audit in functie de semnificatia financiara a sistemului si de existenta de proceduri automate care sunt derulate de respectivul sistem.
- Am testat eficacitatea operarii controalelor privind acordarea drepturilor de acces pentru a determina daca doar utilizatorii desemnati aveau posibilitatea de a crea, modifica sau sterge conturi de utilizatori pentru aplicatiile relevante
- Am testat de asemenea eficacitatea operarii controalelor legate de dezvoltarea si modificarea aplicatiilor pentru a determina daca acestea sunt autorizate, testate si implementate in mod corespunzator.
- In plus, am evaluat si testat eficacitatea proiectarii si operarii controalelor incorporate in aplicatii si a celor dependente de sisteme IT din procesele relevante pentru auditul nostru.

Alte informatii

Alte informatii includ Raportul anual, dar nu includ situatiile financiare si raportul nostru de audit cu privire la acestea. Conducerea este responsabila pentru alte informatii. Raportul anual urmeaza sa fie disponibil dupa emiterea raportului de audit.

Opinia noastra de audit asupra situatiilor financiare nu acopera alte informatii si nu vom exprima nicio forma de concluzie de asigurare asupra acestora.

Building a better
working world

În legatură cu auditul efectuat de noi asupra situațiilor financiare, responsabilitatea noastră este de a citi celelalte informații identificate mai sus când vor fi disponibile și, făcând acest lucru, de a analiza dacă acestea nu sunt în concordanță, în mod semnificativ, cu situațiile financiare sau cunoștințele pe care le-am obținut în urma auditului sau dacă considerăm că acestea conțin erori semnificative.

Responsabilitatea conducerii și a persoanelor responsabile cu guvernanta pentru situațiile financiare

Conducerea Bancii are responsabilitatea întocmirii și prezentării fidele a situațiilor financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS), și pentru acel control intern pe care conducerea îl consideră necesar pentru a permite întocmirea de situații financiare care sunt lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare.

La întocmirea situațiilor financiare, conducerea este responsabilă să evalueze abilitatea Bancii de a-și desfășura activitatea conform principiului continuității activității și să prezinte, dacă este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activității și folosirea principiului continuității activității, mai puțin în cazul în care conducerea intenționează să lichideze Banca sau să înceteze activitatea sau nu are nicio alternativă reală decât să procedeze astfel.

Persoanele responsabile cu guvernanta au responsabilitatea supravegherii procesului de raportare financiară a Bancii.

Responsabilitățile auditorului pentru auditul situațiilor financiare

Obiectivele noastre constau în obținerea unei asigurări rezonabile privind măsura în care situațiile financiare, luate în ansamblu, nu conțin denaturări semnificative cauzate de eroare sau fraudă și de a emite un raport de audit care să includă opinia noastră. Asigurarea rezonabilă reprezintă un nivel ridicat de asigurare, însă nu este o garanție că un audit desfășurat în conformitate cu standardele ISA va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă, dacă aceasta există. Denaturările pot fi cauzate fie de fraudă fie de eroare și sunt considerate semnificative dacă se poate preconiza, în mod rezonabil, că acestea, atât la nivel individual sau luate în ansamblu, vor influența deciziile economice ale utilizatorilor luate în baza acestor situații financiare.

Ca parte a unui audit în conformitate cu standardele ISA, ne exercităm raționamentul profesional și ne menținem scepticismul profesional pe întreg parcursul auditului. De asemenea:

- Identificăm și evaluăm riscurile de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, cauzate fie de fraudă fie de eroare, stabilim și efectuăm proceduri de audit care să răspundă acestor riscuri și obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a constitui o bază pentru opinia noastră. Riscul de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de fraudă este mai ridicat decât cel de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de eroare, deoarece fraudă poate include complicitate, falsuri, omisiuni intenționate, declarații false sau evitarea controlului intern.
- Înțelegem controlul intern relevant pentru audit pentru a stabili procedurile de audit adecvate în circumstanțele date, dar nu și în scopul exprimării unei opinii asupra eficacității controlului intern al Bancii.

Building a better
working world

- Evaluam gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate si rezonabilitatea estimarilor contabile si a prezentarilor aferente de informatii realizate de catre conducere.
- Concluzionam asupra caracterului adecvat al utilizarii de catre conducere a principiului continuitatii activitatii, si determinam, pe baza probelor de audit obtinute, daca exista o incertitudine semnificativa cu privire la evenimente sau conditii care ar putea genera indoiele semnificative privind capacitatea Bancii de a-si continua activitatea. In cazul in care concluzionam ca exista o incertitudine semnificativa, trebuie sa atragem atentia, in raportul de audit, asupra prezentarilor aferente din situatiile financiare sau, in cazul in care aceste prezentari sunt neadecvate, sa ne modificam opinia. Concluziile noastre se bazeaza pe probele de audit obtinute pana la data raportului nostru de audit. Cu toate acestea, evenimente sau conditii viitoare pot determina ca Banca sa nu isi mai desfasoare activitatea in baza principiului continuitatii activitatii.
- Evaluam prezentarea, structura si continutul general al situatiilor financiare, inclusiv al prezentarilor de informatii, si masura in care situatiile financiare reflecta tranzactiile si evenimentele de baza intr-o maniera care realizeaza prezentarea fidela.

Comunicam persoanelor responsabile cu guvernanta, printre alte aspecte, obiectivele planificate si programarea in timp a auditului, precum si constatările semnificative ale auditului, inclusiv orice deficiente semnificative ale controlului intern, pe care le identificam pe parcursul auditului nostru.

De asemenea, prezentam persoanelor responsabile cu guvernanta o declaratie cu privire la conformitatea noastra cu cerintele etice privind independenta si le comunicam toate relatiile si alte aspecte care pot fi considerate, in mod rezonabil, ca ar putea sa ne afecteze independenta si, unde este cazul, masurile de siguranta aferente.

Dintre aspectele pe care le comunicam persoanelor responsabile cu guvernanta, stabilim acele aspecte care au avut cea mai mare importanta in cadrul auditului asupra situatiilor financiare din perioada curenta si, prin urmare, reprezinta aspecte cheie de audit. Descriem aceste aspecte in raportul nostru de audit, cu exceptia cazului in care legislatia sau reglementarile impiedica prezentarea publica a aspectului respectiv sau a cazului in care, in circumstante extrem de rare, determinam ca un aspect nu ar trebui comunicat in raportul nostru deoarece se preconizeaza in mod rezonabil ca efectele negative ale acestei comunicari depasesc beneficiile interesului public al comunicarii respectivului aspect.

In numele

ICS Ernst & Young SRL

Licenta Seria A MMII
Nr. 051506 din 16.05.2006

Raisa Gonta
Auditor Licențiat
Seria AG, Nr.0009 din 26.01.2019

Chisinau, Republica Moldova
2 aprilie 2018

Situația Rezultatului Global pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2017

	Nota	2017	2016
(in mii lei moldovenești)			
Venituri aferente dobânzilor	3	622,917	719,098
Cheltuieli aferente dobânzilor	3	(181,208)	(265,607)
Venitul net aferent dobânzilor		441,709	453,491
Venituri aferente taxelor și comisioanelor	4	162,692	152,735
Cheltuieli aferente taxelor și comisioanelor	4	(63,935)	(59,401)
Venitul net aferent taxelor și comisioanelor		98,757	93,334
Venitul net din tranzacționare	5	126,451	120,936
Alte venituri		558	578
Venitul bancar net		667,475	668,339
Cheltuieli din deprecierea activelor financiare	6	(43,908)	(19,063)
Cheltuieli cu personalul	7	(142,950)	(126,585)
Amortizarea mijloace fixe	15	(27,113)	(28,662)
Amortizarea activelor nemateriale	16	(11,390)	(12,835)
Alte cheltuieli	8	(128,914)	(126,096)
Venit net până la impozitare		313,200	355,098
Impozit pe profit	9	(35,521)	(28,708)
Venit net al perioadei de gestiune		277,679	326,390
Rezultat pe acțiune (în MDL)	10	27,78	32,66

Notele explicative anexate de la paginile 6-86 constituie o parte integrantă a rapoartelor financiare.

Antoine Gabizon
Președintele Comitetului de Direcție - CEO
BC "Mobiasbancă - Groupe Societe Generale" S.A.

02 aprilie 2018

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed... 02/04/2018
Date...

Situția Poziției Financiare la data de 31 decembrie 2017

	Nota	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
(in mii lei moldovenesti)			
Active			
Numerar și plasamente la Banca Centrală	11	2,341,539	2,111,437
Credite și avansuri acordate băncilor	12	1,771,186	1,743,383
Active financiare – credite și creanțe	14	1,143,937	1,079,349
Active financiare – disponibile pentru vânzare	14	1,031	1,644
Credite și avansuri acordate clienților	13	4,641,003	3,877,008
Mijloace fixe	15	146,921	145,004
Active nemateriale	16	35,669	28,256
Alte active	17	33,348	28,427
Total active		10,114,634	9,014,508
Datorii			
Datorii față de Banca Centrală		21	52
Datorii față de bănci	18	3,454	4,061
Datorii față de clienți	19	7,487,646	7,047,422
Împrumuturi de la instituții financiare	20	959,911	421,068
Alte datorii	21	144,189	136,962
Total datorii		8,595,221	7,609,565
Capital propriu			
Capital social	22	99,944	99,944
Primă de acțiune		151,410	151,410
Capital de rezervă		10,674	10,674
Rezerva prudențială		174,640	133,268
Rezerve		-	8,114
Profit nedistribuit		1,082,745	1,001,533
Total capital propriu		1,519,413	1,404,943
Total datorii și capital propriu		10,114,634	9,014,508

Notele explicative anexate de la paginile 6-86 constituie o parte integrantă a rapoartelor financiare.

Antoine Gabizon
Președintele Comitetului de Direcție – CEO
BC "Mobiasbancă - Groupe Societe Generale" S.A.

02 aprilie 2018

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date..... 02/04/2018

Situația Modificărilor Capitalului Propriu pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2017

	Capital Social	Prima de acțiune	Capital de rezervă	Rezerva prudențială	Rezerva	Profit nedistribuit	Total
(in thousands MDL)							
Sold la 1 ianuarie 2016	99,944	151,410	10,674	110,449	8,694	805,502	1,186,673
Rezerve	-	-	-	-	-	-	-
Contribuții de la Societatea mama (Societe Generale)	-	-	-	-	(580)	-	(580)
Profit	-	-	-	-	-	326,390	326,390
Rezerva prudențială	-	-	-	22,819	-	(22,819)	-
Dividende	-	-	-	-	-	(107,540)	(107,540)
Sold la 31 decembrie 2016	99,944	151,410	10,674	133,268	8,114	1,001,533	1,404,943
Profit	-	-	-	-	-	277,679	277,679
Rezerva prudențială	-	-	-	41,372	(8,114)	(33,258)	-
Dividende	-	-	-	-	-	(163,209)	(163,209)
Sold la 31 decembrie 2017	99,944	151,410	10,674	174,640	-	1,082,745	1,519,413

Capitalul de rezervă reprezintă o rezervă statutară ne-distribuită care în concordanță cu legislația constituie 10% din capitalul social.

Capitalul de rezervă prudențial (rezerva prudențială) reprezintă o rezervă generală destinată acoperirii riscurilor bancare aferente diferențelor între reduceri pentru pierderi din deprecierea activelor și provizioanelor pentru angajamente condiționale în conformitate cu SIRF, și valoarea calculată dar neformată a reducerilor pentru pierderi din depreciere a activelor și provizioanelor pentru angajamente condiționale, în conformitate cu reglementarea prudențială. Această rezervă a fost creată în anul 2012, în conformitate cu Planul de Conturi aprobat de Banca Națională a Moldovei și nu poate fi distribuită.

Notele explicative anexate de la paginile 6-86 constituie o parte integrantă a rapoartelor financiare.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date..... 02/04/2018

Situația a Fluxurilor de Trezorerie pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2017

	Nota	2017	2016
(in mii lei moldovenești)			
Activitatea operațională			
Venit net până la impozitare		313,200	355,098
Ajustări pentru articolele nemonetare			
Uzura și amortizarea	15,16	38,503	41,497
Pierderi din ieșirea mijloacelor fixe	8	1,038	36
Pierderi nete din deprecierea activelor financiare	6	(43,908)	(19,063)
Pierderi de la schimbul valutar		(97,505)	244
Venitul din dobânzi		(622,917)	(719,098)
Cheltuieli aferente dobânzilor		181,208	265,607
Impozit pe profit	9	(35,521)	(28,708)
Modificări în :			
Rezerve obligatorii		(327,710)	(515,661)
Datorii față de bănci		4,166	60
Credite și avansuri acordate clienților (net)		(732,546)	(125,402)
Alte active		29,375	26,422
Majorarea / (reducerea) depozitelor de la bănci		(607)	1,441
Majorarea / (reducerea) depozitelor clienților		442,025	1,506,898
Majorarea altor datorii		13,039	(383)
Fluxurile primite (utilizate) în activitatea operațională până la dobânzi		(838,160)	788,988
Plăți privind dobânzile		(185,160)	(265,857)
Dobânzi primite		609,805	695,218
Impozit pe profit achitat		(34,222)	(37,987)
Fluxurile nete primite/(utilizate) în activitatea operațională		(447,737)	1,180,362
Activitatea investițională			
Achiziționarea mijloacelor fixe		(29,473)	(24,450)
Achiziționarea activelor nemateriale		(18,803)	(9,334)
Încasări din vânzarea mijloacelor fixe		(420)	(126)
Achiziționarea hârtiilor de valoare păstrate pînă la scadență		(14,951,242)	(10,464,652)
Încasări din vânzarea hârtiilor de valoare investiționale		15,152,701	10,212,553
Fluxurile nete primite/(utilizate) în activitatea investițională		152,763	(286,009)
Activitatea financiară			
Majorarea netă a împrumuturilor de la instituții financiare		797,859	389,461
Rambursarea împrumuturilor către instituții financiare		(159,391)	(459,224)
Dividende plătite		(163,149)	(107,258)
Fluxurile nete primite/(utilizate) în activitatea financiară		475,319	(177,021)
Majorarea mijloacelor bănești și a echivalentelor lor		180,345	717,332
Mijloacele bănești și echivalentele lor la 1 ianuarie	26	2,506,260	1,778,928
Mijloacele bănești și echivalentele lor la 31 decembrie	26	2,686,605	2,506,260

Notele explicative anexate de la paginile 6-86 constituie o parte integrantă a rapoartelor financiare.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed... 8
Date... 02/04/2018 5

Note Explicative la Situațiile Financiare

1 Informații despre entitate

Banca Comercială BC „Mobiasbanca – Groupe Societe Generale” S.A. (în continuare „Banca”) a fost constituită în 1990 în Republica Moldova. Banca a fost înregistrată de Banca Națională a Moldovei („BNM”) ca Bancă Comercială în iulie 1990 și reorganizată în Bancă Comercială pe Acțiuni în anul 1996.

În iunie 2002 Banca a fost înregistrată din nou cu statut de Bancă Comercială pe Acțiuni de tip deschis, iar acțiunile ei au fost înregistrate și cotate la Bursa de Valori a Moldovei.

Sediul central al Băncii este amplasat pe adresa Bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt 81A, Chișinău, Republica Moldova.

Deținătoare a licenței bancare, BC “Mobiasbanca – Groupe Societe Generale” SA. oferă o gamă completă de servicii și operațiuni bancare agenților economici și persoanelor fizice.

La 31 decembrie 2017, rețeaua Băncii cuprinde 54 puncte de vânzări, din care 52 constituie puncte de vânzări universale, 1 agentie VIP și 1 punct de vânzare specializat (2016: 54 puncte de vânzări: 52 puncte de vânzări universale, 1 agentie VIP și 1 punct de vânzare specializat).

Pe parcursul anului 2007 au avut loc modificări ale acționarului majoritar al Băncii – noul acționar a devenit Societe Generale, Franța, deținând 95.35% din capitalul acționar al Băncii. Societe Generale a fost creată în 1864 ca companie bancară, înregistrată în Franța. Sediul central este amplasat pe adresa Bulevardul Haussmann 29, 75009, Paris, Franța, și acțiunile sale sunt cotate la Bursa de Valori din Paris.

Pe parcursul anului 2008 a fost efectuată o mărire adițională a capitalului acționar al Băncii, ce a dus la modificarea structurii acționarilor majoritari, prin includerea a doi acționari noi – BERD, subscriind 8.84% din capitalul acționar al Băncii și BRD – Groupe Societe Generale S.A., subscriind 20% din capitalul acționar al Băncii. Ca rezultat al acestei tranzacții s-a micșorat cota de participare a Societe Generale, efectiv reprezentând 79.51% la sfârșitul anului 2008, luând în considerație acționarea lor în BRD.

2 Politici de contabilitate

2.1 Principii de bază utilizate la întocmirea rapoartelor financiare

Rapoartele financiare ale Băncii sunt întocmite în baza costului istoric, cu excepții pentru instrumentele financiare evaluate la valoarea justă, activele și datoriile financiare deținute la valoarea justă prin contul de profit și pierderi sunt evaluate la valoarea justă (Banca nu deținea astfel de instrumente la 31 decembrie 2017 și 2016) și activele financiare disponibile pentru vânzare. Instrumentele financiare pentru care nu este disponibilă o estimare sigură a valorii juste, sunt evaluate la cost minus provizioanele pentru pierderi.

Principiul continuității

Banca a făcut o evaluare a capacității băncii în ceea ce privește principiul continuității activității și este convinsă ca banca are resurse pentru a-și continua activitatea în viitorul previzibil. În plus, managementul nu are cunoștința de incertitudini semnificative care pot cauza îndoieli semnificative asupra capacității băncii de a-și continua activitatea. De aceea, situațiile financiare continue să fie elaborate pe baza principiului continuității activității.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed _____
Date 02/04/2018 6

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.1 Principii de bază utilizate la întocmirea rapoartelor financiare (continuare)

Declaratie de conformitate

Situațiile financiare au fost întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară ("IFRS"), emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate.

Prezentarea situațiilor financiare

Banca prezintă Situația poziției financiare în ordinea descrescătoare a lichidității. Analiza cu privire la recuperarea sau decontarea în perioada de până la 12 luni după data de raportare (curentă) și mai mult de 12 luni după data de raportare sunt prezentate în Nota 27.

Activele și obligațiile financiare nu sunt compensate și valoarea netă este raportată în situația financiară dacă și numai dacă există în mod curent un drept legal de compensare a valorilor recunoscute și există intenția de decontare pe o bază netă sau de valorificare a activelor și decontarea datoriei în mod simultan. Veniturile și cheltuielile nu sunt compensate în contul de profit, cu excepția cazului impus sau permis de orice standard de contabilitate sau de o anumită interpretare, și în special așa cum este specificat în politicile contabile ale Băncii.

2.2 Raționamente, estimări și ipoteze contabile semnificative

Întocmirea rapoartelor financiare în conformitate cu SIRF prevede ca conducerea Băncii să facă evaluări, estimări și presupuneri, cu efecte asupra aplicării politicilor și a sumelor raportate ale activelor și obligațiilor, veniturilor și cheltuielilor. Estimările și presupunerile aferente se bazează pe experiența istorică și alți factori, considerați siguri în aceste condiții, rezultatul lor constituind baza de formare a evaluărilor privind valorile de bilanț ale activelor și obligațiilor, ce nu erau clar prezentate în sursele inițiale. Rezultatele reale pot să difere de aceste estimări.

Estimările și presupunerile aferente sunt verificate în permanență. Revizuirile estimărilor contabile sunt reflectate în perioada în care este revizuită estimarea dacă revizuirea afectează doar acea perioadă, sau reflectate în perioada de revizuire și perioadele viitoare dacă revizuirea influențează atât perioada curentă, cât și pe cele viitoare.

Evaluări

În procesul aplicării de către Banca a Politicilor de contabilitate, conducerea nu a efectuat evaluări, estimări și presupuneri care ar fi avut un efect semnificativ asupra sumelor recunoscute în situația poziției financiare.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed:
Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.2 Raționamente, estimări și ipoteze contabile semnificative (continuare)

Estimări și ipoteze

Ipotezele principale privind viitorul și alte cauzele importante ale incertitudinii estimărilor la data de raportare, care prezintă un risc semnificativ de a provoca o ajustare semnificativă a valorilor contabile ale activelor și datoriilor în următorul exercițiu financiar, sunt prezentate în continuare. Banca și-a bazat ipotezele și estimările pe parametrii disponibili la data întocmirii situațiilor financiare. Totuși, circumstanțele și ipotezele curente cu privire la dezvoltări viitoare pot să se modifice ca urmare a modificărilor de pe piața sau a circumstanțelor ce nu pot fi controlate de Banca. Aceste modificări sunt reflectate în ipoteze atunci când au loc.

Valoarea justă a instrumentelor financiare

Atunci când valoarea justă a activelor și datoriilor financiare raportate în situațiile poziției financiare nu poate fi determinată bazându-se pe prețurile cotate pe piețele active, acestea se determină prin aplicarea varietății de modalități de evaluare care presupun utilizarea modelelor matematice. Datele de intrare pentru aceste modele servesc datele disponibile privind instrumente similare pentru care există prețuri de piață observabile. În cazul în care aceste date nu sunt disponibile, pentru determinarea valorii juste se aplică evaluări și estimări. Evaluările respective iau în considerație lichiditatea și datele de intrare pentru modelul matematic cum ar fi volatilitatea derivatelor pe termen lung și discountarea fluxurilor de trezorerie, rambursarea anticipată, precum și evaluarea ratei de default pentru instrumentele financiare asigurate cu active. Evaluarea instrumentelor financiare este detaliată în Nota 23.

Pierderi pentru deprecierea creditelor și avansurilor

În momentul în care stabilește că o pierdere din depreciere trebuie să fie înregistrată în contul de profit sau pierdere, Banca evaluează dacă există datele observabile ce indică o diminuare măsurabilă a viitoarelor fluxuri de mijloace bănești estimate dintr-un portofoliu de credite, înainte ca diminuarea să poată fi identificată cu un credit individual din portofoliul respectiv. Această evidență poate să includă date observabile ce indică modificările nefavorabile ale statutului de plată al debitorilor unui grup, sau condiții economice naționale sau locale ce se corelează cu neplata datoriilor aferente activelor din grup. Conducerea utilizează, la planificarea fluxurilor de mijloace bănești viitoare, estimările bazate pe experiența istorică a pierderilor pentru activele cu caracteristici ale riscului de credit și indicii obiective de depreciere similare celor din portofoliu. Metodologia și ipotezele utilizate pentru estimarea valorilor și perioada fluxurilor de mijloace bănești viitoare sunt revizuite cu regularitate pentru a reduce diferențele eventuale între pierderile estimate și pierderile reale.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.2 Raționamente, estimări și ipoteze contabile semnificative (continuare)

Pentru fiecare portofoliu omogen riscul este evaluat pe baza de pierderi din credite dubioase, asociate cu probabilitatea de nerambursare. Ratele de provision pentru provizioane colective sunt calculate pe baza observării anuale pentru perioada de 12 luni (medie). Pierderile creditelor dubioase a creditelor evaluate pentru depreciere sunt estimate pe baza pierderilor istorice sau experiența de recuperare. Expunerea luată în considerație pentru calcularea provizioanelor este netă de garanții (prima rată de garanții reale de numerar, garanții guvernamentale, etc.) și este considerată angajament actual restante, inclusiv în afara bilanțului

Pentru provizioanele specifice calculate pentru contrapărțile evaluate individual, care sunt declarate dubioase, banca evaluează fluxul de numerar, care se va recupera din operarea clientului (în cazul în care există o activitate care generează fluxuri de numerar), fie prin exercitarea și garanții suplimentare și garanții. Fluxurile de numerar așteptate sunt extinse pe perioada astfel încât valoarea lor este actualizată la momentul închiderii provizioanelor. Partea neacoperită a expunerii prin recuperări estimate este provizionată.

Creditele și avansuri care au fost evaluate la nivel individual și pentru care s-a stabilit că pentru acestea nu trebuie înregistrate pierderi din deprecierea, sunt evaluate colectiv împreună cu toate creditele și avansuri clasificate ca nesemnificative la nivel individual, în cadrul grupurilor de active cu caracteristici de risc similare. Aceasta abordare are ca scop determinarea dacă provizionul urmează a fi înregistrat în urma evenimentelor ce pot rezulta cu pierderi și pentru care există dovezi obiective, dar efectele cărora încă nu pot fi estimate.

Deprecierea instrumentelor financiare disponibile pentru vânzare

Banca analizează instrumentele sale financiare disponibile pentru vânzare la data fiecărui bilanț contabil pentru a le evalua din punct de vedere al deprecierei. Aceasta implică estimarea și evaluarea analogică celor aplicate pentru evaluarea individuală a creditelor și avansurilor.

De asemenea, Banca înregistrează pierderi din deprecierea pentru instrumentele financiare disponibile pentru vânzare atunci când s-a constatat o scădere semnificativă sau prelungită a valorii lor juste, sub costul lor. Determinarea noțiunilor "semnificativă" sau "prelungită" necesită estimarea. Pentru estimarea respectivă Banca evaluează, pe lângă altor factori, evoluția istorică a prețurilor instrumentelor, durata și măsura în care valoarea justă a acestor instrumente este mai redusă decât costul lor.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date..... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative

(1) Valuta străină

Rapoartele financiare sunt prezentate în lei moldovenești („MDL”), rotunjiți până la cea mai apropiată mie, care reprezintă moneda funcțională și de prezentare a Băncii.

(i) Tranzacții și solduri

Tranzacțiile în valută străină sunt convertite la cursul de schimb spot aplicabil în ziua tranzacției.

Activele și obligațiile monetare denominate în valută străină sunt transferate în lei moldovenești la cursul de schimb la vedere aplicabil pentru data de raportare. Toate diferențele de curs generate de conversia în lei moldovenești a activelor și datoriilor în monedă străină sunt recunoscute în situația rezultatului global.

Activele și datoriile nemonetare care sunt evaluate în baza costului istoric și denominate în valuta străină sunt convertite la cursul de schimb spot aplicabil la data de recunoaștere. Activele și datoriile nemonetare evaluate la valoarea justă și denominate în valuta străină sunt convertite la cursul de schimb la vedere aplicabile la data când valoarea justă a fost determinată.

Cursul de schimb valutar oficial la sfârșit de an pentru principalele valute străine a fost următorul:

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
(in lei moldovenești pentru unitatea valutei străine)		
Dolar SUA	17.1002	19.9814
Rubla rusească	0.2969	0.3315
Euro	20.4099	20.8895

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(2) Instrumentele financiare – recunoașterea inițială și evaluarea ulterioară

(i) Data de recunoaștere

Toate activele și datoriile financiare sunt inițial recunoscute în ziua tranzacționării, adică în ziua când Banca devine parte a prevederilor contractuale pentru un anumit instrument. Acestea includ cumpărările sau vânzările de active financiare care impun livrare de active într-o perioadă prevăzută printr-o reglementare sau convenție de pe piața.

(ii) Evaluarea inițială a instrumentelor financiare

Clasificarea instrumentelor financiare la recunoașterea lor inițială depinde de caracteristici specifice și scopul acestora, precum și de intenția conducerii de a le achiziționa. Toate instrumentele financiare sunt inițial recunoscute la valoarea lor justă plus costuri tranzacționale, cu excepția cazului când active financiare sau datoriile financiare sunt recunoscute la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere.

(iii) Instrumentele derivate evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere

Banca folosește instrumentele derivate cum ar fi swap-uri valutare și contractele forward de schimb valutar. Instrumentele derivate sunt recunoscute la valoarea justă și tratate ca active dacă valoarea justă este pozitivă, și ca datorii, dacă valoarea lor justă este negativă. Diferențele din modificarea valorii juste sunt incluse în venitul net din tranzacționare.

Derivativele încorporate în alte instrumente financiare urmează să fie tratate ca derivativele separate și înregistrate la valoarea justă în cazul în care caracteristicile lor economice și riscuri atribuite nu sunt similare cu cele aferente contractului / instrumentului principal, precum și contractul principal nu este deținut pentru vânzare sau la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere. Derivativele încorporate și separate de contractul principal sunt înregistrate la valoarea justă în portofoliul tranzacțional cu recunoașterea diferențelor din modificarea valorii juste în contul de profit sau pierdere.

(iv) Activele financiare sau datoriile financiare deținute pentru tranzacționare

Active financiare sau datoriile financiare deținute pentru tranzacționare sunt înregistrate în Situația poziției financiare la valoarea justă. Diferențele din modificarea valorii juste sunt înregistrate în venitul net din tranzacționare în conformitate cu condițiile contractului sau dacă dreptul de a primi plată a fost constatat.

În aceasta categorie sunt incluse hârtii de valoare, acțiuni, poziții scurte, precum și creditele clienților care au fost achiziționate cu scopul principal de a le vinde sau răscumpăra în viitorul apropiat.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date..... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(2) Instrumentele financiare – recunoașterea inițială și evaluarea ulterioară (continuare)

(v) Investiții financiare disponibile pentru vânzare

Investiții disponibile pentru vânzare cuprind investiții în capital și titluri de creanță. Investiții în capital clasificate drept disponibile pentru vânzare sunt cele care nu sunt desemnate drept o altă categorie de active financiare.

Pentru titluri de creanță incluse în această categorie există intenția de a le deține pentru o perioadă de timp nedefinită, acestea însă, pot fi vândute la necesitate în scopul reglării lichidității sau din cauza unor modificări ale condițiilor pe piața.

Banca nu a desemnat nici un credit sau creanțe sau hârtii de valoare ca fiind disponibile pentru vânzare. După evaluarea inițială instrumentele financiare disponibile pentru vânzare sunt ulterior evaluate la valoarea justă. Atunci când estimarea valorii juste nu poate fi obținută în mod sigur, investițiile în capital sunt înregistrate la cost actualizat minus pierderi din depreciere.

Câștiguri sau pierderi nerealizate sunt recunoscute direct în capital (Alte venituri), în rezervă pentru instrumentele disponibile pentru vânzare. Atunci când instrumentul se vinde/se derecunoaște, profitul sau pierderile cumulative înregistrate anterior în capital, se recunosc în situația rezultatului global, capitolul Alte venituri. În cazul în care Banca deține mai mult decât o singură investiție în același instrument, acestea sunt considerate să fie cedate în baza principiului „first-in first-out”. Dobânzi câștigate în timpul deținerii instrumentului financiar disponibil pentru vânzare sunt înregistrate ca venituri din dobânzi aplicând rata efectivă a dobânzii (EIR). Dividendele câștigate în timpul deținerii instrumentului financiar disponibil pentru vânzare sunt înregistrate în situația rezultatului global, capitolul Alte venituri operaționale, când dreptul de a primi plata este stabilit. Pierderi generate din deprecierea acestor instrumente sunt recunoscute în situația rezultatului global în „Pierderi din depreciere a instrumentelor financiare” și sunt eliminate din rezerva pentru instrumentele disponibile pentru vânzare.

(vi) Investiții financiare - credite și creanțe

Investiții financiare - credite și creanțe sunt cele care efectuează plăți fixe sau determinabile și au o scadență fixă și pe care Banca are intenția și capacitatea de a păstra până la scadență. Aceste titluri de creanțe fac parte din "Împrumuturi și creanțe" în conformitate cu IAS 39, deoarece acestea nu sunt tranzacționate pe o piață activă. După recunoașterea inițială, investiții financiare - împrumuturi și creanțe sunt evaluate ulterior la cost amortizat folosind metoda ratei efective a dobânzii, minus provizion pentru depreciere. Costul amortizat se calculează ținând cont de orice discount sau prima la achiziție și onorarii care sunt parte integrantă a ratei dobânzii efective. Amortizarea este inclusă în venituri aferente dobânzilor în situația rezultatului global. Pierderile înregistrate la deprecierea acestor instrumente sunt recunoscute în situația rezultatului global în capitolul Cheltuieli din deprecierea activelor.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(2) Instrumentele financiare – recunoașterea inițială și evaluarea ulterioară (continuare)

(vii) Credite și creanțe

Creditele și creanțe reprezintă active financiare nederivate cu sume de rambursare fixe sau determinabile ce nu sunt cotate pe o piață activă, cu excepția:

- Celor pe care Banca intenționează să le vândă imediat sau în termenul apropiat și pe care, înainte de recunoașterea inițială, banca desemnează ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere;
- Celor pe care banca, înainte de recunoașterea inițială, le desemnează ca disponibile pentru vânzare;
- Celor pentru care Banca ar putea să nu recupereze toate investiții inițiale din alte motive decât deteriorarea calității creditului.

Banca reflectă ca credite și creanțe creditele datorate de bănci, credite și avansuri acordate clienților și alte active.

Banca clasifică ca credite și creanțe valorile mobiliare de stat emise de Ministerul Finanțelor și certificatele BNM, deși nu există o piață activă pentru așa instrumente.

După evaluarea inițială creditele și creanțele sunt evaluate ulterior la costul amortizat prin metoda ratei efective a dobânzii, minus pierderi pentru deprecierea. La calculul costului amortizat se iau în considerație toate discounturi sau premii la achiziție, precum și comisioanele aferente ce fac parte integrantă a ratei efective a dobânzii. Amortizarea este inclusă în venituri aferente dobânzilor în situația rezultatului global. Metoda lineară a dobânzii reprezintă cea mai bună evaluare a Băncii a metodei ratei efective a dobânzii. Anual, managementul Băncii realizează un studiu comparativ a efectelor metodei lineare și metodei dobânzii efective, conform căruia diferențele potențiale nu afectează semnificativ Situațiile Financiare. Pierderi înregistrate la deprecierea acestor instrumente sunt recunoscute în situația rezultatului global, în capitolul Cheltuieli din deprecierea activelor financiare.

(viii) Alte datorii financiare

Datorii financiare emise de către Banca care nu au fost desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere, sunt clasificate ca datorii financiare al căror subiect al contractului rezultă în obligația Băncii fie să efectueze o plată sau să transfere titularului un alt activ financiar, fie să satisfacă obligația altfel decât prin schimbul de suma fixată de numerar sau alt activ financiar cu un număr fixat de acțiuni proprii.

După evaluarea inițială, titluri emise și alte împrumuturi sunt evaluate ulterior la costul amortizat utilizând metoda ratei efective a dobânzii. Costul amortizat este calculat luând în considerație orice reducere sau primă la achiziție și orice comisioane și costuri care fac parte integrantă a ratei efective a dobânzii.

Banca reflectă ca alte datorii financiare datorii față de bănci, datorii față de clienți, credite acordate de instituții financiare internaționale și alte datorii.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date..... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(2) Instrumentele financiare – recunoașterea inițială și evaluarea ulterioară (continuare)

(viii) Alte datorii financiare (continuare)

În cazul unui instrument financiar de datorie compus, care conține atât componentă de datorie, cât și componenta de capital, aceste componente sunt tratate separat începând cu data de emiterie a instrumentului. O parte a cheltuielilor nete aferente instrumentului sunt alocate la componenta de datorie la data de emiterie a acestuia bazându-se pe valoarea lui justă (care în general este determinată în baza prețurilor cotate pe piața a instrumentelor de datorie similare).

Componentei de capital i se atribuie valoarea reziduală după deducerea din valoarea justă totală a instrumentului a valorii determinate a componentei de datorie. Valoarea oricărui derivativ incorporat în instrumentul financiar compus (cum ar fi opțiunea „call”) diferit de componenta de capital, este inclus în componenta de datorie a instrumentului. La 31 decembrie 2017 Banca nu deține niciun instrument financiar compus. O analiză a împrumuturilor Băncii de la IFI este detaliată în Nota 20.

(ix) Reclasificarea activelor financiare

Oricare reclasificări sunt înregistrate la valoarea justă în ziua reclasificării care, în rândul său, reprezintă costul amortizat nou.

Pentru un activ financiar reclasificat din categoria disponibile pentru vânzare, valoarea justă contabilizată la data reclasificării devine noul său cost amortizat și orice câștig sau pierdere anterioară din activul recunoscut prin capitalul propriu, este amortizat prin profit sau pierdere pe parcursul duratei de viață utilă rămasă a instrumentului folosind rata efectivă a dobânzii. Orice diferență între costul amortizat nou și valoarea la scadență a acestui instrument reclasificat, este de asemenea, amortizată pe parcursul duratei utile de viață rămasă a activului folosind rata efectivă a dobânzii. Dacă este determinat ulterior faptul că activul este depreciat, valoarea înregistrată în capitalul propriu este reclasificată în contul de profit sau pierdere.

Banca poate reclasifica activul nederivat desemnat ca deținut în vederea tranzacționării din aceasta categorie în categoria creditelor și avansurilor în cazul în care activul financiar îndeplinește definiția creditelor și avansurilor, și Banca are intenția și capacitatea de a păstra acest activ în viitorul previzibil sau până la scadență. Dacă activul financiar este reclasificat și Banca ulterior mărește estimările sale în privința încasărilor viitoare ale mijloacelor bănești ca rezultat al abilității crescute de recuperare a încasărilor, efectul acestei creșteri este recunoscut ca ajustare a ratei efective a dobânzii începând cu data modificării estimărilor.

Reclasificarea are loc la alegerea conducerii Băncii și este determinată pe baza principiului „instrument după instrument”.

Banca nu reclasifică nici un instrument financiar în categoria valorii juste prin contul de profit sau pierdere după recunoașterea inițială. În decursul exercițiului 2017 nici o reclasificare a activelor financiare nu a avut loc.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(3) Derecunoașterea activelor și datoriilor financiare

(i) Activele financiare

Activul financiar (sau, dacă e cazul, o parte a activului financiar sau un grup de active financiare similare) este derecunoscut dacă:

- Drepturile contractuale la fluxurile de trezorerie ale activului expiră;
sau
- Banca și-a transferat drepturile de a primi fluxurile de trezorerie aferente acestui activ sau și-a asumat obligația de plată a fluxurilor încasate integral, fără întârzieri semnificative, unei terțe părți, în baza unui angajament cu fluxuri identice („pass-through”) sau/și:
  - Banca a transferat partea substanțială a riscurilor și recompenselor aferente activului financiar
sau
  - Banca nu a transferat, nici nu a păstrat în proporții substanțiale toate riscurile și recompensele aferente activului, dar a transferat controlul asupra activului.

Când banca și-a transferat drepturile de a primi fluxurile de trezorerie dintr-un activ sau a încheiat un angajament cu fluxuri identice („pass-through”), și nu a transferat și nu a păstrat riscurile și recompensele aferente activului, dar nici nu a transferat controlul asupra activului, activul este recunoscut proporțional cu continuarea implicării Băncii în activul respectiv. În acest caz, Banca recunoaște și datoria asociată. Activul transferat și datoria asociată sunt evaluate pe o bază care să reflecte drepturile și obligațiile pe care le-a păstrat Banca.

Continuarea implicării care ia forma unei garanții privind activul transferat este evaluată la valoarea mai mică dintre valoarea contabilă inițială a activului și valoarea maximă a contravalorii care i s-ar putea impune Băncii să o ramburseze.

(ii) Datorii financiare

O datorie financiară este derecunoscută atunci când obligația aferentă datoriei este stinsă, este anulată, sau expiră. În cazul în care o datorie financiară este înlocuită cu o altă datorie provenind de la același creditor în condiții substanțial diferite sau dacă termenii unei datorii existente se modifică în mod substanțial, acest schimb sau modificare este tratată ca o derecunoaștere a datoriei inițiale și o recunoaștere a noii datorii. Diferența dintre valorile contabile aferente este recunoscută în contul de profit sau pierdere.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(4) Determinarea valorii juste

Determinarea valorilor juste ale activelor și obligațiilor financiare se bazează pe prețurile cotate pe piață sau cotațiile de preț ale dealerilor pentru instrumentele financiare comercializate pe piețe active.

Valoarea justă a tuturor celorlalte instrumente financiare este determinată prin tehnici de evaluare. Tehnicile de evaluare includ tehnicile valorii nete curente, metoda fluxului scontat de mijloace bănești, compararea cu instrumente similare pentru care există prețuri de piață observabile, și modele de evaluare.

În cazul în care sunt utilizate tehnicile fluxului scontat de mijloace bănești, fluxurile de mijloace bănești preconizate viitoare se bazează pe cele mai bune evaluări ale conducerii și rata de scont reprezintă rata de piață la data bilanțului contabil pentru un instrument cu termeni și condiții similare. Când sunt utilizate modelele de preț, datele inițiale se bazează pe evaluările de piață la data bilanțului contabil. În cazul în care valoarea justă nu poate fi estimată sigur, instrumentele de capital necotate, ce nu au preț de piață cotel pe o piață activă sunt evaluate la cost și testate periodic pentru depreciere.

(5) Deprecierea activelor financiare

Banca evaluează în fiecare perioada de raportare măsura în care există vreo dovadă obiectivă că un activ financiar sau un grup de active financiare este depreciat. Un activ financiar sau un grup de active financiare este considerat depreciat dacă și numai dacă există dovezi obiective ale deprecierei ca rezultat al unui sau al mai multor evenimente care au apărut după recunoașterea inițială a activului (un „eveniment care ocazional pierderi”), și dacă acel eveniment care ocazional pierderi are un impact asupra viitoarelor fluxuri de trezorerie estimate ale activului financiar sau ale grupului de active financiare care pot fi estimate fiabil.

Dovezile de depreciere pot să includă indicii că debitorul sau un grup de debitori se confruntă cu dificultăți financiare semnificative, neîndeplinirea obligației de plată a dobânzii sau a principalului, probabilitatea să intre în faliment sau alta formă de reorganizare financiară și date observabile indică faptul că există o scădere cuantificabilă în fluxurile de trezorerie estimate, cum ar fi întâzieri la plată sau variații ale condițiilor economice corelate cu neplată.

(i) Active financiare evaluate la cost amortizat

În cazul activelor financiare contabilizate la cost amortizat (cum ar fi plasări în bănci, creditele și avansuri acordate clienților, precum și instrumentele păstrate până la scadența) Banca evaluează mai întâi dacă există dovezi obiective ale deprecierei individual pentru activele financiare care sunt în mod individual semnificative sau colectiv pentru activele financiare care nu sunt în mod individual semnificative. Dacă Banca determină că nu există nici o dovadă obiectivă de depreciere pentru un activ financiar evaluat individual, fie că este semnificativ, fie că nu este, aceasta include activul într-un grup de active financiare care au caracteristici similare ale riscului de credit și le evaluează pentru depreciere colectiv.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(5) Deprecierea activelor financiare (continuare)

(i) Active financiare evaluate la cost amortizat (continuare)

Activele care sunt evaluate individual pentru depreciere și pentru care este recunoscută, sau continuă a fi recunoscută, o pierdere din depreciere, nu sunt incluse într-o evaluare colectivă a deprecierei.

Dacă există dovezi obiective că a apărut o pierdere din depreciere, valoarea pierderii este evaluată ca diferența dintre valoarea contabilă a activului și valoarea actualizată a fluxurilor de trezorerie viitoare estimate (exclusiv pierderile de credit viitoare preconizate, care nu au fost încă suportate). Valoarea contabilă a activului este redusă prin utilizarea unui cont de provizion, iar valoarea pierderii este recunoscută în contul de profit și pierdere. Veniturile din dobânzi continuă să fie calculate la valoarea contabilă redusă și sunt calculate utilizând rata dobânzii folosită pentru actualizarea fluxurilor de trezorerie viitoare, în scopul evaluării pierderii din depreciere. Veniturile din dobânzi sunt înregistrate în contul de profit și pierdere.

Creditele și provizionul aferent sunt scoase din evidența atunci când nu mai există nici o posibilitate reală de recuperare în viitor și toate garanțiile colaterale au fost executate sau au fost transferate Băncii. În cazul în care, într-un exercițiu ulterior, valoarea pierderii din deprecierea estimată crește sau scade ca urmare a unui eveniment care apare după ce deprecierea a fost recunoscută, pierderea din deprecierea recunoscută anterior este majorată sau este redusă prin ajustarea contului de provizion. Dacă o eliminare viitoare este recuperată la o dată ulterioară, recuperarea este creditată în contul de profit și pierdere, Cheltuieli din depreciere.

Valoarea netă actualizată a fluxurilor de trezorerie viitoare estimate este actualizată la rata efectivă a dobânzii inițială a activului. Dacă un credit are o rată a dobânzii variabilă, rata de actualizare pentru evaluarea deprecierei este rata efectivă a dobânzii curentă. Dacă Banca a reclasificat activele deținute în vederea tranzacționării în categoria creditelor și avansurilor, rata de actualizare utilizată pentru evaluarea pierderilor din depreciere este rata efectivă a dobânzii nouă, determinată la data reclasificării. Calculul valorii actualizate a viitoarelor fluxuri de trezorerie preconizate aferente activului financiar gajat reflectă fluxurile de trezorerie care pot rezulta din deposedarea acestuia minus costurile legate de procurare și vânzare a gajului dacă deposedarea este probabilă sau nu.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed:
Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(5) Deprecierea activelor financiare (continuare)

(i) Active financiare evaluate la cost amortizat (continuare)

Pentru evaluarea colectivă a deprecierei, activele financiare sunt grupate în baza sistemului intern al Băncii de clasificare a creditelor, care ia în considerație criteriile riscului de credit, cum ar fi: tipul activului, ramura activității, locația geografică, tipul garanțiilor, statutul restanței și alți factori relevanți.

Fluxurile de trezorerie viitoare a grupului de active financiare care sunt evaluate colectiv pentru deprecierea, sunt estimate în baza datelor istorice privind pierderile aferente activelor cu caracteristici de risc de credit similare celor din acest grup.

Estimările pot avea diferențele semnificative cu valori care ar fi fost obținute având datele istorice suficiente și valorile disponibile ale viitoarelor fluxuri de trezorerie.

Banca a dezvoltat o metodologie de evaluare a deprecierei pentru creditele și avansuri care se bazează pe datele istorice pentru ultimii trei ani și valorile prognozate a viitoarelor fluxuri de trezorerie. Banca permanent revizuieste metodologia și ipotezele utilizate pentru estimarea viitoarelor fluxuri de trezorerie pentru a reduce diferențele dintre pierderi actuale și estimările de pierderi.

(ii) Active financiare disponibile pentru vânzare

Pentru activele financiare disponibile în vederea vânzării, Banca evaluează la fiecare data de raportare dacă există dovezi obiective că o investiție sau un grup de investiții este depreciat.

În cazul instrumentelor de datorie clasificate ca fiind disponibile pentru vânzare, deprecierea este evaluată pe baza aceluiași criterii ca în cazul activelor financiare contabilizate la cost amortizat. Totuși, suma înregistrată pentru depreciere reprezintă pierderea din depreciere cumulată, evaluată ca diferența dintre costul amortizat și valoarea justă curentă, minus orice pierdere din deprecierea investiției recunoscută anterior în contul de profit și pierdere. Veniturile din dobânzi viitoare continuă să fie calculate la valoarea contabilă redusă a activului utilizând rata dobânzii folosită pentru actualizarea fluxurilor de trezorerie viitoare, în scopul evaluării pierderii din depreciere.

Veniturile din dobânzi sunt înregistrate în compartimentul Venituri din dobânzi. În cazul în care, într-un exercițiu ulterior, valoarea justă a instrumentului de datorie crește, și aceasta creștere poate, în mod obiectiv, să fie asociată cu un eveniment de credit care a avut loc după recunoașterea pierderilor din depreciere în contul de profit și pierderi, aceste pierderi din depreciere se anulează prin contul de profit și pierderi. Totuși, oricare recuperare ulterioară a valorii juste a unui instrument de capital disponibil pentru vânzare, va fi recunoscut în raportul privind Situația Veniturilor Globale ulterior.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date..... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(5) Deprecierea activelor financiare (continuare)

(iii) Creditele renegociate

Atunci când acesta este posibil, Banca tinde spre restructurarea creditelor, mai mult decât spre luare în posesiune a garanțiilor. Aceasta poate implica extinderea acordurilor de plată și contractarea condițiilor noi de rambursare a creditului. Odată cu renegocierea condițiilor contractuale, toate deprecierea sunt evaluate utilizând rata efectivă a dobânzii inițială, așa cum a fost calculat înainte de modificarea condițiilor contractului și creditul respectiv nu se mai consideră restant. Conducerea revizuieste permanent creditele renegociate pentru a se asigura că toate condiții sunt respectate și plățile viitoare vor avea loc cu gradul înalt de probabilitate. Creditele renegociate rămân să fie evaluate pentru depreciere, individual sau colectiv, utilizând rata efectivă a dobânzii inițială.

(iv) Evaluarea gajului

Banca acceptă gajuri, când e posibil, pentru reducerea riscurilor aferente activelor sale financiare. În calitate de gaj pot fi acceptate active de diversă natură: numerar, valori mobiliare, acreditive/garanții, imobil, creanțe, stocuri, alte active nefinanciare și acorduri de netting. Valoarea justă a gajului în general este evaluată la valoarea minimă, și bazându-se pe graficul de raportare al Băncii trimestrială însă, unele tipuri de gaj, spre exemplu, numerar sau unele valori mobiliare sunt evaluate zilnic.

În măsura maxim posibilă, Banca folosește informația de pe piețele active pentru evaluarea activelor financiare deținute în calitate de gaj. Alte active financiare pentru care valoarea de piață nu este ușor determinabilă, sunt evaluate cu utilizarea modelelor. Activele nefinanciare deținute în calitate de gaj, cum ar fi bunuri imobile, sunt evaluate în baza informației obținute de la terțe părți: brokeri imobiliari, indicii de preț la imobil, situații financiare auditate și alte surse independente.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date..... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(6) Compensarea instrumentelor financiare

Activele și datoriile financiare sunt compensate, iar valoarea netă raportată în raportul privind rezultatul global dacă și numai dacă există un drept legal executoriu pentru a compensa sumele recunoscute și există intenția de a deconta pe o bază netă, fie să realizeze activul și să deconteze datoria simultan. Acest lucru, în general, nu este cazul acordurilor de compensare, prin urmare, activele și pasivele aferente sunt prezentate brut în Situația poziției financiare.

Veniturile și cheltuielile sunt prezentate în bază netă doar când acest lucru este permis de standardele de contabilitate, sau în cazul câștigurilor sau pierderilor ce apar în cadrul unui grup de tranzacții similare.

(7) Leasing

Determinarea măsurii în care un angajament este sau conține un contract de leasing se bazează pe fondul economic a angajamentului la data începerii acestuia, a măsurilor în care îndeplinirea angajamentului depinde de utilizarea unui anumit active sau a anumitor active sau în care angajamentul conferă dreptul de utilizare a activului, chiar dacă dreptul respective conferă dreptul de a utiliza activul.

(i) Banca în calitate de locatar

Contractele de leasing care nu transferă băncii în mod semnificativ toate riscurile și beneficiile semnificative aferente dreptului de proprietate sunt clasificate ca leasing operațional. Plățile de leasing operațional sunt recunoscute liniar drept cheltuieli în contul de profit și pierdere pe durata contractului de leasing. Datoriile contingente de leasing sunt recunoscute drept cheltuieli în perioada în care sunt suportate.

(ii) Banca în calitate de locator

Contractele de leasing, în care banca nu transferă în mod semnificativ toate riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate sunt clasificate ca leasing operațional. Costurile directe inițiale suportate pentru negocierea unui contract de leasing operațional sunt adăugate la valoarea contabilă activului dat în leasing și recunoscute pe perioada contractului de leasing, pe aceeași bază ca venitul din leasing. Leasingurile contingente sunt recunoscute ca venit în perioada în care sunt obținute.

(8) Recunoașterea veniturilor și cheltuielilor

Veniturile sunt recunoscute în măsura în care este probabil că beneficiile economice să fie generate pentru bancă și veniturile pot fi evaluate în mod fiabil. Înainte de recunoașterea veniturilor trebuie îndeplinite și criteriile de recunoaștere specifice descrise în continuare.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(8) Recunoașterea veniturilor și cheltuielilor (continuare)

(i) Venituri și cheltuieli din dobânzi

Pentru toate instrumentele financiare evaluate la cost amortizat și activele financiare purtătoare de dobândă clasificate ca disponibile în vederea vânzării, veniturile sau cheltuielile aferente dobânzilor sunt înregistrate utilizând metoda dobânzii efective (EIR). EIR reprezintă rata care actualizează exact plățile și încasările viitoare în numerar pe durata de viață preconizată a instrumentului financiar, sau acolo unde este cazul, pe o durată mai scurtă, la valoarea contabilă netă a activului financiar sau a datoriei financiare. Calculul ia în considerație condițiile contractuale ale instrumentului financiar (de exemplu opțiunile de plată în avans) și include toate taxele sau costurile incrementale care sunt direct atribuibile instrumentului și sunt o parte integrantă a EIR, dar nu pierderile viitoare din credit.

Valoarea contabilă a activului financiar sau a datoriei financiare se ajustează în caz dacă banca își revizuieste estimările de plăți sau încasări. Valoarea contabilă ajustată este calculată pe baza EIR originale și modificarea valorii contabile este înregistrată ca venituri din dobânzi pentru active financiare și cheltuieli din dobânzi pentru datoriile financiare.

Taxele și comisioanele ce se referă direct la generarea activului sau obligației financiare (atât veniturile, cât și cheltuielile) sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare ca parte a calculării ratei dobânzii efective. Taxele de angajament aferente creditelor, care este posibil să fie utilizate treptat, sunt amânate împreună cu cheltuielile directe aferente, și sunt recunoscute ca parte a ratei dobânzii efective aferente creditului.

Odată ce valoarea înregistrată a unui activ financiar sau a unui grup de active financiare similare a fost redusă datorită pierderii din depreciere, venitul din dobânzi continuă să fie contabilizat folosind rata dobânzii utilizată pentru actualizarea fluxurilor de numerar viitoare în scopul evaluării pierderii din depreciere.

(ii) Taxe și comisioane

Veniturile aferente taxelor și comisioanelor sunt generate în timpul serviciilor financiare, prestate de Bancă, taxele pentru carduri, serviciile de administrare a numerarului, serviciile de brokeraj.

Venituri aferente taxelor și comisioanelor ce sunt generate în timpul serviciilor financiare prestate de Bancă, includ serviciile de administrare a numerarului, serviciile de brokeraj și sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare prin metoda specializării exercițiului, în momentul în care este prestat serviciul corespunzător.

Alte cheltuieli aferente taxelor și comisioanelor se referă în mare parte la taxe aferente tranzacțiilor și serviciilor, și sunt recunoscute ca cheltuieli în momentul în care este prestat serviciul.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date..... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(8) Recunoașterea veniturilor și cheltuielilor (continuare)

(iii) Venituri aferente dividendelor

Venitul aferent dividendelor primite este recunoscut de Bancă atunci când dreptul de primire a dividendelor este stabilit, ceea ce de obicei coincide cu momentul aprobării de către acționari a dividendelor spre plată.

(iv) Venitul net din tranzacționare

Venitul net din tranzacționare include toate modificările valorii juste a instrumentelor derivate, venitul minus pierderea din operațiunile de schimb valutar și venitul net aferent hârtiilor de valoare destinate pentru vânzare.

(9) Mijloace bănești și echivalentele lor

Mijloacele bănești și echivalentele lor cuprind soldurile de mijloace bănești în numerar, mijloacele bănești în tranzit și mijloacele bănești din bancomate.

În scopuri de raportare a fluxurilor de mijloace bănești, mijloacele bănești și echivalentele lor cuprind: soldurile de mijloace bănești în numerar, mijloacele bănești depuse la Banca Națională a Moldovei, conturile Nostro în bănci, mijloacele bănești plasate în BNM și alte bănci, cu o scadență inițială mai mică de 90 de zile și investițiile de trezorerie pe termen scurt u o scadență mai mică de 90 de zile.

(10) Mijloace fixe

Articolele de mijloace fixe (inclusiv echipamente de leasing operațional) sunt înregistrate la cost, cu excepția costurilor serviciilor de zi cu zi minus valoarea uzurii acumulate și pierderile din depreciere. Schimbările în durata utilă de viață este contabilizată prin schimbarea perioadei de amortizare sau metode după caz și tratate ca modificări ale estimărilor contabile.

Uzura este calculată prin metoda liniară cu indicarea mai jos a costurilor mijloacelor fixe a valorile lor reziduale în baza duratei de funcționare utilă estimată. Pentru terenuri nu este calculată uzura. Duratele estimate de funcționare utilă sunt următoarele:

- Clădiri: 40-56 de ani
- Vehicule: 5-7 ani
- Computere: 4-5 ani
- Mobilier și echipament de birou: 2.5-15 ani

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(10) Mijloace fixe (continuare)

Mijloacele fixe sunt derecunoscute la cedare sau când nu se mai așteaptă niciun beneficiu din utilizarea sau cedarea acestora. Orice câștig sau pierdere care rezultă din derecunoașterea unui active (calculată ca fiind diferența dintre încasările nete la cedare și valoarea contabilă a activului) este reflectată în contul de profit și pierdere când activul este derecunoscut.

(11) Active nemateriale

Licențele de soft operațional automatizat achiziționate sunt capitalizate în baza cheltuielilor suportate pentru achiziționarea și darea în exploatare a softurilor corespunzătoare. Aceste cheltuieli sunt amortizate pe baza duratei de viață utilă preconizate de până la 5 ani.

Cheltuielile pentru menținerea programelor de soft operațional automatizat, sunt recunoscute ca cheltuieli pe măsură ce sunt suportate. Cheltuielile ce se referă direct la elaborarea produselor de soft identificabile și unice, ce se află în posesia Băncii și este probabil să genereze beneficii economice ce vor depăși cheltuielile într-un an, sunt recunoscute ca active nemateriale. Cheltuielile directe includ remunerarea angajaților responsabili de dezvoltarea softului și o parte corespunzătoare de cheltuieli indirecte. Cheltuielile de dezvoltare a softurilor operaționale automatizate sunt recunoscute ca active și sunt amortizate prin metoda lineară, pe baza duratei de viață utilă de până la 5 ani

Licențele sunt capitalizate pe baza costurilor de achiziționare a licenței respective. Aceste costuri sunt amortizate pe baza perioadei de valabilitate a licenței (5-20 de ani). Cheltuielile ulterioare aferente activelor nemateriale sunt capitalizate doar atunci când majorează beneficiile economice viitoare aferente activelor corespunzătoare. Toate celelalte cheltuieli sunt înregistrate pe măsură ce sunt suportate.

(12) Deprecierea activelor nefinanciare

Banca evaluează la fiecare dată de raportare dacă există indiciu de depreciere a unui active. Dacă există indiciu sau dacă este necesară o testare anuală pentru deprecierea unui active, banca estimează valoarea recuperabilă a activului respectiv. Valoarea recuperabilă a unui active reprezintă cea mai mare valoare dintre valoarea justă a unui active sau a unei unități generatoare de numerar minus costurile asociate vânzării și valoarea sa de utilizare. Când valoarea justă a unui activ sau a unei unități generatoare de numerar este mai mare decât valoarea recuperabilă a sa, activul este considerat depreciat și valoarea sa contabilă este scăzută până la valoarea sa recuperabilă.

La evaluarea valorii de utilizare, fluxurile de trezorerie viitoare estimate sunt actualizate la valoarea lor actualizată utilizând o rată înainte de impozitare care să reflecte evaluările curente privind valoarea – timp a banilor și riscurile specific activului. La determinarea valorii juste minus costurile asociate vânzării sunt luate în considerație tranzacțiile recente de pe piață, dacă există. Dacă nu pot fi identificate astfel de tranzacții este utilizat un model de evaluare adecvat. Aceste calcule sunt comparate prin multiplii de evaluare, prețuri cotate ale acțiunilor pentru filialele listate sau alți indicatori disponibili privind valoarea justă.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed: 8
Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(12) Deprecierea activelor nefinanciare (continuare)

Pentru active, la fiecare dată de raportare este efectuată o evaluare a existenței unui indiciu că este posibil ca pierderi din depreciere recunoscute anterior să nu mai existe sau să se fi redus. Dacă există vreun indiciu în acest sens, banca estimează valoarea recuperabilă a activului sau a unității generatoare de numerar.

O pierdere din depreciere este reluată dacă și numai dacă s-a produs o modificare a estimărilor utilizate pentru a determina valoarea recuperabilă a activului de la recunoașterea ultimei pierderi din depreciere. Reluarea este limitată astfel încât valoarea contabilă a activului să nu depășească valoarea sa recuperabilă și nici să nu depășească valoarea contabilă, net de amortizare care ar fi fost determinată în cazul în care în exercițiile anterioare nu ar fi fost recunoscută o pierdere din deprecierea activului respective. Reluarea este recunoscută în contul de profit și pierdere.

(13) Garanțiile financiare

În cursul activității ordinare banca oferă garanții financiare, care constituie angajamente de a acorda împrumuturi, garanții emise și acreditive. Garanțiile financiare sunt inițial recunoscute în situațiile financiare (în cadrul altor datorii) la valoarea justă, fiind prima încasată. Ulterior recunoașterii inițiale, datoria băncii față de fiecare garanție este evaluată la cea mai mare dintre valoarea recunoscută inițial minus amortizarea cumulată recunoscută în contul de profit și cea mai bună estimare a cheltuielilor necesare pentru stingerea oricărei datorii financiare care rezultă ca urmare a garanției.

Orice creștere a datoriilor legate de garanțiile financiare este înregistrată în contul de profit și pierderi ca cheltuieli din deprecierea activelor financiare. Prima încasată este recunoscută în contul de profit ca venitul net aferent taxelor și comisioanelor în baza metodei liniare pe perioada de viață a garanției.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date..... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(14) Beneficiile angajaților

Beneficiile de serviciu pe termen scurt ale Băncii, ce includ salarii, prime, concedii plătite și contribuții de asigurare socială sunt recunoscute ca cheltuială pe măsură ce sunt suportate.

Obligațiile de contribuție la planurile de pensii determinate sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare, drept cheltuieli pe măsură ce sunt suportate.

Banca efectuează plăți, în cursul activității ordinare, în Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Națională de Asigurări Medicale în numele angajaților cu cetățenie moldovenească, pentru pensii, asistență medicală și ajutor de șomaj. Toți angajații Băncii sunt membri și sunt obligați prin lege să facă contribuții determinate (incluse în contribuțiile de asigurare socială) în fondul de pensii al Republicii Moldova (un plan de contribuții definit de stat). Toate contribuțiile relevante în fondul de pensii al Republicii Moldova, sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare, drept cheltuieli, pe măsură ce sunt suportate. Banca nu mai are alte obligații în acest sens. Banca nu dispune de un program individual de plată a pensiilor, și, în consecință, nu are obligații privind plata pensiilor. Banca nu dispune de nici un alt plan de beneficii determinate sau de un plan de beneficii post-pensionare. Banca nu are obligația să presteze alte servicii angajaților curenți sau foști.

(15) Provizioane

Provizionul este recunoscut când banca are o obligație curentă (legală sau implicită), generată de un eveniment anterior, este probabil că pentru decontarea obligației să fie necesară o ieșire de resurse încorporând beneficii economice și valoarea obligației poate fi estimată credibil. Cheltuiala aferentă oricărui provizion este prezentată în contul de profit și pierdere, net de orice rambursare.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed...
Date... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(16) Impozite

(i) *Impozitul pe profit curent*

Creanțele și datoriile privind impozitul pe profit curent pentru perioada curentă anii anteriori este evaluat la valoarea care se așteaptă a fi recuperată de la sau plătită către autoritățile fiscal. Ratele de impozitare și legale fiscale utilizate pentru calcularea sumelor sunt cele care sunt adoptate sau în mare măsură adoptate la data de raportare.

(ii) *Impozitul amânat*

Impozitul amânat este prezentat aplicând metoda pasivului privind diferențele temporare dintre bazele de impozitare ale activelor și datoriilor și valoarea contabilă a acestora în scopul raportării financiare la data de raportare. Datoriile privind impozitul amânat sunt recunoscute pentru toate diferențele temporare impozabile, cu excepția:

- Cazului în care datoria privind impozitul amânat provine din recunoașterea inițială a fondului comercial sau a unui activ sau a unei datorii nete într-o tranzacție vare nu este o combinație de întreprinderi și, la data tranzacției, nu afectează nici profitul contabil, nici profitul sau pierderea impozabilă
- Referitor la diferențele temporare impozabile aferente investițiilor în filial, entități asociate și intereselor în asocierile în participare, cu excepția cazului în care momentul reluării diferențelor temporare poate fi controlat și este probabil că diferențele temporare să fie reluate în viitorul previzibil.

Creanțele privind impozitul amânat sunt recunoscute pentru toate diferențele deductibile, pentru amânarea creditelor fiscal neutilizate și orice pierderi fiscal neutilizate, în care este probabil să fie disponibil un profit impozabil față de care să poată fi utilizate diferențele temporare deductibile și amânarea creditelor fiscal neutilizate și orice pierderi fiscale neutilizate, cu excepția cazului în care creanța privind impozitul amânat aferente diferențelor temporare deductibile provine din recunoașterea inițială a unui active sau a unei datorii într-o tranzacție care nu este o combinație de întreprinderi și, la data tranzacției, nu afectează nici profitul contabil, nici profitul sau pierderea impozabilă.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date..... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(16) Impozite (continuare)

(ii) Impozitul amânat (continuare)

În cazul diferențelor temporare deductibile asociate investițiilor în filial, entități asociate și intereselor în asocierile în participație, creanțele privind impozitul amânat trebuie recunoscute numai în măsura în care există probabilitatea că diferențele temporare să fie reluate în viitorul apropiat și să existe profit impozabil față de care să poată fi utilizate diferențele temporare.

Valoarea contabilă a creanțelor privind impozitul amânat este revizuită la fiecare dată de raportare și redusă în măsura în care nu mai este probabil să fie disponibil suficient profit impozabil pentru a permite utilizarea beneficiului unei părți a creanței privind impozitul amânat sau al totalității acesteia. Creanțele nerecunoscute privind impozitul amânat sunt reevaluate la fiecare dată de raportare și se recunosc în măsura în care a devenit probabil faptul că profitul impozabil viitor va permite recuperarea creanței privind impozitul amânat.

Creanțele și datoriile privind impozitul amânat sunt evaluate la ratele de impozitare preconizate a fi aplicabile pentru perioada în care activul este realizat sau datoria este decontată, pe baza ratelor de impozitare (și a legilor fiscale) care au fost adoptate sau în mare măsură adoptate pînă la data de raportare.

Impozitul curent și impozitul amânat aferent elementelor recunoscute direct în capitalurile proprii sunt, de asemenea, recunoscute în capitalurile proprii și nu în contul de profit.

Creanțele și datoriile privind impozitul amânat sunt compensate dacă există un drept legal de compensare a creanțelor privind impozitul curent cu datoriile privind impozitul de profit curent și impozitele amânate ale aceeași entități impozabile și la aceeași autoritate fiscală.

Începând cu 1 ianuarie 2012 rata impozitului pe profit este de 12%.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed:
Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(17) Acțiuni ordinare

Acțiunile ordinare achiziționate de bancă sunt deduse din capitalul propriu. Costurile incrementale direct imputabile emisiunii acțiunilor ordinare și opțiunilor acționare, sunt recunoscute ca o deducere din capitalul propriu, net de orice efecte fiscale.

(18) Dividende și acțiuni ordinare

Dividendele și acțiunile ordinare sunt recunoscute ca datorii și recunoscute ca deducere din capitalul propriu în cazul când se aprobă de acționarii băncii. Dividendele interimare sunt deduse din capitalul propriu când sunt declarate și nu mai sunt la discreția băncii.

Dividendele pentru care sunt aprobate după data de raportare sunt dezvăluite ca eveniment după perioada de raportare.

(19) Rezerve de capital

Rezervele reflectate în capital în pozițiile financiare ale băncii includ:

- Rezerve generale și prudențiale care sunt cerute de legislației.

(20) Rezultat pe acțiune

Banca prezintă datele pe rezultatul de bază și diluat pe acțiune ("RPA") pentru acțiunile sale ordinare. RPA de bază se calculează prin împărțirea profitului sau pierderii atribuibile acționarilor ordinari ai Băncii la media ponderată a numărului acțiunilor ordinare în circulație pe parcursul perioadei. RPA diluat se determină prin ajustarea profitului sau pierderii atribuibile acționarilor ordinari și media ponderată a numărului de acțiuni ordinare în circulație pentru efectul tuturor acțiunilor ordinare potențiale diluate ce cuprind note convertibile și opțiuni cu acțiuni acordate angajaților.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date..... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.4 Schimbări in politici de contabilitate și dezvăluiri

Politicile contabile adoptate sunt consecvente cu cele din exercitiul financiar anterior, cu exceptia urmatoarelor IFRS-uri modificate, care au fost adoptate de Grup/Societate la 1 ianuarie 2017:

- **IAS 12: Recunoasterea creantelor privind impozitele amanate aferente pierderilor nerealizate (modificari)**
Obiectivul acestor modificari este sa clarifice cerintele referitoare la creantele privind impozitele amanate aferente pierderilor nerealizate, pentru a aborda diversitatea existenta in practica in ceea ce priveste aplicarea IAS 12 Impozitul pe profit. Problema specifica a faptului ca, in practica, exista diversitate in aplicare, se refera la existenta unei diferente temporare deductibile la reducerea unei valori juste, la recuperarea unui activ la o valoare mai mare decat valoarea sa contabila, la profituri impozabile viitoare probabile si la evaluarea combinata comparativ cu evaluarea separata. Modificări nu vor impacta poziția financiară sau performanța a Băncii.
- **IAS 7: Initiativa de prezentare a informatiilor (modificari)**
Obiectivul acestor modificari este sa furnizeze informatii care sa permita utilizatorilor situatiilor financiare sa evalueze modificarile aparute in privinta datoriilor rezultate din activitati de finantare, incluzand modificari aparute atat din fluxuri de trezorerie, cat si din elemente nemonetare. Modificarile specifica faptul ca o modalitate de indeplinire a cerintelor de prezentare este aceea de a furniza o reconciliere tabelara intre soldurile initiale si cele finale in situatia pozitiei financiare in cazul datoriilor rezultate din activitati de finantare, incluzand modificari din fluxurile de trezorerie aferente activitatii de finantare, modificari rezultate din obtinerea sau pierderea controlului asupra filialelor sau a altor segmente, efectul modificarilor cursurilor de schimb, modificari ale valorii juste si alte tipuri de modificari. Modificări nu vor impacta poziția financiară sau performanța a Băncii.
- **IASB a emis Imbunatatirile Anuale ale IFRS – Ciclul 2014 – 2016**, care reprezinta o colectie de modificari ale IFRS. Modificări nu vor impacta poziția financiară sau performanța a Băncii.
  - **IFRS 12 Prezentarea informatiilor privind interesele in alte entitati:** Modificarea clarifica faptul ca cerintele de prezentare din IFRS 12, cu exceptia celor din informatiile financiare rezumate pentru filiale, asocieri in participatie si entitati asociate, se aplica intereselor unei entitati intr-o filiala, asociere in participatie si entitate asociata care sunt clasificate drept detinute in vederea vanzarii, detinute in vederea distributiei sau activitate intrerupta conform IFRS 5.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed:
Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.5 Standarde și Interpretări emise dar care nu au fost încă adoptate

- **IFRS 9 Instrumente financiare: clasificare si evaluare**
Standardul intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2018 si aplicarea timpurie este permisa. Versiunea finala a IFRS 9 Instrumente financiare reflecta toate fazele proiectului privind instrumentele financiare si inlocuieste IAS 39 Instrumente financiare: recunoastere si evaluare si toate versiunile anterioare ale IFRS 9. Standardul introduce cerinte noi privind clasificarea si evaluarea, deprecierea si contabilitatea de acoperire impotriva riscurilor: Conducerea a efectuat o evaluare a efectelor standardului si considera ca adoptarea IFRS 9 va avea impact material asupra situațiilor financiare pentru perioada începând cu 1 ianuarie 2018.
- **IFRS 15 Venituri din contractele cu clientii**
Standardul intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2018. IFRS 15 stabileste un nou model in cinci etape care se va aplica pentru veniturile provenind dintr-un contract incheiat cu un client (cu exceptii limitate), indiferent de tipul tranzactiei sau de industrie. De asemenea, cerintele standardului se vor aplica pentru recunoasterea si evaluarea castigurilor si pierderilor din vanzarea anumitor active de alta natura decat cea financiara care nu sunt rezultatul activitatii obisnuite a entitatii (de ex.: vanzare de imobilizari corporale si necorporale). Va fi prevazuta prezentarea extinsa de informatii, inclusiv dezagregarea venitului total, informatii despre obligatiile de executie, modificari ale soldurilor contractuale ale conturilor de active si datorii intre perioade si rationamente si estimari-cheie. Modificări nu vor impacta poziția financiară sau performanța a Băncii.
- **IFRS 15 Venituri din contractele cu clientii (clarificari)**
Clarificarile se aplica pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2018 si aplicarea timpurie este permisa. Obiectul clarificarilor este de a clarifica intentiile IASB atunci cand a elaborat cerintele standardului IFRS 15 Venituri din contractele cu clientii, in special contabilitatea identificarii obligatiilor de performanta, modificand formularea principiului activelor „identificabile in mod distinct”, a consideratiilor privind mandatarul si mandantul, inclusiv evaluarea faptului ca o entitate actioneaza in calitate de mandatar sau de mandant, precum si aplicarea principiului de control si de licentiere, furnizand indrumare suplimentara cu privire la contabilizarea proprietatii intelectuale si a redeventelor. De asemenea, clarificarile prevad solutii practice suplimentare disponibile entitatilor care fie aplica IFRS 15 complet retrospectiv, fie aleg sa aplice abordarea retrospectiva modificata. Modificări nu vor impacta poziția financiară sau performanța a Băncii.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed:
Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.5 Standarde și Interpretări emise dar care nu au fost încă adoptate (continuare)

- **IFRS 16: Contracte de leasing**

Standardul intra în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2019. IFRS 16 stabilește principiile pentru recunoașterea, evaluarea, prezentarea și furnizarea informațiilor despre contractele de leasing ale celor două părți la un contract, și anume, clientul („locatar”) și furnizorul („locator”). Noul standard prevede ca locatarii să recunoască majoritatea contractelor de leasing în cadrul situațiilor financiare. Locatarii vor dispune de un singur model contabil pentru toate contractele, cu anumite excepții. Contabilitatea locatorului rămâne în mod semnificativ neschimbată. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.

- **Modificare la IFRS 10 Situații financiare consolidate și IAS 28 Investiții în entitățile asociate și asocierile în participatie: vânzare de sau contribuție cu active între un investitor și entitatea sa asociată sau asocierea în participatie**

Modificările se referă la o inconsecvență identificată între cerințele IFRS 10 și cele ale IAS 28, în legătură cu vânzarea de și contribuția cu active între un investitor și entitatea sa asociată sau asocierea în participatie. Principala consecință a modificărilor este aceea că un câștig sau o pierdere totală este recunoscută atunci când tranzacția implică o întreprindere (indiferent dacă este sau nu sub formă de filială). Un câștig sau o pierdere parțială este recunoscută atunci când o tranzacție implică active care nu reprezintă o întreprindere, chiar dacă acestea sunt sub formă unei filiale. În luna decembrie 2015, IASB a amanat pe termen nedeterminat data intrării în vigoare a acestei modificări în așteptarea rezultatelor unui proiect de cercetare cu privire la contabilizarea prin metoda punerii în echivalență. Modificări nu vor impacta poziția financiară sau performanța a Băncii.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed...
Date... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.5 Standarde și Interpretări emise dar care nu au fost încă adoptate (continuare)

- **IFRS 2: Clasificarea și evaluarea tranzacțiilor cu plata pe baza de acțiuni (modificari)**
Modificările intra în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2018 și aplicarea timpurie este permisă. Modificările prevăd cerințele de contabilizare a efectelor condițiilor necesare pentru a intra în drepturi și a efectelor condițiilor revocabile de intrare în drepturi asupra evaluării plăților pe baza de acțiuni decontate în numerar, a tranzacțiilor cu plata pe baza de acțiuni cu caracteristica de decontare netă a obligațiilor de impozitare la sursă, precum și pentru modificările aduse termenilor și condițiilor aplicabile unei plăți pe baza de acțiuni care schimbă clasificarea tranzacției din tranzacție cu decontare în numerar în tranzacție cu decontare prin emiterea de instrumente de capitaluri proprii. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.
- **IAS 40: Transferuri către Investiții imobiliare (modificare)**
Modificările intra în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2018 și aplicarea timpurie este permisă. Modificările clarifică momentul în care o entitate trebuie să transfere imobile, inclusiv imobile în curs de construcție sau dezvoltare, în sau din cadrul investițiilor imobiliare. Modificările prevăd ca o modificare de utilizare are loc atunci când imobilul îndeplinește sau nu mai îndeplinește definiția investițiilor imobiliare și există dovezi cu privire la modificarea de utilizare. O simplă schimbare a intenției conducerii cu privire la utilizarea unui imobil nu furnizează dovezi cu privire la o modificare de utilizare. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.
- **IFRS 9: Caracteristici de plăți în avans cu compensare negativă (Modificari)**
Modificarea intra în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2019 și aplicarea timpurie este permisă. Modificarea permite ca activele financiare cu caracteristici de plăți în avans, care permit sau necesită ca o parte la un contract fie să plătească, fie să primească o compensație rezonabilă pentru rezilierea timpurie a contractului (astfel încât, din perspectiva detinatorului activului, este posibil să existe o „compensare negativă”) să fie evaluate la cost amortizat sau la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed:
Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.5 Standarde și Interpretări emise dar care nu au fost încă adoptate (continuare)

- **IAS 28: Interese pe termen lung in asociati si asocieri in participatie (Modificari)**
Modificarile intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2019 si aplicarea timpurie este permisa. Modificarile se refera la faptul daca evaluarea si, in special, cerintele privind deprecierea intereselor pe termen lung in asociati si asocieri in participatie care, in fond, fac parte din „investitia neta” in respectivul asociat sau asociere in participatie, ar trebui guvernate de IFRS 9, de IAS 28 sau de o combinatie a acestor doua standarde. Modificarile clarifica faptul ca o entitate aplica IFRS 9 Instrumente financiare inainte sa aplice IAS 28, acelor interese pe termen lung carora nu li se aplica metoda punerii in echivalenta. In aplicarea IFRS 9, entitatea nu tine cont de ajustarile valorii contabile a intereselor pe termen lung care sunt generate de aplicarea IAS 28. Managementul este in procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.
- **INTERPRETAREA IFRIC 22: Tranzactii in valuta si sume in avans**
Interpretarea intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2018 si aplicarea timpurie este permisa. Interpretarea clarifica modul de contabilizare a tranzactiilor care includ primirea sau plata unor sume in avans in valuta. Interpretarea acopera tranzactii in valuta pentru care entitatea recunoaste un activ nemonetar sau o datorie nemonetara rezultate din plata sau primirea unei sume in avans inainte ca entitatea sa recunoasca activul, cheltuiala sau venitul aferent. Interpretarea prevede ca, pentru a determina cursul de schimb, data tranzactiei este data recunoasterii initiale a activului nemonetar platit in avans sau a datoriei din venitul amanat. In cazul in care exista mai multe plati sau incasari efectuate in avans, atunci entitatea trebuie sa determine o data a tranzactiei pentru fiecare plata sau incasare a sumei in avans. Managementul este in procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed _____
Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.5 Standarde și Interpretări emise dar care nu au fost încă adoptate (continuare)

- **INTERPRETAREA IFRIC 23: Incertitudine cu privire la tratamentele aplicate pentru impozitul pe profit**
 Interpretarea intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2019 si aplicarea timpurie este permisa. Interpretarea abordeaza contabilitatea impozitelor pe profit in situatia in care tratamentele fiscale implica un grad de incertitudine care afecteaza aplicarea standardului IAS 12. Interpretarea furnizeaza indrumare cu privire la analiza anumitor tratamente fiscale la nivel individual sau impreuna, verificarile autoritatilor fiscale, metoda adecvata care sa reflecte incertitudinea si contabilitatea modificarii evenimentelor si imprejurarilor. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.
- **IASB a emis Imbunatatirile Anuale ale IFRS – Ciclul 2014 – 2016**, care reprezinta o colectie de modificari ale IFRS. Modificarile intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2018 in cazul IFRS 1 Adoptarea pentru prima data a Standardelor Internationale de Raportare Financiara si pentru IAS 28 Investitii in entitatile asociate si in asocierile in participatie. Aplicarea timpurie este permisa in cazul IAS 28 Investitii in entitatile asociate si in asocierile in participatie. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.
  - **IFRS 1 Adoptarea pentru prima data a Standardelor Internationale de Raportare Financiara:** Aceasta imbunatatire elimina exceptarile pe termen scurt cu privire la informatiile de furnizat cu privire la instrumentele financiare, beneficiile angajatilor si entitatile de investitii, aplicabile pentru entitatile care adopta pentru prima data Standardele Internationale de Raportare Financiara.
  - **IAS 28 Investitii in entitatile asociate si in asocierile in participatie:** Modificarile clarifica faptul ca alegerea de a evalua la valoarea justa prin contul de profit si pierdere o investitie intr-o entitate asociata sau intr-o asociere in participatie care este detinuta de o entitate care reprezinta o asociere in participatiune sau de o alta entitate care se califica, este disponibila pentru fiecare investitie intr-o entitate asociata sau intr-o asociere in participatie pentru fiecare investitie in parte, la recunoasterea initiala.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
 ERNST & YOUNG
 Signed:
 Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.5 Standarde și Interpretări emise dar care nu au fost încă adoptate (continuare)

- **IASB a emis Imbunatatirile Anuale ale IFRS – Ciclul 2015 – 2017**, care reprezinta o colectie de modificari ale IFRS. Modificarile intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2019, aplicarea timpurie fiind permisa. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.
  - **IFRS 3 Combinari de întreprinderi si IFRS 11 Angajamente comune:** Modificarile aduse IFRS 3 clarifica faptul ca, atunci cand o entitate obtine controlul asupra unei întreprinderi care este o oportunitate in participatie, aceasta reevalueaza interesele detinute anterior in respectiva întreprindere. Modificarile duse IFRS 11 clarifica faptul ca, atunci cand o entitate obtine controlul comun asupra unei întreprinderi care este o operatiune in participatie, entitatea nu reevalueaza interesele detinute anterior in respectiva întreprindere.
  - **IAS 12 Impozitul pe profit:** Modificarile clarifica faptul ca efectele asupra impozitului pe profit ale platilor privind instrumentele financiare clasificate drept capitaluri proprii, trebuie recunoscute conform modului in care au fost recunoscute tranzactiile sau evenimentele din trecut care au generat profit distribuibil.
  - **IAS 23 Costurile indatorarii:** Modificarile clarifica punctul 14 din standard conform caruia, atunci cand un activ calificabil este disponibil pentru utilizarea sa dorita sau pentru vanzare si unele dintre imprumuturile specifice aferente activului calificabil respectiv raman restante la acel moment, imprumutul respectiv trebuie inclus in fondurile pe care o entitate le imprumuta, in general.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.6 Informatii privind implementarea IFRS 9

Descrierea tehnicilor care vor fi utilizate pentru masurarea pierderilor de credit asteptate (ECL) prin implementarea IFRS 9

Principalele tehnici utilizate:

- Modelarea parametrilor probabilitate de nerambursare (PD) / pierdere in caz de nerambursare (LGD);
- Calculul expunerii;
- Ajustarea parametrilor de calcul a ECL pentru a tine cont de situatia actuala si impactul informatiei anticipative;
- Metoda simplificata aplicata.

Diferente dintre provizionarea colectiva a pierderilor inregistrate dar neidentificate conform IAS 39 si abordarea pierderilor de credit asteptate (ECL) conform IFRS 9

Principalele diferente fata de provizionarea colectiva aferenta expunerilor nedepreciate conform IAS 39 vizeaza:

- Reguli privind calibrarea probabilitatii de nerambursare;
- Extinderea perioadei de identificare a pierderilor pentru portofoliul ce intregistreaza o crestere semnificativa a riscului de credit (Stadiul 2) de la un an conform IAS 39, la intreaga durata de viata;
- Reguli diferite de apreciere a calitatii portofoliului, prin evaluarea potentialei cresteri a riscului de credit in raport cu data originarii.

Comparatie intre indiciile de depreciere si modul de calcul al deprecierei stabilit in IAS 39 cu tratamentul expunerilor depreciate conform IFRS 9

Indiciile de depreciere si definitia deprecierei nu prezinta modificari in IFRS 9 comparativ cu IAS 39.

Schimbari privind momentul recunoasterii pierderilor

ECL este calculata incepand din momentul originarii.

Impactul informatiei anticipative, inclusiv orice crestere anticipata a volatilitatii provizioanelor si castigurilor comparativ cu abordarea bazata pe pierderile inregistrate dar neidentificate (incurred loss approach)

In cadrul IFRS 9, pierderile de credit asteptate sunt influentate atat de modificari in calitatea portofoliului cat si de modificari ale proiectiilor macroeconomice. Estimările ECL va avea la baza si factorul macroeconomic pentru a stabili nivelul adecvat de provizioane. Modelele macroeconomice vor avea in vedere factori care ar putea avea un impact asupra ECL, printre care PIB, cursul de schimb MDL/ EUR si somajul etc.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.6 Informatii privind implementarea IFRS 9 (continuare)

Segmentarea portofoliului

Pentru scopul determinării ECL, portofoliul este impartit in urmatoarele segmente:

1. Retail:

- PRI (creditele persoane fizice asigurate/neasigurate; carduri)
- Mortgage (ipoteka pentru persoane fizice)
- PRO&VSB (liberii profesionesti & intreprinderi mici)

2. Non-Retail:

- Corporate
- Banci
- Suveranitati

Criterii de incadrare pe stadii

Non Retail (Corporate , Banci si Suveranitati):

Stadiul 3: Clienti considerati a fi in default (existenta intarzierilor mai mari de 90 de zile la plata principalului sau dobanzii/comisioanelor aferente, sau existenta activelor financiare restructurate, exclusiv cele din perioada de proba cu intarzieri <30 zile)

Stadiul 2:

- Majorarea semnificativa a riscului de credit de la momentul originarii creditului
- Clienti cu rating expirat de mai mult de trei luni
- Clienti nenotati
- Clienti sanatosi cu facilitati restructurate in perioada de proba si cu serviciul datoriei <30 zile
- Clienti cu serviciul datoriei > 30 zile
- Clienti in watchlist

Stadiul 1: Toti clientii care nu sunt clasificati in S2 sau S3

Retail (PRI, Mortgage, PRO&VSB):

Stadiul 3: Clienti considerati a fi in default (existenta intarzierilor mai mari de 90 de zile la plata principalului sau dobanzii/comisioanelor aferente, sau existenta activelor financiare restructurate, exclusiv cele din perioada de proba cu intarzieri <30 zile)

Stadiul 2:

- Majorarea semnificativa a riscului de credit de la momentul originarii creditului
- Clienti sanatosi cu facilitati restructurate in perioada de proba si cu serviciul datoriei <30 zile
- Clienti cu serviciul datoriei > 30 zile

Stadiul 1: Toti clientii care nu sunt clasificati in S2 sau S3

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed:
Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.6 Informatii privind implementarea IFRS 9 (continuare)

Modele PD si LGD

Modelele PD se bazeaza pe o abordare in doua etape:

- Construirea curbei marginale a PD-ului TTC
- Ajustarea curbei PD-ului TTC pentru a tine cont de situatia actuala si impactul informatiei anticipative;

Valorile LGD utilizate pentru calculul ECL in contextul IFRS9 se bazeaza pe modelele LGD existente.

Estimarea expunerii in caz de nerambursare (EAD)

Expunerea in caz de nerambursare (EAD) este egala cu expunerea curenta la care vor fi aplicati coeficienti de ajustare in dependenta de maturitatea reziduala (integrati in rata de provizion).

Portofoliile cele mai afectate de tranzitia la IFRS 9, inclusiv principalele caracteristici cu impact asupra ECL, nivelul absolut al riscului de credit al acestora si potentialul impact al strategiei si structurii portofoliului asupra impactului asteptat din adoptarea IFRS 9

In contextul introducerii noilor reguli de provizionare, cele mai impactate portofolii sunt:

- Portofoliul Retail (PRI, Mortgage, PRO&VSB): crestere ECL in special datorita modificarii abordarii de calcul a parametrilor de risc (PD/LGD) si aplicarii elementului "forward looking";
- Portofoliul Non-Retail (Corporate): (1) crestere pentru S2, in special datorita calibrarii mai sofisticate a curbelor de PD si (2) diminuare pentru S1, tinand cont de aplicarea factorului de conversie creditara;
- Portofoliul Non-Retail (Suveranitati): in contextul IAS 39 acest portofoliu compus din VMS nu a fost supus deprecierii;
- Alte active: nu au fost supuse deprecierii conform IAS 39.

Descrierea testelor SPPI

- Testarea SPPI se realizeaza pe baza unui chestionar care se va completa pentru fiecare contract aferent unui produs nou de creditare, pentru orice modificare semnificativa a contractului de credit si reinnoire / originare a creditului pe baza unor contracte non-standard;
- In cazul in care nu se indeplinesc criteriile SPPI, banca va inregistra produsele intr-o categorie distincta, pentru a putea contabiliza si raporta corespunzator aceste facilitati.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date..... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.6 Informatii privind implementarea IFRS 9 (continuare)

Impactul financiar al primei implementari a IFRS 9

Impactul consta in cresterea provizioanelor cu MDL'000 43,484 comparativ cu IAS 39 (MDL'000 41,132 crestere a provizioanelor bilantiere si MDL'000 2,352 scadere a provizioanelor extrabilantiere).

	IFRS 9	IAS 39
(in mii lei moldovenești)		
Active		
Credite și avansuri acordate clienților, net	4,607,653	4,641,003
Hârtii de valoare investiționale	1,136,475	1,143,937
Depozite la termen	375,598	375,718
Alte active	33,148	33,348
	6,152,874	6,194,006
Pasive		
Angajamente	1,287,797	1,285,445

Clasificarea si masurarea

Data initiala de implementare a IFRS 9 a fost 01.01.2018. Anul 2017 a fost finalizat conform standardelor IAS 39. Diferenta dintre cele doua stocuri de provizioane este contabilizata direct in capitalurile proprii. La data de implementarii aceasta diferenta (IFRS 9 – IAS 39) este de MDL'000 43,484.

Principiile de depreciere

Definitia deprecierei nu a fost schimbata odata cu modificarea standardului IFRS 9.

Stabilirea Stadiilor

Migrarea intre stadii se bazeaza pe aplicarea unor reguli definite.

Aceste reguli includ: ratingurile sensibile din scala de notare a clientelei Non-Retail si ratingurile sensibile aferente portfoliului Retail; numarul de zile de intarziere de peste 30 de zile reprezinta un criteriu de migrare in Stadiul 2 comun ambelor portofolii de clienti (Retail si Non-Retail).

Aplicarea IFRS 9 va declansa o aliniere comerciala prin:

- Evaluarea pricing-ului utilizand principiile IFRS 9 aferente pierderilor de credit asteptate;
- Strategia, Declaratia privind apetitul la risc, Testarea in conditii de criza si Planificarea adecvarii capitalului au fost aliniate cu principiile IFRS 9;
- Modelele bugetare s-au aliniat pentru a include elemente aferente modelului IFRS 9;

Signed:
Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

3 Venitul net aferent dobânzilor

Venituri aferente dobânzilor

	2017	2016
(în mii lei moldovenești)		
Numerar și plasamente la Banca Centrală	63,370	89,017
Credite și avansuri acordate băncilor	5,040	1,885
Active financiare – credite și creanțe	88,994	167,980
Credite și avansuri acordate clienților	465,513	460,216
	622,917	719,098

Venitul din dobânzi sporit la credite neperformante pe parcursul anului 2017 a constituit MDL'000 10,298 (2016: MDL'000 9,143).

Cheltuieli aferente dobânzilor

	2017	2016
(în mii lei moldovenești)		
Datorii față de BNM	4	7
Depozite clienților	156,515	239,482
Împrumuturi de la instituții financiare internaționale	21,909	26,112
Depozite băncilor	2,780	6
	181,208	265,607

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
 ERNST & YOUNG
 Signed:
 Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

4 Venitul net aferent taxelor și comisioanelor

Venitul net aferent taxelor și comisioanelor include veniturile realizate din taxe și comisioane încasate la prestarea diverselor servicii bancare, inclusiv veniturile realizate din acordarea serviciilor bancare privind plățile internaționale și locale, minus cheltuielile aferente taxelor și comisioanelor plătite pentru serviciile similare primite de Bancă.

Venitul aferent taxelor și comisioanelor

	2017	2016
(în mii lei moldovenești)		
Procesarea plăților	51,770	47,445
Tranzacții cu carduri	34,396	30,664
Tranzacții cu numerarul	26,216	24,925
Administrarea conturilor curente	13,805	13,086
Tranzacții valutare cu numerar interbancare	1,254	2,544
Modificări în termeni și condiții la credite	10,391	9,366
Garanții emise	5,781	6,530
Transferuri prin intermediul sistemelor de plăți internaționale	4,586	4,809
Serviciul Client-Banca	2,502	2,173
Acreditive	1,225	873
Alte	10,766	10,320
	162,692	152,735

Cheltuieli aferente taxelor și comisioanelor

	2017	2016
(în mii lei moldovenești)		
Tranzacții cu carduri bancare	29,596	25,798
Tranzacții valutare cu numerar interbancare	9,890	8,978
Comisiile la transferurile interbancare	13,940	13,009
Asigurarea pentru riscuri financiare	6,427	6,777
Contribuțiile la fondul de garantare a depozitelor	3,097	2,761
Contribuțiile la fondul de asigurare a stabilității financiare	-	1
Alte	985	2,077
	63,935	59,401

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
 ERNST & YOUNG
 Signed.....
 Date..... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

5 Venitul net din tranzacționare

	2017	2016
(în mii lei moldovenești)		
<i>Rezultatul de la operațiuni cu valută străină cu:</i>		
Persoane fizice	45,001	51,735
Persoane juridice	85,906	75,384
Bănci	1,799	2,708
Rezultat din reevaluarea valutei străine	(6,255)	(8,891)
	126,451	120,936

6 Cheltuieli din deprecierea activelor financiare

	Nota	2017	2016
(în mii lei moldovenești)			
Credite și avansuri acordate clienților	13	37,788	28,765
Alte active		3,311	1,164
Contracte de garanții financiare		2,809	(10,866)
		43,908	19,063

7 Cheltuieli cu personalul

	2017	2016
(în mii lei moldovenești)		
Salarii	81,981	72,189
Contribuții privind asigurarea socială	22,652	22,627
Prime	21,383	17,110
Provizioane privind beneficiile angajaților	9,947	9,136
Contribuții privind asigurarea medicală	4,958	4,024
Alte plăți	2,029	1,499
	142,950	126,585

Numărul mediu scriptic al personalului în 2017 a fost 704 (2016: 700).

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
 ERNST & YOUNG
 Signed: 8
 Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

8 Alte cheltuieli

	2017	2016
(în mii lei moldovenești)		
Cheltuieli de arendă, pentru electricitate, încălzire, apă (1)	32,358	34,642
Cheltuieli privind reparația mijloacelor fixe	16,917	16,338
Întreținerea activelor nemateriale	18,436	18,809
Cheltuieli privind serviciile de consulting și audit (2)	14,987	15,623
Cheltuieli de publicitate	10,138	10,096
Cheltuieli de telecomunicare	6,598	9,027
Cheltuieli pentru asigurarea securității	6,989	6,948
Cheltuieli cu active materiale de mică valoare și consumabile	2,715	3,530
Provizioane pentru acoperirea riscului operational (3)	1,754	(7,275)
Asigurare	3,477	3,366
Cheltuieli de informații	3,688	4,618
Cheltuieli de transport și deplasare	1,727	2,986
Cheltuieli de instruire	1,990	1,641
Cheltuieli de reprezentare	1,038	36
Impozite și taxe	1,554	810
Cheltuieli de binefacere	696	377
Rezultat din vânzarea mijloacelor fixe	536	514
Altele	3,316	4,010
	128,914	126,096

(1) Cheltuielile legate de arendă sunt analizate mai jos:

Angajamente privind leasing-ul operațional - Banca în calitate de locatar

Banca a încheiat contracte de leasing comercial pentru spații și echipamente. Aceste contracte de leasing au o durată medie cuprinsă între trei și cinci ani, fără opțiune de reînnoire. Nu există nici o restricție referitoare la locatar în aceste contracte de leasing.

Plățile minime viitoare de leasing operațional, ce rezultă din contractele ce nu pot fi anulate, la 31 decembrie 2017 sînt prezentată în tabelul de mai jos:

	2017	2016
(în mii lei moldovenești)		
Pîna la un an	24,250	23,040
Între 1 an și 5 ani	61,845	60,550
Mai mult de 5 ani	12,541	14,714
	98,636	98,304

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date..... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

8 Alte cheltuieli operaționale (continuare)

(2) Cheltuieli privind serviciile de consulting și audit sunt analizate mai jos:

	2017	2016
(în mii lei moldovenești)		
Asistența tehnică - SG	10,685	11,981
Cheltuieli privind serviciile de consulting și audit	2,941	2,169
Taxele legale	1,361	1,473
	14,987	15,623

Asistența tehnică oferită de Societe Generale ("SG") include în mare parte costurile legate de asistența în alinierea proceselor, procedurilor și de organizare generală în conformitate cu normele Societe Generale ("SG") Group.

(3) Provizioane pentru acoperirea riscului operational prezintă provizioanele pe litigii reversate în 2016 ca urmare a rezoluției pozitive din partea autorităților juridice.

9 Impozit pe profit

	2017	2016
(în mii lei moldovenești)		
Impozitul pe profit curent		
Cheltuiala cu impozitul pe profit curent	36,019	32,081
Impozitul amânat		
Aferent înregistrării inițiale și reluării diferențelor temporare	(502)	(3,373)
Impozit pe profit	35,521	28,708

În 2017 impozitul pe venit la persoane juridice a fost de 12% (în 2016: 12%).

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
 ERNST & YOUNG
 Signed:
 Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

9 Impozit pe profit (continuare)

Reconcilierea cheltuielilor pe impozite

O reconciliere între cheltuielile cu impozitul și profitul contabil înmulțit cu rata de impozitare internă a Moldovei pentru exercițiile financiare încheiate la 31 decembrie 2017 și 2016 este astfel:

	2017	2016
(în mii lei moldovenești)		
Profitul contabil înainte de impozitare	313,200	355,098
La rata de impozit pe profit de 12% (2016: 12%)	37,584	42,612
Ajustări pentru impozitul pe profit curent aferent exercițiilor anterioare	4	1,947
Venituri ce nu sunt supuse impozitării	(5,598)	(18,043)
Cheltuieli ne-deductibile	3,531	2,192
Cheltuieli cu impozitul pe profit raportate în situația consolidată de profit și pierdere	35,521	28,709

Rata efectivă a impozitului pe profit pentru anul 2017 este de 11% (2016: 8%).

În 2017 pierderile din deprecierea creditelor și avansurilor sunt calculate în conformitate cu regulile IFRS rezultând în scutirea privind impozitul amânat.

Venitul care nu este supus impozitării include, în principal, efectul de la deducerea pierderilor din depreciere, în conformitate cu normele IFRS și veniturile din dobânzi aferente instrumentelor financiare emise de Ministerul Finanțelor.

Cheltuielile nedeductibile includ în principal sporirile și provizioanele care nu îndeplinesc cerințele de deductibilitate pe baza regulilor fiscale.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
 ERNST & YOUNG
 Signed.....
 Date..... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

9 Impozit pe profit (continuare)

Tabelul de jos prezintă impozitul amânat înregistrat în situația poziției financiare în alte active și alte datorii și modificările în înregistrate în cheltuielile cu impozit pe profit:

	31 dec 2017	31 dec 2017	31 dec 2017	31 dec 2017	31 dec 2016	31 dec 2016	31 dec 2016	31 dec 2016
	Active	Datorii	Net	Profit și pierderi	Active	Datorii	Net	Profit și pierderi
(in thousands MDL)								
Credite și avansuri acordate clienților, net	-	3,885	3,885	743	-	3,142	3,142	(527)
Mijloace fixe	-	2,380	2,380	(198)	-	2,578	2,578	(366)
Împrumuturi de la instituții financiare	(474)	-	(474)	(86)	(388)	-	(388)	166
Alte Datorii	(7,525)	-	(7,525)	(961)	(6,564)	-	(6,564)	(2,646)
	(7,999)	6,265	(1,734)	(502)	(6,952)	5,720	(1,232)	(3,373)

10 Rezultat pe acțiune

Valorile rezultatului pe acțiune de bază se calculează împărțind profitul net al exercițiului atribuibil acționarilor ordinari a băncii la numărul mediu ponderat de acțiuni ordinare în circulație în cursul exercițiului.

	2017	2016
(in mii lei moldovenești)		
Profit net atribuibil acționarilor ordinari	277,679	326,390
Numărul mediu ponderat a acțiunilor ordinare	9,994,394	9,994,394
Rezultat pe acțiune (MDL/acțiune)	27,78	32.66
Dividende pe acțiune (MDL/acțiune)	16.33	10.76

Venituri diluate pe acțiune nu au fost calculate deoarece nu au existat instrumente diluate la sfârșitul anului.

Nu au existat tranzacții cu acțiuni ordinare sau acțiuni ordinare potențiale între data de raportare și data de finalizare a acestor situații financiare care ar necesita retratarea rezultatului pe acțiune.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed: *[Signature]*
Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

11 Numerar și plasamente la Banca Centrală

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
(în mii lei moldovenești)		
Numerar	406,495	340,958
Contul curent la Banca Centrală	1,407,752	1,233,250
Rezervele minime obligatorii deținute în valută străină	527,292	537,229
	2,341,539	2,111,437

Cont curent și rezerva obligatorie

Conform regulamentelor BNM, Banca trebuie să mențină la BNM ca rezervă minimă obligatorie în scopuri de lichiditate un sold mediu din suma medie a mijloacelor atrase de bancă pe parcursul lunii precedente (perioada între data de 8 a lunii precedente și data de 7 a lunii curente) incluzând toate depozitele clienților. BNM a decis facilitarea creditării economiei pe termen lung de către băncile comerciale, aplicând 0% rata rezervelor obligatorii pentru finanțări pe termen lung (scadența contractuală de peste 2 ani) începând din august 2011.

Banca își menține rezervele minime obligatorii într-un cont curent deschis la BNM pentru mijloacele în MDL și valute neconvertibile. Rezervele obligatorii denumite în USD și EUR sunt ținute într-un cont special de rezerve obligatorii la BNM.

La 31 decembrie 2017 rata de calculare a rezervelor minime obligatorii în valuta locală a constituit 40% (31 decembrie 2016: 35%) și 14% pentru valutele străine (31 decembrie 2016: 14%).

La 31 decembrie 2017 Banca a trebuit să mențină un sold mediu în MDL în valoare de MDL'000 1,529,455 (2016: MDL'000 1,191,810), în USD în valoare de USD'000 10,313 (2016: USD'000 9,908) și în EUR în valoare de EUR'000 17,195 (2016: EUR'000 16,241). La 31 decembrie 2017 și 2016 Banca a reușit să mențină aceste rezerve.

12 Credite și avansuri acordate băncilor

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
(în mii lei moldovenești)		
Conturi curente	855,014	1,337,690
Depozite overnight	540,454	405,693
Depozite la termen	375,718	-
	1,771,186	1,743,383

La 31 decembrie 2017 și 2016 soldurile majore pe conturile curente au fost cu Societe Generale.

REPLICATION PURPOSES
 Pricewaterhouse
 COOPERS & LYONCE
 SIGNATURE
 DATE 02/04/2018
 47

Note Explicative la Situațiile Financiare

13 Credite și avansuri acordate clienților

Activitatea de creditare a Băncii este concentrată asupra companiilor și persoanelor fizice domiciliat în Moldova.

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
(în mii lei moldovenești)		
Credite și avansuri acordate clienților, brut	4,855,177	4,070,862
Minus: Provizioane pentru pierderi	(214,174)	(193,854)
	4,641,003	3,877,008

La 31 decembrie 2017 datoriile privind creditele acordate părților legate au constituit MDL'000 17,913 (2016: MDL'000 14,719) la rate ale dobânzii de 9.32% pe an (2016: 12.47% pe an) (Nota 28).

La data de 31 decembrie 2017, conform evidenței contabile, nu sunt credite gajate ca asigurare în baza contractele de credite cu organizațiile financiare internaționale.

Provizioane pentru deprecierea creditelor și avansuri acordate clienților

Mișcările în suma totală a reducerilor pentru pierderi din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților după clasă se prezintă după cum urmează:

	2017			2016		
	Total	Non Retail	Retail	Total	Non Retail	Retail
(in thousands MDL)						
Provizionul specific pentru pierderi						
La 1 ianuarie	142,225	72,721	69,504	105,633	33,838	71,796
Decontări nete pentru perioada de gestiune	33,002	27,131	5,870	39,994	40,043	(49)
Casări	(2,236)	9	(2,245)	(3,688)	(1,226)	(2,462)
Recuperări	1,381	-	1,381	-	-	-
Diferența cursului valutar	(10,073)	(5,136)	(4,936)	285	65	219
Transfer între tipuri de deprecie (1)	(22,876)	(24,184)	1,308	-	-	-
La 31 decembrie	141,423	70,541	70,882	142,224	72,720	69,504
Provizionul colectiv pentru pierderi la credite						
La 1 ianuarie	51,630	32,527	19,103	67,388	49,739	17,649
Decontări nete pentru perioada de gestiune	10,239	103	10,136	(13,279)	(17,364)	4,085
Casări	(12,521)	-	(12,521)	(9,587)	-	(9,587)
Recuperări	7,923	-	7,923	7,108	153	6,955
Diferența cursului valutar	(7,397)	(2,607)	(4,790)	-	-	-
Transfer între tipuri de deprecie (1)	22,877	23,442	(565)	-	-	-
La 31 decembrie	72,751	53,465	19,286	51,630	32,528	19,102
Total provizion pentru pierderi la 31 decembrie	214,174	124,006	90,168	193,854	105,248	88,606

(1) Transferuri între tipuri de deprecieri reprezintă reclassificarea pe parcursul anului între categorii de provizioane specifice și colective.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed:
Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

13 Credite și avansuri acordate clienților (continuare)

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
(în mii lei moldovenești)		
Credite acordate persoanelor fizice		
Credite de consum	847,412	645,227
Credite ipotecare	613,235	535,899
	1,460,647	1,181,126
Minus alocări pentru depreciere	(23,812)	(22,454)
Credite net pentru persoane fizice, net	1,436,835	1,158,672
Credite acordate clienților corporativi		
Industrie și comerț	2,298,536	1,770,806
Agricultura și industria alimentară	508,930	460,399
Industria combustibilului și energetică	41,646	77,735
Construcții	181,873	232,009
Overdraft-uri	8,967	8,582
Micro-întreprinderi	195,232	182,974
Alte	159,346	157,231
	3,394,530	2,889,736
Minus alocări pentru depreciere	(190,362)	(171,400)
Credite acordate clienților corporative, net	3,204,168	2,718,336
Total credite și avansuri acordate clienților, net	4,641,003	3,877,008

Activitatea de creditare a Băncii se desfășoară în Republica Moldova. Capacitatea debitorilor de a-și rambursa datoriile depinde de un șir de factori, inclusiv solvabilitatea totală financiară a debitorilor și a economiei Republicii Moldova în ansamblu.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date...02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

14 Investiții financiare

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
(în mii lei moldovenești)		
Active financiare – credințe și creanțe		
Bonuri de tezaur emise de Ministerul de Finanțe	513,075	696,164
Obligațiuni de stat emise de Ministerul de Finanțe	234	2,706
CertIFICATELE BNM	630,628	380,479
	1,143,937	1,079,349
Active financiare disponibile pentru vânzare		
Investiții de capital	1,031	1,644
	1,031	1,644
	1,144,968	1,080,993

Valori mobiliare emise de Ministerul de Finanțe

La 31 decembrie 2017 bonurile de tezaur emise de Ministerul de Finanțe reprezintă bonuri de tezaur cu rată fixă în MDL emise cu discount, cu scadență inițială între 91 și 364 zile având o rata medie a dobânzii de 6.73% pe an (31 decembrie 2016: 14.86% pe an).

Obligațiunile de stat emise de Ministerul de Finanțe poartă o rată a dobânzii revizuită legată de rata medie ponderată pe 6 luni bonuri de tezaur. Rata medie a dobânzii la data de 31 decembrie 2017 a fost de 7.36% pe an pentru obligațiunile cu maturitatea de 2 ani și 7.47% pentru obligațiunile cu maturitatea de 3 ani (31 decembrie 2016: 17.47% pe an – maturitatea 2 ani și 7.75% pentru maturitatea 3 ani).

La 31 decembrie 2017 nu au existat tranzacții REPO cu BNM.

CertIFICATELE BNM

La 31 decembrie 2017 certificatele BNM reprezintă instrumente financiare cu rată fixă emise cu discount, cu scadență inițială de până la 14 zile influențabil o rata medie a dobânzii de 7.60% per annum (31 decembrie 2016: 13.41% pe an).

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed: _____
Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

14 Investiții financiare (continuare)

Investiții în cote de participare

Toate investițiile de capital de la sfârșitul anului 2017 și 2016, sunt clasificate ca disponibile pentru vânzare și sunt deținute la cost minus provizionul pentru pierderi, după cum este prezentat mai jos:

	Domeniul de activitate	Cota de participare în 2017, %	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
(în mii lei moldovenești)				
Biroul de credite	Cercetarea informații credite	6.7%	1,019	1,019
"Garantininvest" S.R.L.	Fond de investiții	0.0%	-	440
Bursa de Valori a Moldovei	Bursa de valori	2.56%	7	7
"Depozitarul Național de Valori Mobiliare" S.A.	Registru hârtii de valoare	0.0%	-	172
IM "Tirex Petrol" S.A.	Industria petrolieră	0.01%	4	5
Investițiile de capital în băncile comerciale (Moldova) (mai puțin de 1 % proprietate)	Sector bancar		1	1
Valoarea brută			1,031	1,644
Provizioane pentru pierderi			-	-
Valoarea de bilanț			1,031	1,644

La 31 decembrie 2017 și 2016 toate investițiile disponibile pentru vânzare sunt reflectate la cost deoarece pentru ele nu există un preț de piață cotelat într-o piață activă și valoarea justă nu poate fi cu certitudine estimată.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
 ERNST & YOUNG
 Signed:
 Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

15 Mijloace fixe

	Terenuri și clădiri	Active în curs de execuție	Vehicule	Computere și echipament	Alte	Total
(în mii lei moldovenești)						
Cost						
Sold la 1 ianuarie 2016	107,616	5,521	8,387	108,429	42,431	272,384
Achiziționări	96	24,972	-	45	40	25,153
Ieșiri	(400)	-	(575)	(8,922)	(815)	(10,712)
Transferuri	6,493	(21,502)	528	5,559	8,922	-
Sold la 31 decembrie 2016	113,805	8,991	8,340	105,111	50,578	286,825
Achiziționări	4,670	61,145	-	1,080	564	67,459
Ieșiri	(7,283)	(32,868)	(650)	(2,361)	(1,498)	(44,660)
Transferuri	6,406	(23,631)	-	13,251	3,974	-
Sold la 31 decembrie 2017	117,598	13,637	7,690	117,081	53,618	309,624
Amortizarea și deprecierea						
Sold la 1 ianuarie 2016	30,134	-	6,385	66,879	20,226	123,624
Achiziționări	(400)	-	(1055)	(9,010)	-	(10,465)
Ieșiri	6,514	-	999	11,685	9,464	28,662
Sold la 31 decembrie 2016	36,248	-	6,329	69,554	29,690	141,821
Ieșiri	(2,686)	-	(645)	(2,307)	(593)	(6,231)
Uzura calculată anuală	7,140	-	771	11,879	7,323	27,113
Sold la 31 decembrie 2017	40,702	-	6,455	79,126	36,420	162,703
Valoarea de bilanț						
la 1 ianuarie 2016	77,482	5,521	2,002	41,550	22,205	148,760
la 31 decembrie 2016	77,557	8,991	2,011	35,557	20,888	145,004
la 31 decembrie 2017	76,896	13,637	1,235	37,955	17,198	146,921

La data de 31 decembrie 2017, costul activelor depreciate a constituit MDL'000 81,624 (31 decembrie 2016: MDL'000 69,294).

În timpul anului 2017 și 2016, Banca a suportat lucrări de construcție în spațiile închiriate efectuate în conformitate cu planul de dezvoltare a rețelei băncii. La data de 31 decembrie 2017 costul unei astfel de investiții incluse în categoria "Terenuri și clădiri" este de MDL'000 5,337 (2016: MDL'000 1,173) iar incluse în categoria „Active în curs de construcție” este de MDL'000 0 (2016: MDL'000 1,854). Aceste investiții sunt amortizate pe durata mai mică decât viața utilă sau decât termenul chiriei, din momentul deschiderii punctului de vânzare.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

16 Active nemateriale

	SI costuri de dezvoltare	Software	Licențe	Alte	Total
(în mii lei moldovenești)					
Cost					
La 1 ianuarie 2016	115,854	10,272	7,207	6,440	139,773
Achiziționări	40,886	220	-	10,924	52,030
Ieșiri	(42,696)	-	-	-	(42,696)
La 31 decembrie 2016	114,044	10,492	7,207	17,364	149,107
Achiziționări	57,132	2,137	2,702	315	62,286
Ieșiri	(43,483)	-	-	-	(43,483)
Sold la 31 decembrie 2017	127,693	12,629	9,909	17,679	167,910
Amortizarea și deprecierea					
Sold la 1 ianuarie 2016	96,588	5,188	3,838	2,402	108,016
Ieșiri	-	-	-	-	-
Amortizarea anuală	6,372	2,391	1,149	2,923	12,835
Sold la 31 decembrie 2016	102,960	7,579	4,987	5,325	120,851
Ieșiri	-	-	-	-	-
Amortizarea anuală	4,529	2,300	987	3,574	11,390
Sold la 31 decembrie 2017	107,489	9,879	5,974	8,899	132,241
Valoarea de bilanț					
la 1 ianuarie 2016	19,266	5,084	3,369	4,037	31,757
la 31 decembrie 2016	11,084	2,913	2,220	12,039	28,256
la 31 decembrie 2017	20,204	2,750	3,935	8,780	35,669

La 31 decembrie 2017 costul activelor nemateriale complet amortizate a fost în mărime de MDL'000 23,978, reprezentând în mare parte costul de pe modulul Carduri (MDL'000 19,670).

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

17 Alte active

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
(în mii lei moldovenești)		
Sume de tranzit și clearing (1)	8,103	6,266
Active luate în posesie (2)	6,146	6,146
Operațiuni cu carduri de plata	5,686	3,696
Comisioane calculate neaferente dobânzilor	5,293	7,753
Creanțe curente privind impozitul pe venit	4,912	2,481
Alte plăți în avans	4,510	3,873
Plăți în avans privind asigurarea	1,504	1,671
Materiale și OMVSD	1,342	1,457
Alte creanțe	783	793
Plăți în avans privind arenda	687	390
Decontări cu salariații Băncii	408	410
	39,374	34,936
Minus alocări pentru depreciere (3)	(6,026)	(6,509)
	33,348	28,427

- (1) Suma de tranzit și clearing reprezintă tranzacții prin sisteme internaționale de plăți la 31 decembrie 2017 MDL'000 5,535 (la 31 decembrie 2016 MDL'000 4,985) și suma rămasă se referă la operațiuni cu carduri.
- (2) Activele luate în posesie reprezintă 2 spații comerciale primite ca rambursarea pentru împrumuturi neperformante în valoare de MDL'000 945 și MDL'000 5,200 (la 31 decembrie 2016 de MDL'000 945 și MDL'000 5,200)..
- (3) Reduceri pentru pierderi din deprecierea legate de comisioanele nerecuperabile MDL'000 3,931 (la 31 decembrie 2016 de MDL'000 6,509) și de active primite ca rambursarea creditelor neperformante MDL'000 2,095 (la 31 decembrie 2016 - zero).

18 Datorii față de bănci

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
(în mii lei moldovenești)		
Conturi curente	3,393	4,061
Term deposits	61	-
	3,454	4,061

Note Explicative la Situațiile Financiare

19 Datorii față de clienți

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
(în mii lei moldovenești)		
Depozite persoanelor fizice		
Conturi la vedere și de economii	2,035,680	1,689,176
Depozite la termen	2,150,335	2,254,697
	4,186,015	3,943,873
Depozite persoanelor juridice		
Conturi la vedere și de economii	2,743,889	2,537,261
Depozite la termen	557,742	566,288
	3,301,631	3,103,549
	7,487,646	7,047,422

Depozitele clienților include depozite în mărime de MDL'000 38,367 (2016: MDL'000 46,537) deținute ca garanție pentru împrumuturi.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date..... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

20 Împrumuturi de la instituții financiare

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
(în mii lei moldovenești)		
Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)	219,419	141,121
Nederlandse Financierings-Maatschappij Voor Ontwikkelingslanden N.V. (FMO)	0	3,432
Asociația Internațională de Dezvoltare (AID)	142,014	179,493
Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agriculturii (FIDA)	17,490	9,439
Banca Europeană de Investiții	393,805	81,995
Fondul Provocările Mileniumului Moldova (MCA)	1,286	2,101
"Filiera de Vin" (UCIP - EIB)	185,897	3,487
	959,911	421,068

Mai jos este prezentată informația pe liniile financiare de creditare:

Credite de la BERD

	Maturitatea	Acoperire	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
(în mii lei moldovenești)				
Credit multi-valutar (USD/EUR) din decembrie 2013 (1)	decembrie 2017	Garanție SG	-	-
Credit multi-valutar (USD/EUR) (MoREEFF) (2)	iunie 2021	Garanție SG	23,905	20,790
Credit multi-valutar (USD/EUR) (MSME_BERD 2013) (3)	decembrie 2018	Garanție SG	20,104	31,568
Credit multi-valutar (USD/EUR/MDL) din decembrie 2015 (4)	martie 2021	Garanție SG	88,561	41,523
Credit multi-valutar (USD/EUR/MDL) din decembrie 2016 (5) (DCFTA)	decembrie 2019	Garanție SG	89,706	47,459
Credit multi-valutar (USD/EUR/MDL) din decembrie 2017 (6) (DCFTA)	decembrie 2022	Garanție SG	(2,857)	(219)
			219,419	141,121

* Împrumuturile sunt garantate cu dreptul de colectare al încasărilor în baza sub-împrumuturilor acordate de Bancă.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed:
Date: 02/04/2018.56

Note Explicative la Situațiile Financiare

20 Împrumuturi de la instituții financiare (continuare)

(1) La 27 decembrie 2013, Banca a semnat al doilea acord din programul Facilitatea de Finanțare pentru Eficiența Energetică în Moldova (MoSEFF), în valoare de 7 milioane de euro. Facilitatea este folosită pentru acordarea sub-împrumuturilor IMM-urilor și clientilor corporativi, având ca scop eficientizarea energetică. Împrumutul este asigurat de o garanție financiară emisă de Societe Generale.

(2) La 20 mai 2013, a fost semnată Facilitatea de Finanțare pentru Eficiența Energetică Rezidențială în Moldova (MoREEFF), în valoare de 2 milioane de euro. Împrumutul este scadent în iunie 2018. Facilitatea este utilizată la acordarea sub-împrumuturilor persoanelor fizice în scopul eficientizării energetice. La 31 decembrie 2016 împrumutul a fost complet debursat de la BERD. Împrumutul este asigurat printr-o garanție financiară emisă de Societe Generale.

(3) La 18 septembrie 2013, Banca a semnat acordul MSME Facility (Facilitatea de finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii) în valoare de 5 milioane de euro. Creditul este destinat finanțării IMM-urilor cu scadență în iunie 2019. La 31 decembrie 2016, împrumutul este complet debursat. Împrumutul este garantat de o garanție financiară emisă de Societe Generale.

La 6 februarie 2014 Banca a semnat cu BERD un Acord-Cadru pentru Facilitatea Partajării Riscurilor Nefinanțate (MCFF), în valoare de 10 milioane de euro. Scopul este de a crește fluxul de credite pentru companiile mari pe baza căruia BERD va împărți, cu până la 50%, riscul de credit.

(4) La 22 decembrie 2015 Banca a semnat a treia Facilitatea de Finanțare pentru Eficiența Energetică în Moldova (MoSEFF), în valoare de 5,5 milioane de euro. Împrumutul este scadent în martie 2021. Facilitatea este folosită pentru acordarea sub-împrumuturilor IMM-urilor și clientilor corporativi, având ca scop eficientizarea energetică. Împrumutul este asigurat de o garanție financiară emisă de Societe Generale. La 31 decembrie 2017, împrumutul este complet debursat.

(5) La 8 decembrie 2016 Banca a semnat EU4BYSUNESSEBRD linie de credit (DCFTA Programme), în valoare de 10.0 milioane de euro. Creditul este scadent în decembrie 2019. Scopul este de a întări capacitatea MSME și îndeplinește standardele UE. Împrumutul este asigurat printr-o garanție financiară emisă de Societe Generale.

(6) La 15 decembrie 2017 Banca a semnat EU4BYSUNESSEBRD linie de credit (DCFTA Programme), în valoare de 20.0 milioane de euro. Creditul este scadent în decembrie 2022. Scopul este de a întări capacitatea MSME și îndeplinește standardele UE. Împrumutul este asigurat printr-o garanție financiară emisă de Societe Generale.

La data de 26 septembrie 2002 și 03 iulie 2003 Banca a semnat cu BERD Facilitatea de finanțare a comerțului și, respectiv, facilitatea de împrumut de tip revolving prin care Banca a devenit Intermediar financiar la Programul de Finanțare a Comerțului. Limita curentă disponibilă este 9.0 m USD. Facilitatea nu are angajamente obligatorii, iar scadența facilității va expira atunci când părțile în baza unui acord reciproc vor finaliza aranjamentele acordurilor. Programul de Finanțare a Comerțului este destinat exportatorilor și importatorilor în baza cărui sunt oferite facilități de garantare și finanțare.

Note Explicative la Situațiile Financiare

20 Împrumuturi de la instituții financiare (continuare)

Împrumut de la Banca Europeană de Investiții (EIB) – Facilitatea "Filiera de Vin" și „Livada Moldovei”

În decembrie 2011 și iulie 2016 Banca a semnat Acorduri-Cadru cu Ministerul Finanțelor și a devenit Bancă Participantă în facilitățile „Filiera de Vin” și respectiv „Livada Moldovei”. Suma totală a Acordurilor-Cadru la facilitatea „Filiera de Vin” este de 75.0 milioane euro și este destinată stimulării industriei viticole. Suma totală a Acordurilor-Cadru la facilitatea „Livada Moldovei” este 120.0 milioane euro și este destinată stimulării, cultivării fructelor, precum și industriilor conexe. Împrumuturile acordate sunt denumite în EUR. Ministerul Finanțelor acționează în calitate de reprezentant al Republicii Moldova în cadrul acordurilor de împrumut semnate cu EIB.

Împrumut de la Banca Europeană de Investiții (BEI)

Pe data de 18 noiembrie 2013 Banca a semnat un Acord de Împrumut cu BEI în limită totală de 20 Milioane EUR pentru finanțarea Întreprinderilor Mici, Mijlocii și Mid Cap. Tranșele în cadrul Acordului pot fi debursate cu termenul pînă la 10 ani. La data de 31 decembrie 2016 Banca a atras prima tranșă. Împrumutul este asigurat cu garanția financiară emisă de către Societe Generale.

Împrumuturile de la AID

Începând cu noiembrie 2004, Banca a aderat la programele (RISP 1 și RISP 2) lansate de Asociația Internațională pentru Dezvoltare (AID). Facilitățile sunt disponibile pentru finanțarea antreprenorilor, inclusiv și a tinerilor antreprenori. Programul respectiv ofera o parte a finanțării sub formă de grant. Ministerul de Finanțe, care acționează ca reprezentant al Republicii Moldova în cadrul acordurilor de împrumut semnate cu IDA, a acordat băncii sub-împrumuturi denumite în MDL, USD și EUR. Ambele facilități au scadența în anul 2022.

În noiembrie 2014 Banca a devenit partener al Proiectului pentru Ameliorarea Competitivității (CEP II) lansat de Banca Mondială (BM). Scopul facilității este finanțarea investițiilor și a capitalului circulant necesar exportatorilor, precum și a activităților economice care generează venituri din export. Sub-împrumuturile pot fi denumite în MDL, USD și EUR. Împrumutul nu este asigurat.

Împrumuturile de la FIDA

În decembrie 2014 Banca a semnat un Acord de împrumut pe termen lung cu Ministerul Finanțelor, care acționează ca reprezentant al Republicii Moldova în cadrul acordului de împrumut semnat cu Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă (FIDA). Acesta este un nou program de finanțare pentru întreprinderile agricole mici și mijlocii, precum și pentru tinerii întreprinzători, program ce include și o parte a împrumutului sub forma de grantie. Împrumuturile acordate de Bancă sunt denumite în MDL, USD și EUR. Împrumutul nu este asigurat.

Note Explicative la Situațiile Financiare

20 Împrumuturi de la instituții financiare (continuare)

Împrumuturi de la Fondul Provocările Mileniumului Moldova

În octombrie 2011 Banca a semnat un acord de împrumut cu Fondul Provocările Mileniumului, care activează ca un reprezentant al republicii Moldova și asigură implementarea Acordului Compact semnat între SUA și Guvernul Moldovei. Valoarea totală a acordului de împrumut (USD 12.0 milioane) a fost îndreptată pentru stimularea investițiilor private în infrastructura post-recoltare. Sub-împrumutul acordat băncii a fost denominat în moneda locală, USD și EUR. Împrumutul a expirat la 31 august 2015. Pe parcursul anului 2016 Banca a rambursat restanțele împrumuturilor în conformitate cu calendarul de rambursare.

Împrumuturile de la FMO

Banca a semnat un acord de împrumut pe termen lung cu FMO în octombrie 2006 pentru suma totală de 4 milioane euro. Împrumutul este destinat pentru finanțarea sub-împrumuturilor ipotecare în monedă națională. Împrumutul este convertit în lei moldovenești la data debursării și este în continuare denominat în lei moldovenești. Împrumutul este negarantat și scadent în octombrie 2017.

Pe parcursul ultimilor doi ani, în raport cu creditorii naționali și internaționali, Banca și-a respectat în totalitate angajamentele de plată pe capital și dobânda și nu a încălcat nici una din clauzele contractuale cu acești creditori.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date..... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

21 Alte datorii

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2018
(în mii lei moldovenesti)		
Datorii față de persoanele afiliate – SG	32,094	35,781
Transferuri bănești neexecutate (1)	20,411	20,977
Tranzacții ce țin de documente	20,410	22,065
Decontări cu salariații (premii și bonusuri)	15,105	12,444
Obligații privind garanțiile financiare	13,334	10,062
Rezerva pentru concedii neutilizate	9,870	9,112
Alte datorii	9,399	4,920
Alte sume calculate	7,894	9,181
Datorii față de buget	4,516	3,496
Rezerve pentru litigii	4,480	2,765
Datorii față de persoanele afiliate – BRD GSG SA	2,870	3,016
Servicii calculate de audit și consultanță	1,832	1,055
Dividende spre plată	455	395
Decontări legate de tranzacțiile swap-urilor valutare – SG	414	966
Datorii față de sistemele internaționale de plăți	223	213
Datorii furnizorilor de active pe termen lung	175	365
Decontări cu salariații (salarii de bază)	145	149
	144,189	136,962

(1) Transferuri bănești neexecutate la data de 31 decembrie 2017, reprezintă în mare parte tranzacțiile cu carduri în curs de procesare MDL'000 14,305 (la 31 decembrie 2016 MDL'000 11,496) și suma rămasă se referă la transferuri prin sistemele internaționale de plăți. Ulterior, după identificare, aceste sume sunt reclasificate în poziția corespunzătoare.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

22 Capitalul social

Lista acționarilor majoritari, la data de 31 decembrie 2017 și 2016 este prezentată mai jos:

	2017			2016		
	Pondere	Numărul de acțiuni	Valoare	Pondere	Numărul de acțiuni	Valoare
(în mii lei moldovenești)						
Capital acționar autorizat (valoare nominală)						
Societe Generale	67.85%	6,785	67,850	67.85%	6,785	67,850
"BRD – Group Societe Generale" SA	20.00%	2,000	20,000	20.00%	2,000	20,000
BERD	8.84%	884	8,842	8.84%	884	8,842
Alte persoane juridice (<10%)	0.20%	20	201	0.22%	22	217
Alte persoane fizice (<10%)	3.05%	305	3,051	3.03%	303	3,035
Acțiuni de trezorerie	0.06%	6	56	0.06%	6	56
	100.00%	10,000	100,000	100.00%	10,000	100,000
Minus: Acțiuni de trezorerie			(56)			(56)
Capital social (bilanț contabil)			99,944			99,944

La 31 decembrie 2017 toate acțiunile sunt ordinare și au o valoare nominală de 10 lei moldovenești (31 decembrie 2016: MDL 10). La data de 31 decembrie 2017 capitalul social total autorizat în valoare de 10 milioane de acțiuni ordinare a fost achitat integral.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
 ERNST & YOUNG
 Signed:
 Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

23 Valoarea justă a instrumentelor financiare

Estimarea valorii juste

Acest capitol reprezintă descrierea modalității de determinare a valorii juste a instrumentelor financiare cu aplicarea diverselor tehnici de evaluare. Aceste tehnici încorporează estimarea ipotezelor ce vor fi făcute de un participant al pieței la evaluarea instrumentelor.

Credite și avansuri acordate Băncii Centrale și altor bănci: Acestea includ plasări interbancare și articole în curs de încasare. Valoarea justă a plasărilor cu rată flotantă și a depozitelor overnight reprezintă valoarea de bilanț. Depozitele cu o rată fixă a dobânzii devin scadente într-o perioadă mai mică de trei luni și se estimează că valoarea lor justă nu diferă semnificativ de valoarea de bilanț, deoarece aceste instrumente au termene de scadență scurte și sunt convertibile în numerar sau decontate fără cheltuieli semnificative de tranzacționare.

Credite și avansuri acordate clienților: Acestea sunt înregistrate ca valoare netă. Valoarea justă estimată a creditelor și avansurilor reprezintă valoarea scontată a fluxurilor de mijloace bănești estimate viitoare ce urmează să fie încasate. Fluxurile de mijloace bănești preconizate sunt scontate la ratele de piață curente pentru a determina valoarea justă. Aceste rate sunt publicate Banca Națională a Moldovei. Pentru creditele și avansurile acordate clienților cu scadență de până la un an se presupune că valoarea justă este nesemnificativ diferită de valoarea de bilanț.

Investiții financiare: Valoarea justă pentru investițiile financiare clasificate drept credite și creanțe se bazează pe prețurile obținute din piața noilor emisiuni și este inclusă în Nivelul 2 al ierarhiei valorii juste. Certificatele Băncii Naționale și Valorile Mobiliare de Stat mai mari de 1 an sunt considerate de a fi egale cu valoarea contabilă datorită faptului că ratele observabile nu sunt generate de piața activă.

Datorii față de bănci și față de clienți: Pentru depozitele la cerere și depozitele fără o scadență fixă, valoarea justă reprezintă suma plătabilă la cerere la data întocmirii bilanțului contabil. Valoarea justă a depozitelor cu scadență fixă este estimată în baza fluxurilor scontate de mijloace bănești, utilizând ratele dobânzii disponibile în materialele și publicațiile de specialitate.

Împrumuturi de la bănci și instituții financiare internaționale: Împrumuturile de la bănci și instituții financiare internaționale sunt înregistrate la cost, ce aproximează valoarea justă, deoarece aceste instrumente au termene de scadență scurte și rate flotante ale dobânzii pentru a reflecta modificările de pe piață. Valoarea justă estimată aferentă împrumuturilor de la instituții financiare reprezintă suma discountată a fluxurilor viitoare așteptate de a fi plătite. Rata de discount reprezintă o rată medie dobânzii a depozitelor cu maturitatea până la 1 an, care este publicată de Banca Națională a Moldovei

Determinarea valorii juste și ierarhia justei valori

Banca folosește următoarele priorități la determinarea și dezvoltarea justei valori a instrumentelor financiare prin următoarele tehnici de evaluare:

Nivelul 1: Conform prețurilor cotate (neajustate) de pe piață pentru activele și obligațiunile identice;

Nivelul 2: Alte tehnici unde toți indicatorii inițiali care au un efect semnificativ asupra justei valori calculate, sunt observabili, fie direct sau indirect;

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed:
Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

23 Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

Nivelul 3: Tehnici unde indicatorii inițiali care au un efect semnificativ asupra justei valori calculate, nu sunt bazați pe date observabile de pe piață. Pentru a ajunge la valoarea justă pentru elementele din această ierarhie, banca utilizează publicații anuale și alte materiale industriale cu date relevante privind tarifele. În tabelul următor este prezentată o analiză a instrumentelor financiare calculate la Justa Valoare repartizate pe nivelele ierarhice a justei valori:

	Nivel 1	Nivel 2	Nivel 3	Total
(în mii lei moldovenești)				
31 decembrie 2017				
Active financiare				
Plasamente la Banca Centrală	-	-	1,935,045	1,935,045
Credite și avansuri acordate băncilor	-	-	1,771,186	1,771,186
Investiții financiare – credite și creanțe	-	1,157,347	-	1,157,347
Credite și avansuri acordate clienților	-	-	4,707,720	4,707,720
	-	1,157,347	8,413,951	9,571,298
Datorii financiare				
Datorii față de Banca Centrală	-	-	21	21
Datorii față de bănci	-	-	3,454	3,454
Împrumuturi de la IFI	-	-	960,257	960,257
Datorii față de clienți	-	-	7,503,610	7,503,610
	-	-	8,470,183	8,470,183

	Nivel 1	Nivel 2	Nivel 3	Total
(în mii lei moldovenești)				

31 decembrie 2016

Active financiare

Plasamente la Banca Centrală	-	-	1,770,479	1,770,479
Credite și avansuri acordate băncilor	-	-	1,743,383	1,743,383
Investiții financiare – credite și creanțe	-	1,086,475	-	1,086,475
Credite și avansuri acordate clienților	-	-	4,066,632	4,066,632
	-	1,086,475	7,580,494	8,666,969

Datorii financiare

Datorii față de Banca Centrală	-	-	52	52
Datorii față de bănci	-	-	4,061	4,061
Împrumuturi de la IFI	-	-	422,469	422,469
Datorii față de clienți	-	-	7,062,744	7,062,744
	-	-	7,489,326	7,489,326

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

23 Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

Determinarea valorii juste și ierarhia justei valori (continuare)

În tabelul de mai jos sunt stabilite clasificările Băncii pentru fiecare categorie de active și obligații financiare, precum și valorile lor juste:

	2017		2016	
	Suma totală	Valoarea justă	Suma totală	Valoarea justă
(în mii lei moldovenești)				
Active financiare				
Plasamente la Banca Centrală	1,935,045	1,935,045	1,770,479	1,770,479
Credite și avansuri acordate băncilor	1,771,186	1,771,186	1,743,383	1,743,383
Instrumente financiare – credite și creanțe	1,143,937	1,157,347	1,079,349	1,086,475
Credite și avansuri acordate clienților	4,641,003	4,707,720	3,877,008	4,066,632
	9,491,171	9,571,298	8,470,219	8,666,969
Datorii financiare				
Datorii față de Banca Centrală	21	21	52	52
Datorii față de bănci	3,454	3,454	4,061	4,061
Împrumuturi de la IFI	959,911	960,257	421,068	422,469
Datorii față de clienți	7,487,646	7,503,610	7,047,422	7,062,744
	8,451,032	8,467,342	7,472,603	7,489,326

În 2017 și 2016 nu a fost efectuată nici o reclasificare între categorii de active financiare și datorii financiare.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului

Introducere și prezentare generală

Cele mai importante tipuri de riscuri financiare la care este expusă Banca sunt:

- Riscul de credit
- Riscul de lichiditate
- Riscul ratei dobânzii
- Riscul operațional
- Riscul valutar

Această notă prezintă informații cu privire la expunerea Băncii la fiecare din riscurile specificate mai sus, obiectivele Băncii, politicile și procesele de măsurare și de gestionare a riscurilor, precum și gestionarea capitalului.

Mediul de afaceri și riscul de țară

Activitatea Băncii este supusă riscului de țară care implică riscurile economice, politice și sociale inerente desfășurării activității de afaceri în Republica Moldova. Aceste riscuri includ repercusiunile politicilor adoptate de către guvern, condițiile economice, introducerea unor impozite și regulamente suplimentare sau modificarea celor în vigoare, fluctuațiile cursurilor valutare și impunerea unor norme privind drepturile contractuale. Rapoartele financiare anexate reflectă evaluarea de către conducere a impactului mediului de afaceri asupra activității și poziției financiare a Băncii. Evoluția mediului de afaceri poate să difere în viitor de evaluarea actuală a conducerii și este greu de estimat impactul pe care l-ar avea diferența dintre mediul de afaceri actual și evoluția acestuia de viitor asupra activității și poziției financiare a Băncii.

Cadrul general de management al riscului

Consiliul Băncii poartă responsabilitate integrală pentru stabilirea și supravegherea cadrului general de management al riscului. Consiliul Băncii a constituit Comitetul privind Gestionarea Activelor și Pasivelor, Comitetul de credit și Comitetul privind Riscul Operațional, care sunt responsabile pentru dezvoltarea și monitoringul politicilor Grupului de management al riscului relevante domeniilor specificate. Toate comitetele raportează în mod regulat Consiliul Băncii despre activitățile efectuate.

Politicile de management a riscului ale Băncii sunt stabilite astfel ca să identifice și să analizeze riscurile suportate de Bancă, să stabilească limitele de risc și controalele corespunzătoare, și să monitorizeze riscurile și respectarea limitelor. Politicile și sistemele de management a riscului sunt revizuite în mod regulat astfel încât să reflecte modificările condițiilor de piață, produse și servicii oferite. Banca, prin utilizarea standardelor și procedurilor sale de instruire și management care sunt stabilite la nivelul Grupului SG, are ca scop să dezvolte un mediu de control disciplinat și constructiv în care toți angajații să înțeleagă rolurile și obligațiile lor.

Riscul de credit

Riscul de credit este riscul apariției unei pierderi financiare a Băncii în cazurile în care clientul sau contrapartea implicate în tranzacțiile aferente instrumentelor financiare nu-și onorează obligațiile contractuale și apare în primul rând din creditele și creanțele băncii acordate clienților și altor bănci și hârtii de valoare investiționale. De asemenea banca se expune la riscul de credit în cazul în care acționează ca intermediar din numele clienților sau a altor părți terțe sau emite garanții. Banca gestionează și controlează riscul de credit având o matrice complexă de competențe individuale, monitorizarea evoluției indicatorilor de risk pe segmentele de piață și produse, prin stabilirea unor limite privind ponderea portofoliului concentrat pe industrii și prin monitorizarea expunecilor în raport cu aceste limite.

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului

Riscul de credit (continuare)

Banca a stabilit un proces de revizuire a calității creditului pentru a asigura identificarea timpurie a posibilelor modificări ale bonității contrapărților, inclusiv efectuarea revizuirilor regulate ale garanțiilor. Nivelul riscului de contrapartidă este stabilit prin utilizarea unui sistem de clasificare a riscului de credit, care atribuie fiecărei contrapartide un rating al riscului. Evaluările riscului sunt supuse unei revizuirii periodice. Procesul de revizuire a calității creditului urmărește să îi permită băncii să evalueze pierderile potențiale ca urmare a riscurilor la care este expusă și să ia măsuri de corectare.

Evaluarea pierderilor

În scopuri contabile, Banca utilizează un model al pierderii suportate pentru recunoașterea pierderilor din active financiare depreciate. Acest lucru înseamnă că pierderile pot fi recunoscute numai atunci când a fost observată o dovadă obiectivă a unui eveniment de pierdere specifică. Evenimente declanșatoare includ următoarele:

- O încălcare a contractului, cum ar fi incapacitatea de plată
- În cazul în care Banca acordă clientului o concesiune ca urmare a confruntării cu dificultăți financiare a clientului.
- Devine probabil ca clientul va intra în faliment sau va avea loc o reorganizare financiară
- Alte date observabile care sugerează că există o scădere a fluxurilor de numerar viitoare estimate din credite

Această abordare diferă de modelul pierderii așteptate utilizat în scopuri de reglementare de capital, în conformitate cu Basel II.

Provizioanele evaluate individual

Banca stabilește provizioanele corespunzătoare pentru fiecare împrumut semnificativ în mod individual sau în avans printr-o abordare individuală, luându-se în considerare eventualele plăți restante ale dobânzilor, scăderile ratingului de credit sau încălcarea clauzelor inițiale ale contractului. Elementele luate în considerare la determinarea mărimii provizioanelor includ sustenabilitatea planului de afaceri al contrapartidei, capacitatea sa de a îmbunătăți performanța în cazul în care acesta este într-o dificultate financiară, încasările viitoare proiectate și rambursarea așteptată ca urmare a falimentului, disponibilitatea altui sprijin financiar, valoarea realizabilă a garanției precum și durata fluxurilor de trezorerie preconizate. Provizioanele sunt evaluate la fiecare dată de raportare, cu excepția cazului în care circumstanțele neprevăzute necesită o atenție deosebită.

Provizioanele evaluate colectiv

Provizioanele sunt evaluate în mod colectiv pentru pierderi la credite (inclusiv carduri de credit, ipoteci rezidențiale, credite fără gaj acordate consumatorilor) și pentru expunerile semnificative la nivel individual cu excepția expunerilor depreciate (neperformante).

Garanția

Tipul garanției și valoarea depinde de evaluarea riscului de credit al contrapartidei.

Instrucțiunile curente indică criteriile de acceptabilitate și evaluare a fiecărui tip de garanție.

Principalele tipuri de garanții obținute sunt următoarele: garanții imobiliare (rezidențiale, comerciale, terenuri), stoc de mărfuri și materiale, creanțe comerciale, titluri de valoare, numerar și alte tipuri (dacă obiectul pot fi identificat, evaluat și gajat).

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului

Riscul de credit (continuare)

Banca obține garanții de la societățile-mamă pentru împrumuturile acordate filialele lor. Banca monitorizează valoarea de piață a garanției și solicită garanții suplimentare, în conformitate cu acordul de bază.

Este politica Băncii de a elimina proprietățile luate în posesie într-un mod ordonat. Veniturile obținute sunt utilizate pentru a reduce sau de a rambursa soldurile restante. În general, Banca nu folosește proprietăți reposedate pentru utilizare comercială.

Concentrări și Expuneri

Majoritatea concentrărilor de riscuri de credit sunt generate de amplasarea și tipul clientului în raport cu investițiile, creditele, avansurile și garanțiile acordate de Bancă. Banca nu are o expunere semnificativă față de orice persoană fizică client sau parte contractantă. Activitatea de creditare a Băncii se desfășoară în Republica Moldova. Abilitatea debitorilor de a-și rambursa datoriile depinde de un șir de factori, inclusiv solvabilitatea financiară a fiecărui debitor în parte, și a economiei Republicii Moldova în ansamblu. Portofoliul de credite cuprinde credite acordate la aproximativ 1,261 de persoane juridice (2016: 1,055) și 60,420 persoane fizice (2016: 53,884).

Expunerea maximală a riscului de credit față de orice client sau parte contractantă la 31 decembrie 2017 a fost de MDL'000 126,692 (2016: MDL'000 129,136).

La 31 decembrie 2017, suma celor mai mari zece datorii nete la credite constituie MDL'000 874,331 (31 decembrie 2016: MDL'000 813,332).

Tabelul de mai jos reprezintă expunerile la riscul de credit structurate pe categorii de profil de risc (a se vedea următoarea descriere a profilurilor).

Categoria 1-6: risc scăzut reprezintă o evaluare internă sănătoasă, expuneri restante la nu mai mult de 30 de zile

Categoria 7: lista de monitorizare reprezintă evaluarea pentru clienții considerați ca fiind sensibili datorită prezenței elementelor care indică situația vulnerabilă.

Categoria 8: îndoielnic, reprezintă ratingul pentru clienții cu indicii de deteriorare semnificativă a situației financiare a contrapartidei, cu sau fără datorii neplătite. Contrapărțile în mod implicit în faza precontencioasă sunt evaluate în această categorie.

Categoria 9: îndoielnic, reprezintă rating-ul când cel puțin o incapacitate de plată a fost notată și a fost inițiată o procedură de recuperare.

Categoria 10: îndoielnic, reprezintă rating-ul în cazul în care contrapartida operează într-un cadru legal. Intrarea în faza de litigiu.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed...
Date... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul de credit (continuare)

(in mii lei moldovenești)	Credite și avansuri acordate clienților Persoane Juridice		Credite și avansuri acordate clienților Persoane Fizice		Credite și avansuri acordate Băncii Centrale și altor bănci		Hârtii de valoare investiționale	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Pierderi individuale								
Categoria 1-6: risc scăzut	-	-	-	-	-	-	-	-
Categoria 7: supravegheate	-	-	-	-	-	-	-	-
Categoria 8: dubioase	66,636	73,551	27,603	31,212	-	-	-	-
Categoria 9-10: neperformante	31,894	37,283	49,604	46,704	-	-	-	-
Valoarea brută	98,530	110,834	77,207	77,916	-	-	-	-
Defalcări p/u pierderi	(70,541)	(72,721)	(70,882)	(69,504)	-	-	-	-
Valoarea de bilanț	27,989	38,113	6,325	8,412	-	-	-	-
Pierderi colective								
Categoria 1-6: risc scăzut	-	-	-	-	-	-	-	-
Categoria 7: supravegheate	-	-	-	-	-	-	-	-
Categoria 8: dubioase	11,084	15,064	18,634	11,019	-	-	-	-
Categoria 9-10: neperformante	13	12	2,219	430	-	-	-	-
Valoarea brută	11,097	15,076	20,853	11,449	-	-	-	-
Defalcări p/u pierderi	(6,154)	(4,925)	(9,981)	(6,777)	-	-	-	-
Valoarea de bilanț	4,943	10,151	10,872	4,672	-	-	-	-
Restante, dar nedepreciate								
Categoria 1-6: risc scăzut	21,258	88,385	127,903	10,073	-	-	-	-
Categoria 7: supravegheate	33,709	17,211	27,694	124,276	-	-	-	-
Categoria 8: dubioase	-	-	-	-	-	-	-	-
Categoria 9-10: neperformante	-	-	-	-	-	-	-	-
Valoarea brută	54,967	105,596	155,597	134,349	-	-	-	-
Defalcări p/u pierderi	(4,468)	(5,414)	(6,774)	(5,742)	-	-	-	-
Valoarea de bilanț	50,499	100,182	148,823	128,607	-	-	-	-
Credite care nu sunt depreciate sau expirate								
Categoria 1-6: risc scăzut	2,110,028	1,909,997	1,929,422	1,528,557	3,706,230	3,513,862	1,144,968	1,080,993
Categoria 7: supravegheate	397,426	165,836	6,050	11,253	-	-	-	-
Categoria 8: dubioase	-	-	-	-	-	-	-	-
Categoria 9-10: neperformante	-	-	-	-	-	-	-	-
Valoarea brută	2,507,454	2,075,833	1,935,472	1,539,810	3,706,230	3,513,862	1,144,968	1,080,993
Defalcări p/u pierderi	(37,292)	(22,188)	(8,082)	(6,584)	-	-	-	-
Valoarea de bilanț	2,470,162	2,053,645	1,927,390	1,533,226	3,706,230	3,513,862	1,144,968	1,080,993
Valoarea totală de bilanț	2,547,593	2,202,091	2,093,410	1,674,917	3,706,230	3,513,862	1,144,968	1,080,993

FOR INFORMATION PURPOSES
 ERNST & YOUNG
 Signed: 02/04/2018
 Date:

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Deprecierea creditelor și a hârtiilor de valoare

Creditele și hârtiile de valoare depreciate sunt acele credite și hârtii de valoare, pentru care Banca determină că este probabil că va fi incapabilă să colecteze toate plățile aferente principalului și dobânzilor datorate în conformitate cu condițiile contractuale prevăzute prin aranjamentele creditului / hârtiei de valoare.

Credite restante dar nedepreciate

Creditele care sunt restante dar nedepreciate sunt acele credite, pentru care dobânda contractuală sau corpul creditului sunt restante însă banca consideră că nu este cazul pentru depreciere ca urmare a nivelului de asigurare sau de garanții reale și/sau a gradului de colectare a sumelor datorate băncii. Credite care nu sunt expirate sau depreciate

Credite ce nu sunt restante nici depreciate

Această categorie include creditele și titluri de valoare care nu sunt scadente și nu sunt depreciate (credite sănătoase/ valori mobiliare acordate persoanelor fizice sau juridice).

Creditele cu termenele renegotiate

Creditele cu termenele renegotiate sunt acele credite care au fost restructurate datorita înrăutățirii stării financiare a debitorului și pentru care Banca a făcut concesiuni care în alta situație nu ar fi fost calculate. Odată renegotiat, creditul rămâne în categoria de risc corespunzătoare, bazat pe evaluarea riscului la momentul renegotierii, indiferent de performanțele satisfăcătoare după restructurare.

Defalcările pentru pierderi din deprecierea

Banca stabilește defalcări pentru reduceri pentru pierderi care reprezintă estimările sale privind pierderile ce ar surveni în portofoliul său de credite. Principalele componente ale acestor defalcări sunt componenta pierderii specifice legată de expunerile semnificative individuale, și defalcările colective privind reducerile pentru pierderi la credite stabilite pentru grupuri omogene de active în legătură cu pierderile la credite, ce au survenit, dar neidentificate încă, ca urmare a evaluării individuale privind deprecierea.

Politica privind casarea creditelor

Banca trece la scăderi soldul unui credit / hârtii de valoare (și oricare provizioane privind pierderile din depreciere) în cazurile în care Banca determină că creditele / hârtiile de valoare sunt ne-colectabile. Această determinare este efectuată după examinarea informației cum ar fi modificări semnificative în statutul financiar al debitorului / emitentului astfel încât debitorul /emitentul nu-și poate onora obligațiile de plată, sau încasările din vânzarea gajului nu vor fi suficiente pentru rambursarea integrală a expunerii. Expunerile neasigurate prin gaj (creditele neasigurate de consum) sunt casate după o restanță de 180 de zile (excepție carduri de credit casate după 150 zile). Expunerile asigurate prin garanții reale sint casate cu condiția că toate acțiunile de recuperare s-au făcut și există o bază pentru a concluziona că expunerea nu poate fi recuperată. Casarea poate fi condiționată de următoarele evenimente: împrumutul nu poate recupera datoria privind vânzarea de gaj, garanția este descongestionată sau depreciată, expunerea este dubioasă mai mult de 5 ani.

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Analiza activelor individuale depreciate:

(în mii lei moldovenești)	Credite și avansuri acordate clienților		Credite și avansuri acordate băncilor		Hârtii de valoare investiționale	
	Brut	Net	Brut	Net	Brut	Net
31 decembrie 2017						
Categoria 1-6: risc scăzut	-	-	-	-	-	-
Categoria 7: supravegheate	-	-	-	-	-	-
Categoria 8: dubioase	88,239	28,011	-	-	-	-
Categoria 9-10: neperformante	81,499	304	-	-	-	-
Total	169,738	28,315	-	-	-	-

31 decembrie 2016

Categoria 1-6: risc scăzut	-	-	-	-	-	-
Categoria 7: supravegheate	-	-	-	-	-	-
Categoria 8: dubioase	104,763	43,091	-	-	-	-
Categoria 9-10: neperformante	83,987	3,434	-	-	-	-
Total	188,750	46,525	-	-	-	-

Analiza pe termene a creditelor expirate dar pentru care nu s-au calculat provizioanele, divizate pe clase de active financiare la 31 decembrie 2017 și 2016 este prezentată mai jos:

(în mii lei moldovenești)	Mai puțin de 30 zile	31 și 60 zile	61 și 90 zile	Mai mult de 91 zile	Total
Credite și avansuri acordate clienților					
31 decembrie 2017					
Creditarea corporativa	23,729	-	-	-	23,729
Creditarea business-ului mic	51,936	3,905	4,438	-	60,279
Credite de consum	68,568	11,681	3,219	-	83,468
Credite imobiliare	38,960	3,027	1,101	-	43,088
	183,193	18,613	8,758	-	210,564
31 decembrie 2016					
Creditarea corporativa	82,968	-	-	-	82,968
Creditarea business-ului mic	20,640	8,952	6,396	659	36,647
Credite de consum	57,619	12,318	3,480	8	73,425
Credite imobiliare	37,551	6,479	2,728	-	46,758
	198,778	27,749	12,604	667	239,798

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Analiza activelor colective depreciate:

În conformitate cu exercițiul de testare la stress, Banca a evaluat sensibilitatea pierderilor de la schimbări în parametrii-cheie de risc. Două scenarii adverse, stres și cel mai rău, caracterizate printr-o deteriorare progresivă a contextului macroeconomic, atât la nivel național cât și la internațional, au fost utilizate pentru evaluarea impactului, printre alte elemente, cu privire la rata de recuperare și la rata de rambursare care aparțin portofoliului de credite.

Banca a elaborat patru scenarii pentru analiza de sensibilitate, două din care sînt bazate pe creșterea/descrășterea cu 5 puncte de bază la PD (probabilitatea de nerambursare) și LGD constantă (pierderea așteptată în caz de nerambursare) și două bazate pe creșterea/descrășterea LGD cu 10 puncte de bază și PD constantă.

Schimbarea în PD cu 5%:

	Provizion Total 2017 Contabilizat	Schimbare în baza de puncte	Provizion Total Simulat	Creșterea/Scadere a în Stocul Total de Provizion, MDL	Creșterea/Scadere a în Stocul Total de Provizion, %
(în mii lei moldovenești)					
Retail	95,718	+ 5%	140,962	45,244	47%
		- 5%	95,170	(548)	-1%
Non Retail	118,456	+ 5%	195,085	76,629	65%
		- 5%	110,268	(8,188)	-7%
	214,174				

Schimbarea în LGD cu 10%:

	Provizion Total 2017 Contabilizat	Schimbare în baza de puncte	Provizion Total Simulat	Creșterea/Scadere a în Stocul Total de Provizion, MDL	Creșterea/Scadere in Stocul Total de Provizion, %
(în mii lei moldovenești)					
Retail	95,718	+ 10%	103,495	7,777	8%
		-10%	93,121	(2,597)	-3%
Non Retail	118,156	+ 10%	154,503	36,048	30%
		- 10%	128,673	10,217	9%
	214,174				

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Valoarea de bilanț după clasa de active financiare pentru care termenele au fost renegociate la 31 decembrie 2017 și 2016 este analizată mai jos:

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
(in mii lei moldovenești)		
Credite și avansuri acordate clienților		
Creditarea corporativă	-	-
Creditarea micului business	18,713	72,027
Credite de consum	328	832
Credite imobiliare	1,495	-
	20,536	72,859

Expunerea maximă la riscul de credit

În tabelul de mai jos este prezentat expunerea maximă la riscul de credit pentru componentele de bilanț. Expunerea maximă este prezentată brut, înainte de efectul de reducere prin intermediul «master netting» și contractelor de gaj.

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
(in mii lei moldovenești)		
Plasamente la Banca Centrală	1,935,045	1,770,479
Credite și avansuri acordate băncilor	1,771,186	1,743,383
Hârtii de valoare investiționale	1,143,937	1,079,349
Credite și avansuri acordate clienților	4,855,177	4,070,862
Alte active	33,348	21,035
Total	9,738,693	8,685,108
Angajamente (Nota 24)	1,298,774	959,066
Total expunere la riscul de credit	11,037,467	9,644,174

Gajul

Banca deține gaj la creditele și avansurile acordate clienților în formă de drepturi legale ipotecare asupra proprietății, stocurilor de materiale și echipament, cât și garanții corporative și depozite de numerar. Valoarea justă a gajului plasat ca pierdere individuală la 31 decembrie 2017 estimat la MDL'000 28,315 (31 decembrie 2016: MDL'000 46,525). Valoarea justă a gajului plasat pentru creditele expirate dar pentru care nu s-a calculat provizionul la 31 decembrie 2017 estimat la MDL'000 210,564 (31 decembrie 2016: MDL'000 239,798).

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed:
Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Gajul, în general, este menținut la creditele și avansurile acordate băncilor, cu excepția cazului când hârtiile de valoare sunt deținute separat de acordurile de răscumpărare inversă și activitatea de împrumut a hârtiilor de valoare. Gajul de obicei nu este menținut la hârtii de valoare și astfel de gajuri nu au fost menținute la 31 decembrie 2017 and 2016.

Banca monitorizează concentrarea riscului de credit după sectoare și amplasarea geografică. Analiza concentrărilor riscului de credit la data de raportare este prezentată în continuare:

	Credite și avansuri acordate clienților		Credite și avansuri acordate băncilor		Hârtii de valoare investiționale	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
(în mii lei moldovenești)						
Concentrarea după sectoare						
Stat	-	-	-	-	1,143,937	1,079,349
Banca Centrală	-	-	1,935,045	1,770,479	-	-
Bănci comerciale	-	-	1,771,186	1,743,383	1	1
Persoane fizice	1,662,225	1,388,719	-	-	-	-
Clienți	2,978,778	2,488,289	-	-	1,030	1,643
Conturi extrabilanțiere:						
Persoane fizice	99,369	90,098	-	-	-	-
Clienți	1,186,822	858,906	-	-	-	-
	5,927,194	4,826,012	3,706,231	3,513,862	1,144,968	1,080,993
Concentrarea după locație						
Moldova	5,763,666	4,665,951	1,935,045	1,770,479	1,144,968	1,080,993
CSI	2,315	3,068	5,431	3,625	-	-
UE	153,875	148,940	1,751,230	1,714,606	-	-
SUA	-	-	14,525	25,152	-	-
Alte	7,338	8,053	-	-	-	-
	5,927,194	4,826,012	3,706,231	3,513,862	1,144,968	1,080,993

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Eventualități și angajamente condiționale

Banca are în orice moment angajamente neexecutate de prelungire a creditelor. Aceste angajamente condiționale iau forma creditelor și liniilor de credit aprobate.

Banca acordă garanții financiare și acreditive în numele clienților pentru a garanta terților executarea angajamentelor și achitarea plăților de către aceștia. Aceste acorduri au termene fixe și de regulă se extind pentru o perioadă de până la un an. Garanțiile sunt asigurate prin acorduri de cesiune de creanță și alte tipuri de gaj.

Sumele reflectate în tabelul garanțiilor emise și acreditivelor acoperite, reprezintă valoarea contabilă a pierderii maxime ce ar fi recunoscută la data bilanțului contabil în cazul în care părțile implicate în acorduri nu și-ar îndeplini deloc obligațiunile contractuale stipulate și nu vor oferi garanții Băncii. Riscul de credit este redus prin calitatea gajului (depozite, imobil, etc.).

Sumele stipulate în acordurile de obligații și angajamente condiționale sunt expuse pe categorii în următorul tabel. Sumele reflectate drept angajamente presupun că sumele respective sunt avansate în totalitate.

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
(in mii lei moldovenești)		
Angajamente de a acorda împrumuturi	980,930	652,327
Garanții emise	295,419	288,983
Acreditiv	22,425	17,756
	1,298,774	959,066

Aceste eventualități și angajamente condiționale implică un risc extrabilanțier, deoarece în bilanțul contabil sunt prezentate doar cheltuielile de organizare și cele aferente acumulării unor pierderi probabile până la executarea deplină sau expirarea angajamentelor condiționale. O mare parte din obligațiile și angajamentele condiționale expiră fără a fi avansate total sau parțial și, prin urmare, sumele reflectate nu reprezintă fluxuri de mijloace bănești preconizate viitoare. Politica Băncii prevede emiterea doar a acreditivelor acoperite. Toate acreditivle sunt asigurate prin blocarea unui depozit în contul clientului, sau cu alte tipuri de gaj. La sfârșitul anului 2017 provizionul pentru angajamentele de acordare a împrumuturilor este în valoare totală de MDL'000 10,441 (31 decembrie 2016: MDL'000 6,329), iar pentru garanțiile emise MDL'000 2,142 (31 decembrie 2016: MDL'000 3,733) .

La situația din 31 decembrie 2017 Banca a emis contra-garanții bancare în favoare SG Paris în cadrul operațiunilor de garantare comercială, în sumă de MDL'000 57,227 (31 decembrie 2016: MDL'000 44,023).

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Datorii contingente

La data de 31 decembrie 2017 și 2016 Banca acționează în calitate de reclamant într-o serie de litigii.

Acțiunile în instanța de judecată

Litigii sunt frecvente în practica bancară datorită naturii acestui business.

Banca dispune de politici și controale formalizate pentru gestionarea dosarelor juridice în instanța de judecată. Odată ce Banca obține opinia profesională și valoarea pierderilor este estimată în mod rezonabil, Banca înregistrează ajustările aferente tuturor efectelor nefavorabile asupra poziției sale financiare, ca urmare a dosarelor juridice în instanța de judecată. La sfârșitul anului Banca a avut câteva dosare juridice nerezolvate pentru care au fost formate provizioanele înregistrate și raportate în situațiile financiare. Două dintre cele mai semnificative, fiind: o creanță privind retragerea neautorizată a mijloacelor dintr-un cont terț, niște penalități controversate datorate autorităților fiscale și un litigiu în legătură cu revendicările unui terț privind eliminarea sechestrului din conturile sale debitoare. Posibile plăți ce pot rezulta din aceste litigii, bazându-se pe statutul curent al procedurii legale, sunt estimate la MDL'000 4,480 (2016: MDL'000 2,765), (Nota 21), în timp ce termenele de plată nu sunt cunoscute cu certitudine.

Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate reprezintă riscul pe care Banca îl va înregistra în caz de dificultate a onorării obligațiilor rezultând din obligațiile financiare.

Gestionarea riscului de lichiditate

Poziția Băncii privind managementul lichidității este de a asigura, în măsura cea mai mare posibilă, că va avea suficientă lichiditate pentru a-și onora obligațiile la scadență, în condiții normale sau de criză, fără a suporta pierderi inacceptabile sau riscând să dăuneze reputației Băncii.

Pe termen scurt lichiditatea este gestionată de către Trezorerie în baza informației primite de la alte entități de afaceri privind profilul lichidității activelor și obligațiilor lor financiare și a detaliilor privind fluxurile viitoare de mijloace bănești ce pot fi obținute din activitatea de afaceri prognozată în viitor. Trezoreria astfel menține un portofoliu al activelor lichide pe termen scurt, compus în mare parte din hârtii de valoare investiționale lichide pe termen scurt, credite și avansuri băncilor și alte facilități interbancare, în scopul asigurării menținerii unei lichidități suficiente a întregii Băncii.

Pe termen mediu și lung lichiditatea este gestionată prin intermediul serviciului de gestionare a activelor și pasivelor care raportează comitetului ALCO privind necesitățile de finanțare viitoare.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date..... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul de lichiditate (continuare)

Tabelul de mai jos însumează obligațiile Băncii după maturități la 31 decembrie 2017 și 2016, în funcție de perioadele reziduale până la data de rambursare.

	Total	Scadența reziduală mai mică de 1 lună	Scadența reziduală între 1 lună și 1 an	Scadența reziduală între 1 și 5 ani	Scadența reziduală mai mare de 5 ani
(in mii lei moldovenești)					
La 31 decembrie 2017					
Datorii față de bănci și față de clienți	7,499,451	1,947,806	3,016,467	2,449,266	85,912
Datorii emise și alte împrumuturi	967,016	64,121	445,954	456,941	-
Total datorii financiare	8,466,467	2,011,927	3,462,421	2,906,207	85,912
La 31 decembrie 2016					
Datorii față de bănci și față de clienți	7,119,551	1,308,910	3,431,951	1,740,087	638,603
Datorii emise și alte împrumuturi	452,329	33,820	242,411	174,309	1,789
Total datorii financiare	7,571,880	1,342,730	3,674,362	1,914,396	640,392

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
 ERNST & YOUNG
 Signed _____
 Date 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul de piață

Riscul de piață este riscul modificării prețurilor de piață, cum ar ratele dobânzilor, prețul acțiunilor, cursurile de schimb valutare și a marjelor creditare care vor afecta Banca sau valoarea instrumentelor sale financiare deținute. Obiectivul managementului riscului de piață este managementul și controlul expunerilor la riscul de piață în limita parametrilor acceptabili, optimizând rezultatul riscului.

La sfârșitul anilor 2017 and 2016 Banca nu avea portofolii deținute pentru tranzacționare și expunerea sa față de riscul de prețuri era nesemnificativă.

Riscul ratei dobânzii

Activitatea Băncii este expusă riscului aferent fluctuației ratei dobânzii, ce se exprimă prin faptul că activele și obligațiile purtătoare de dobândă devin scadente sau își modifică valoarea în termene sau sume diferite. Activitățile de gestiune a riscurilor au ca obiectiv optimizarea venitului net aferent dobânzilor, cu condiția ca nivelurile ratei dobânzii cotate pe piață să fie corelate la strategiile de afaceri ale Băncii.

Sensibilitatea asupra venitului net din dobânzi al Băncii este analizată separat pentru rate variabile (ca efect al modificărilor ratei dobânzii pentru active și pasive cu rată variabilă) și ratele fixe (prin reevaluarea activelor financiare cu rată fixă pentru efectele schimbărilor asumate asupra ratelor dobânzilor, bazate pe presupunerea că există modificări paralele în curba de randament). În funcție de evoluția pieței financiare, Banca estimează o fluctuație de +/- 100 puncte de bază pentru activele și pasivele sale și determina impactul acestei fluctuații asupra venitului net din dobânzi.

	Schimbare în baza de puncte	Sensibilitatea la ratele variabile	Sensibilitatea la ratele fixe 31 decembrie 2017				Total
			0-to 6 months	6 months to 1 year	1 to 5 years	> 5 years	
(în '000 MDL)							
MDL	+100	(8,302)	(2,162)	(2,424)	10,853	49,822	56,089
EUR	+100	(5,490)	(728)	336	(1,144)	23,507	21,971
USD	+100	(4,618)	(288)	(572)	1,320	8,417	8,877
Total		(18,410)	(3,178)	(2,660)	11,029	81,746	86,937
MDL	-100	8,302	2,188	2,464	(11,336)	(53,909)	(60,593)
EUR	-100	5,490	737	(342)	1,207	(26,384)	(24,782)
USD	-100	4,618	291	582	(1,382)	(9,397)	(9,906)
Total		18,410	3,216	2,704	(11,511)	(89,690)	(95,281)

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
 Signed:
 Date: 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

	Schimbare în baza de puncte	Sensibilitatea la ratele variabile	Sensibilitatea la ratele fixe 31 decembrie 2016				Total
			0-to 6 months	6 months to 1 year	1 to 5 years	> 5 years	
(în '000 MDL)							
MDL	+100	(8,825)	(1,636)	(1,881)	5,813	19,977	22,273
EUR	+100	(6,973)	(323)	407	5,570	(82)	5,572
USD	+100	(1,999)	(110)	148	2,257	(153)	2,142
Total		(17,797)	(2,069)	(1,326)	13,640	19,742	29,987
MDL	-100	8,825	1,656	1,912	(6,070)	(21,462)	(23,964)
EUR	-100	6,973	326	(415)	(5,778)	89	(5,778)
USD	-100	1,999	112	(151)	(2,336)	167	(2,208)
Total		17,797	2,094	1,346	(14,184)	(21,206)	(31,950)

Riscul valutar

Banca este expusă riscului valutar prin tranzacțiile cu valută străină față de leul moldovenesc. Există de asemenea un risc bilanțier ca obligațiile monetare nete exprimate în valute străine vor avea o valoare mai mare când vor fi convertite în lei moldovenești ca rezultat al mișcărilor valutare.

Banca își gestionează expunerea la variațiile ratelor de schimb prin modificarea structurii activelor și obligațiilor. Principalele valute străine deținute de Bancă sunt Euro, dolarul SUA, și RUB. Banca efectuează operațiuni atât în valuta locală cât și în valută străină și monitorizează expunerea sa valutară zilnic și își închide pozițiile valutare prin intermediul limitelor individuale definite stabilite de BNM pentru fiecare valută în parte și pe total. Banca are ca scop să minimizeze expunerea sa la riscul valutar prin menținerea unei poziții valutare deschise la un nivel minim.

Expunerea Băncii la riscul aferent activității de tranzacționare generează câștiguri și pierderi provenite din variația cursului valutar ce sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare. Aceste expuneri cuprind activele și obligațiile monetare ale Băncii ce nu sunt denominate în moneda de măsură utilizată de Bancă.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul valutar (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată informația privind efectul profitului net înainte de impozitare și efectul în capital din modificările ratelor valutilor străine în raport cu MDL:

	Decalajul valutar	Creșterea ratei	Efectul Venit/Pierdere	Efectul in capital	Scăderea ratei	Efectul Venit/Pierdere	Efectul in capital
(în mii lei moldovenești)							
31 decembrie 2017							
EUR	3,907	+10%	391	344	-10%	(391)	(344)
Dolari SUA	77,014	+10%	7,701	6,777	-10%	(7,701)	(6,777)
31 decembrie 2016							
EUR	25,046	+10%	2,505	2,204	-10%	(2,505)	(2,204)
Dolari SUA	60,556	+10%	6,056	5,329	-10%	(6,056)	(5,329)

Valorile activelor și obligațiilor deținute în MDL și valute străine la 31 decembrie 2017 și 31 decembrie 2016 pot fi analizate după cum urmează:

31 decembrie 2017	Euro	Dolar SUA	MDL	Alte	Total
(în mii lei moldovenești)					
Active					
Numerar și plasamente la Banca Centrală	446,215	203,549	1,605,072	86,703	2,341,539
Credite și avansuri acordate băncilor	1,131,914	557,123	-	82,149	1,771,186
Instrumente financiare – credite și creanțe	-	-	1,143,937	-	1,143,937
Active financiare – disponibile pentru vânzare	-	-	1,031	-	1,031
Credite și avansuri acordate clienților, net	1,207,034	612,537	2,821,432	-	4,641,003
Alte active	6,623	4,704	8,228	1,395	20,950
Total active	2,791,786	1,377,913	5,579,700	170,247	9,919,646
Datorii					
Datorii față de Banca Centrală	-	-	21	-	21
Datorii față de bănci	983	972	1,499	-	3,454
Datorii față de clienți	2,221,859	1,071,649	4,115,301	78,837	7,487,646
Împrumuturi de la IFI	563,765	242,054	156,949	-	962,768
Swap-uri EUR/USD, EUR/RUB	14,287	-	-	103,078	117,365
Alte datorii	76,458	3,527	64,146	58	144,189
Total datorii	2,877,352	1,318,202	4,337,916	181,973	8,715,443
Poziția netă la 31 decembrie 2017	(85,566)	59,711	1,241,784	(11,726)	1,204,203

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul valutar (continuare)

31 decembrie 2016	Euro	Dolar SUA	MDL	Alte	Total
(în mii lei moldovenești)					
Active					
Numerar și plasamente la Banca Centrală	399,304	237,860	1,415,885	58,388	2,111,437
Credite și avansuri acordate băncilor	1,248,299	433,204	-	61,809	1,743,312
Instrumente financiare – credite și creanțe	-	-	1,079,349	-	1,079,349
Active financiare – disponibile pentru vânzare	-	-	1,644	-	1,644
Credite și avansuri acordate clienților, net	947,613	696,261	2,233,134	-	3,877,008
Alte active	4,896	3,010	8,248	1,586	17,740
Total active	2,600,112	1,370,335	4,738,260	121,783	8,830,490
Datorii					
Datorii față de Banca Centrală	-	-	52	-	52
Datorii față de bănci	1,399	1,931	731	-	4,061
Datorii față de clienți	2,322,127	1,311,245	3,350,723	63,327	7,047,422
Împrumuturi de la IFI	216,845	10,756	193,467	-	421,068
Swap-uri EUR/USD, EUR/RUB	41,779	22,329	-	(65,071)	(963)
Alte datorii	41,713	3,069	92,180	-	136,962
Total datorii	2,623,863	1,349,330	3,637,153	(1,744)	7,608,602
Poziția netă la 31 decembrie 2016	(23,751)	21,005	1,101,107	123,527	1,221,888

FOR INFORMATION PURPOSES
 EYNS & YOUNG
 Signed.....
 Date..... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul operațional

Riscul operațional este riscul pierderii directe sau indirecte, generat de o serie de cauze asociate cu procesele, personalul, tehnologiile și infrastructura Băncii, dar și de factori externi, cu excepția riscurilor de credit, de piață și de lichiditate, cum sunt factorii generați de prevederile legale și normative și de standardele general acceptate de etică corporativă. Riscurile operaționale sunt generate de toate operațiunile Băncii și constituie un pericol pentru toate entitățile comerciale.

Obiectivul Băncii este gestionarea riscului operațional pentru a echilibra evitarea pierderilor financiare și prejudiciilor aduse reputației Băncii cu eficiența generală a costului și pentru a evita procedurile de control ce limitează inițiativa și creativitatea.

Responsabilitatea primară pentru elaborarea și implementarea controalelor de depistare a riscurilor operaționale este atribuită managerului șef din fiecare unitate comercială. Responsabilitatea este confirmată prin elaborarea unor standarde generale ale Băncii privind gestiunea riscurilor operaționale în următoarele domenii:

- Cerințe privind delimitarea corespunzătoare a funcțiilor, inclusiv autorizarea independentă a tranzacțiilor
- Cerințe privind verificarea și monitorizarea tranzacțiilor
- Respectarea prevederilor normative și legale
- Documentarea controalelor și procedurilor
- Cerințe privind estimarea periodică a riscurilor operaționale și caracterul adecvat al controalelor și procedurilor de eliminare a riscurilor depistate
- Cerințe privind raportarea pierderilor operaționale și acțiunile de remediere propuse
- Elaborarea planurilor de cheltuieli neprevăzute
- Instruire și dezvoltare profesională
- Standarde etice și comerciale
- Reducerea riscurilor, inclusiv asigurările, în cazul în care se dovedește eficient.

25 Gestionarea Capitalului

Obiectivele Băncii în timpul gestionării capitalului constau în protejarea capacității Băncii conform principiului continuității întreprinderii pentru a produce profit acționarilor și beneficii altor mandatar și pentru a menține o structură optimă de capital pentru a reduce costurile capitalului.

Pentru a menține sau ajusta structura capitalului, Banca poate ajusta cantitatea dividendelor plătite acționarilor, rentabilitatea capitalului acționarilor, să emită acțiuni noi sau să vândă activele pentru a reduce datoria. Nu au fost modificări în obiective, politici și procese din perioadele precedente.

Suficiența capitalului și capitalul normativ sunt monitorizate de managementul Băncii, tehnici bazate pe îndrumările elaborate de Banca Națională a Moldovei.

Note Explicative la Situațiile Financiare

25 Gestionarea Capitalului (continuare)

Banca Națională a Moldovei impune ca fiecare Banca să mențină un nivel minim al capitalului normativ total la 31 decembrie 2017 (MDL'000 200,000), și menține a rata a capitalului normativ total la activele ponderate la risc de 16%.

În timpul anilor trecuți, Banca a îndeplinit pe deplin toate condițiile impuse cu privire la capitalul normativ total.

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
(mii MDL)		
Capitalul de gradul I	1,309,931	1,235,677
Acțiuni ordinare	99,944	99,944
Acțiuni preferențiale necumulative, emise cu termen nelimitat	-	-
Surplus de capital	151,410	151,410
Profitul nedistribuit și rezervele formate din profit	1,268,059	1,145,475
Mărimea calculată dar nerezervată a reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale	174,640	133,268
Imobilizări necorporale nete	34,842	27,884
Capitalul de gradul II	-	-
Acțiuni preferențiale cumulative și parțial cumulative cu scadența nefixată	-	-
Surplusul de capital atribuit acțiunilor preferențiale cumulative și parțial cumulative	-	-
Datorii subordonate cu scadență nefixată	-	-
Datorii subordonate cu scadență și acțiuni preferențiale cu termen limitat	-	-
Reevaluarea valorilor mobiliare ale unor emitenți	-	-
Mărimea capitalului de gradul II care depășește mărimea capitalului de gradul I	-	-
Total capital de gradul I și capital de gradul II	1,309,931	1,235,677
Cotele de participare în capitalul altor bănci	1	1
Capitalul normativ total	1,309,930	1,235,676
Suficiența capitalului	25,55%	31,26%

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date...02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

26 Numerar și echivalente de numerar

	Nota	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
(în mii lei moldovenești)			
Numerar	11	284,791	382,398
Credite și avansuri acordate băncilor, net	12	1,771,186	1,743,383
Active financiare – păstrate până la scadență	14	630,628	380,479
		2,686,605	2,506,260

Plasamentele la Banca Centrală care reprezintă rezervele obligatorii nu sunt disponibile pentru finanțarea operațiunilor zilnice ale Băncii, de aceea acestea sunt excluse din categoria numerarului și echivalentelor de numerar. Acesta include soldul conturilor curente în relațiile cu banca centrală prezentate în nota 11 în valoare de MDL'000 1,407,752 redus de nivelul rezervelor obligatorii deținute în MDL (MDL'000 1,529,455).

Investițiile financiare - credite și creanțe sunt certificatele BNM și reprezintă investițiile pe termen scurt, scadente până la două săptămâni, și sunt supuse unui risc nesemnificativ de schimbare a valorii.

27 Analiza activelor și datoriilor pe termene de scadență

În tabelul de mai jos este prezentată analiza activelor și datoriilor din punct de vedere al termenului așteptat de recuperare sau decontare al acestora.

31 decembrie 2017	Până la 12 luni	Mai mult de 12 luni	Total
(în mii lei moldovenești)			
Active			
Numerar și plasamente la Banca Centrală	1,684,402	657,137	2,341,539
Credite și avansuri acordate băncilor	1,607,907	163,279	1,771,186
Active financiare - păstrate până la scadență	1,143,937	-	1,143,937
Active financiare – disponibile pentru vânzare	-	1,031	1,031
Credite și avansuri acordate clienților, net	2,457,193	2,183,810	4,641,003
Alte active	33,348	-	33,348
Total active	6,926,787	3,005,257	9,932,044
Datorii			
Datorii față de Banca Centrală	21	-	21
Datorii față de bănci	3,454	-	3,454
Datorii față de clienți	4,952,470	2,535,176	7,487,646
Împrumuturi de la IFI	502,970	456,941	959,911
Alte datorii	144,189	-	144,189
Total datorii	5,603,104	2,992,117	8,595,221
Net	1,323,683	13,140	1,336,823

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
 Signed.....
 Date... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Analiza activelor și datoriilor pe termene de scadență (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă activele și pasivele, analizate în funcție de momentul în care se așteaptă să fie recuperate sau decontate.

31 decembrie 2016	Până la 12 luni	Mai mult de 12 luni	Total
<i>(în mii lei moldovenești)</i>			
Active			
Numerar și plasamente la Banca Centrală	1,550,660	560,777	2,111,437
Credite și avansuri acordate băncilor	1,743,383	-	1,743,383
Active financiare – credite și creanțe	1,079,349	-	1,079,349
Active financiare – disponibile pentru vânzare	-	1,644	1,644
Credite și avansuri acordate clienților, net	2,094,752	1,782,256	3,877,008
Alte active	28,427	-	28,427
Total active	6,496,571	2,344,677	8,841,248
Datorii			
Datorii față de Banca Centrală	33	19	52
Datorii față de bănci	4,061	-	4,061
Datorii față de clienți	4,676,691	2,370,731	7,047,422
Împrumuturi de la IFI	261,974	159,094	421,068
Alte datorii	136,962	-	136,962
Total datorii	5,079,721	2,529,844	7,609,565
Net	1,416,850	(185,167)	1,231,683

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
 ERNST & YOUNG
 Signed.....
 Date..... 02/04/2018

Note Explicative la Situațiile Financiare

28 Tranzacțiile cu părțile legate

Lista părților legate, cu care Banca a intrat în tranzacții în timpul anului 2016 a fost, după cum urmează:

- Societe Generale (companii din cadrul grupului, inclusiv acționar majoritar)
- "BRD Group Societe Generale" SA (acționar majoritar, influență semnificativă)
- BERD (acționar majoritar, o influență semnificativă)
- Managementul de bază, inclusiv executiv și membrii consiliului de supraveghere (o influență semnificativă)
- Alte părți afiliate includ părțile legate de cele expuse mai sus, afiliate băncii prin funcția de administrator și persoanele afiliate lor.

Pe parcursul anului 2017, Banca a efectuat un șir de tranzacții bancare cu părțile legate în cursul activității sale obișnuite. Rezultatele acestor tranzacții sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Total 2017	SG	BRD GSG	EBRD	Key manage- ment	Other
(in thousands MDL)						
Articole ale bilanțului la 31 decembrie 2017						
Credite și avansuri acordate băncilor	1,759,880	1,739,084	5,597	-	-	15,199
Credite și avansuri acordate clienților, net	17,913	-	-	-	1,596	16,317
Alte active (Nota 17)	337	331	-	-	-	6
Datorii față de bănci	1498	-	918	580	-	-
Datorii față de clienți	26,098	-	-	76	1,881	24,141
Împrumuturi (Nota 20)	219,358	(61)	-	219,419	-	-
Alte datorii	36,026	32,981	2,932	111	-	2
*Dinre care sporiri	35,612	32,631	2,870	111	-	-
Articole ale raportului privind rezultatele financiare anul 2017						
Venituri din dobânzi	6,281	5,039	-	-	136	1,106
Cheltuieli aferente dobânzilor	14,409	4,150	11	9,440	56	752
Costurile privind personalul	30,383	-	-	-	11,110	19,273
Alte cheltuieli neafereente dobânzilor	22,380	9,508	11,328	178	850	516
*Dintre care comisioanele din transferuri interbancare	10,182	9,517	134	178	-	353
Articole extra-bilanțiere						
Garanția liniei de credit de la EIB (Nota 20)	408,198	-	-	-	-	408,198
Contra-garanție	760,890	209,615	12,312	510,248	174	28,541

Note Explicative la Situațiile Financiare

28 Tranzacțiile cu părțile legate (continuare)

	Total 2016	SG	BRD GSG	EBRD	Key manage ment	Other
(in thousands MDL)						
Articole ale bilanțului la 31 decembrie 2016						
Credite și avansuri acordate băncilor	1,734,407	1,711,026	611	-	-	22,770
Credite și avansuri acordate clienților, net	14,719	-	-	-	1,858	12,861
Alte active (Nota 17)	6	3	-	-	-	3
Datorii față de bănci	730	-	195	535	-	-
Datorii față de clienți	25,233	-	-	154	2,804	22,275
Împrumuturi (Nota 20)	141,121	-	-	141,121	-	-
Alte datorii	40,191	36,232	3,126	71	-	762
*Dintre care sporiri	39,292	36,205	3,016	71	-	-
Articole ale raportului privind rezultatele financiare anul 2016						
Venituri din dobânzi	3,279	1,890	-	-	240	1,149
Cheltuieli aferente dobânzilor	10,354	1,538	2	7,749	74	991
Costurile privind personalul	35,885	-	-	-	16,981	18,904
Alte cheltuieli neafere dobânzilor	13,299	8,831	210	1,674	2,080	504
*Dintre care comisioanele din transferuri interbancare	10,021	8,666	-	1,355	-	-
Articole extra-bilanțiere						
Garanția liniei de credit de la EIB (Nota 20)	334,232	-	-	-	-	334,232
Contra-garanție	347,803	6,529	22,079	275,741	110	43,344

29 Evenimente ulterioare datei de raportare

Pe parcursul anului 2017 și pînă la momentul semnării acestor situații financiare, nu au existat evenimente importante care au un impact asupra situațiilor financiare.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
Signed.....
Date..02/04/2018.....